

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. VII. 43.

VETERINÆRVESENET

OG

KJØTTKONTROLLEN

1920.

(*Le service vétérinaire et l'inspection de la viande, 1920.*)

UTGITT AV

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆRVESEN.

KRISTIANIA.

I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1922.

Pris: Kr. 1,00.

Norges Offisielle Statistikk, rekke VI. (Statistique Officielle de la Norvège, série VI.)

Nr. 1—162 se omslaget på verker trykt i årene 1914—1919.

Trykt 1920:

- Nr. 163. Folkemengdens bevegelse 1916. (*Mouvement de la population.*)
- 164. Norges sparebanker 1918. (*Caisse d'épargne.*)
- 165. Skiftevesenet 1916 og 1917 samt overformynderiene 1916. (*Successions, faillites et biens pupillaires.*)
- 166. Sinnssykeasylenes virksomhet 1916. (*Hospices d'aliénés.*)
- 167. Areal- og husdyrtellingen pr. 20 juni 1918. (*Recensement des superficies agricoles et du bétail 1918.*)
- 168. Rekruttering 1915. (*Recrutement.*)
- 169. Sjømannsforsikringen 1913—1917. Fiskerforsikringen 1918. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 170. Jordbruksstillingen 1 januar 1918. Første hefte. Kreaturhold. (*Recensement du 1 janvier 1918. Bétail.*)
- 171. Forsomte barn 1914 og 1915. (*Traitements des enfants moralement abandonnés.*)
- 172. Norges jernbaner 1918/19. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 173. Kriminell rettspleie og benådninger 1913 og 1914. (*La justice criminelle: Comptes de travail des tribunaux et les grâces.*)
- 174. Sykeforsikringen 1916—1918. (*Assurance-maladie.*)
- 175. Norges skibsfart 1918. (*Navigation.*)
- 176. Norges handel 1918. (*Commerce.*)
- 177. Arbeidstiden i anleggs- og byggevirksomheter m. v. (*Durée du travail dans les entreprises de construction et bâtiment, etc.*)
- 178. Kvinners nattarbeide. (*Travail de nuit des femmes.*)
- 179. Ulykkesforsikringen 1917. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 180. Norges postvesen 1919. (*Statistique postale.*)
- 181. Forsikringsselskaper 1918. (*Sociétés d'assurances.*)
- 182. Norges fiskerier 1916. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 183. Norges fiskerier 1917. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 184. Veterinærvesenet og kjøtkontrollen 1918. (*Le service vétérinaire et l'inspection de la viande.*)
- 185. Sinnssykeasylenes virksomhet 1917. (*Hospices d'aliénés.*)
- 186. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1916. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 187. Norges telegrafvesen 1918/1919. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 188. Kriminalstatistikk 1915 og 1916. (*Justice criminelle.*)
- 189. Kommunevalgene 1919. (*Élections en 1919 pour les conseils communaux et municipaux.*)
- 190. Alkoholstatistikk 1918—1919. (*Statistique de l'alcool.*)
- 191. Fattigvesenet 1916 og 1917. (*Assistance publique.*)
- 192. Civil rettspleie 1916, 1917 og 1918. (*Justice civile.*)
- 193. Rekruttering 1916. (*Recrutement.*)
- 194. Private aktiebanker 1919. (*Banques privées par actions.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. VII. 43.

VETERINÆRVESENET

OG

KJØTTKONTROLLEN

1920.

(*Le service vétérinaire et l'inspection de la viande, 1920.*)

UTGITT AV

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆRVESEN.

KRISTIANIA.

I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1922.

For årene 1889—1898 se Norges Offisielle Statistikk, rekke III.
For årene 1899—1903 se Norges Offisielle Statistikk, rekke IV, nr. 24,
57, 70, 89 og 116.
For årene 1904—1911 se Norges Offisielle Statistikk, rekke V, nr. 15,
36, 65, 83, 112, 141, 173 og 201.
For årene 1912—1918 se Norges Offisielle Statistikk, rekke VI, 13, 39,
71, 96, 121, 148 og 184.
For året 1919 se Norges Offisielle Statistikk, rekke VII, 22.

En 1920 il est signalé en Norvège des cas de charbon (53), de charbon symptomatique (25), de fièvre catarrhale du boeuf (522), de rouget du porc (12201), de pneumonie contagieuse du cheval (47), de pneumo-entérite contagieuse du porc et de peste porcine (23), de gourme (4075), d'influenza (238), et de gastromycose du mouton (77).

Aucun cas de peste bovine, de rage canine, de morve, de fièvre aphteuse, de péripnemonie du bétail, de clavelée ni de gale du mouton n'a été constaté.

Les tableaux statistiques donneront des renseignements plus exacts sur les cas de maladies et sur le fonctionnement de l'inspection de la viande.

Innholdsfortegnelse,

(S o m m a r e).

	Page
Résumé en français	III
I. Veterinærvæsenet i 1920	
(Du service vétérinaire en 1920).	
A. Almindelig oversikt (Vue générale)	1
Tabel I. Enkelte sykdommers forekomst i de forskjellige fylker (Municipalités par départements)	2
B. De enkelte sykdommer (Les maladies différentes)	3
1. Miltbrand (Charbon)	3
2. Katarrhfeber (Fièvre catarrhale)	4
3. Raslesyke (Charbon symptomatique)	4
4. Bråsot (Gastromycose du mouton)	4
5. Svinesyke og svinepest (Pneumo-entérite contagieuse, peste porcine) .	5
6. Rødsyke og knuterosen (Rouget du porc)	5
7. Tuberkulose (Tuberculose)	6
8. Kværke (Gourme)	9
9. Smittsom kasting (Avortement épizootique)	9
10. Lungesyke hos hesten, influenza (Pneumonie contagieuse du cheval) .	10
11. Ringorm (Trichophyton)	10
12. Blodurin hos kveget (Hématurie du bétail)	10
13. Forskjellige sykdommer (Maladies diverses): Ondartet anæmi hos hesten, munnsyke hos hest, luftveiskatarrh hos hest, stivkrampe, føltsyke, anæmi hos sau, frosk, innvollsorm hos hest, lungeorm hos svin, coccidiose, osteomalasi, traumatisk hjertesekkbetendelse, melkefeber hos sau, nesesvulst hos ku, død etter kastrasjon, navleinfeksjon, kattedødelighet, forgiftninger	11–19
14. Kvaksalveri (Charlatanerie)	19
C. Tabeller (Tableaux statistiques)	21
Tabel II. Husdyrsykdommer artsvis (Maladies par espèces)	22
— III—XXII. Husdyrsykdommer fylkesvis (Maladies par départements)	26—111

	Page
Antall dyrlæger i Norge 1921 (Nombre de vétérinaires en 1921)	112
Utførel og innførel av husdyr (Importation et exportation des animaux)	113
Bevilgninger i budgetterminen 1920—1921 (Budget du service vétérinaire)	114
II. Kjøttkontrollen i 1920.	
(L'inspection de la viande en 1920).	
Ahmindelig oversikt (Vue générale)	116
Tabel A. Antall slakt på stasjonene (Nombre de viandes aux bureaux de contrôle)	
— B. Antall slakt, 2nen klasse, paa stasjonene (Nombre de viandes de II ^{me} classe)	118
— C. Antall slakt, kassert på stasjonene (Nombre de viandes saisies)	120
— D. Antall slakt kontrollert utenfor stasjonene (Nombre de viandes contrôlées en dehors des bureaux)	121
— E. Sammendrag for 1920 (Tableau récapitulatif)	122
— F. Årsaker til 2nen klasses stempling og kassasjon (causes de la classification et des saisies)	124
— G. Tønnekjøttkontrollen (Les viandes dépecées, de provenance étrangère)	126
1. Ålesund	127
2. Arendal	128
3. Bergen	128
4. Bodø	129
5. Drammen	130
6. Fredrikshald	131
7. Fredrikstad	131
8. Gjøvik	132
9. Hamar	132
10. Haugesund	132
11. Holmestrand	132
12. Horten	133
13. Hønefoss	133
14. Kongsberg	133
15. Kragerø	134
16. Kristiania	134
17. Kristiansand	142
18. Kristiansund	142
19. Larvik	142
20. Lillehammer	143
21. Lillestrøm	143
22. Molde	143
23. Moss	144
24. Narvik	144
25. Notodden	144
26. Porsgrunn	145
27. Risør	145

	Page
28. Sandefjord	145
29. Sarpsborg	146
30. Skien	146
31. Stavanger	147
32. Tinn	148
33. Tromsø	149
34. Trondhjem	149
35. Tønsberg	152
Bøndernes Fællesslakteri i Aker)	152

III. Offentlige bestemmelser.

(Dispositions publiques).

A. Plakater, rundskrivelser m. v. i 1920 (Décrets royaux, circulaires etc. en 1920)	153
1) Kgl. resolusjon av 9. januar 1920 om igangsettelse av arbeiderne med opførelse av en veterinærhøiskole i Kristiania. (Décret royal sur le commencement de la construction à Christiania d'une école supérieure vétérinaire)	153
2) Kgl. resolusjon av 21. mai 1920 angaende oprettelse av kommunal kjøttkontroll i Molde. (Sur l'établissement de contrôle municipale des viandes à Molde)	153
3) Rundskrivelse fra veterinærdirektøren av 3. juli 1920 angående brennvinblandinger av over 12 volumprocent alkoholstyrke. (Circulaire sur la vente de certaines solutions alcoolées) .	153
4) Kgl. resolusjon av 24. september 1920 angående forhøielse av avgiften for kontroll av innført kjøtt. (Décret royal modifiant les taxes pour l'inspection des viandes importées)	154
5) Kgl. plakat av 24. september 1920 angående innførsel av husdyr m. v. (Décret royal sur l'importation des animaux)	154
6) Kgl. plakat av 1. oktober 1920 angående endringer i forannevnte plakat. (Décret royal modifiant le décret précédent)	154
7) Rundskrivelse fra veterinærdirektøren av 27. september 1920 angående munn- og klovsyke. (Sur la fièvre aphteuse)	154
8) Meddelelse fra veterinærdirektøren til dyrlægerne av 4. oktober 1920 om munn- og klovsyke. (Communication relative à la fièvre aphteuse)	156
9) Rundskrivelse fra landbruksdepartementet av 29. november 1920 angående munn- og klovsyke. (Circulaire relative aux mesures à prendre contre la fièvre aphteuse)	157
10) Kgl. plakat av 3. desember 1920 angående endringer i plakaten om innførsel av dyr m. v. (Sur l'importation des animaux) . .	161
11) Kgl. plakat av 10. desember 1920 angående nye regler for innførsel av dyr m. v. (Décret royal sur l'importation des animaux)	161
B. Gjeldende love og bestemmelser (Lois et règlements en vigueur).	

VIII

	Page
1) Lov av 14. juli 1894 d. v. om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer (Loi du 14 juillet 1894 concernant les mesures à prendre contre les maladies des animaux domestiques)	162
2) Lov av 27. juni 1892 m. v. om kommunale slaktehus m. v. (Loi du 27 juin 1892 sur les abattoirs municipaux et sur l'inspection de la viande)	172
3) Regler for innførsel og undersøkelse av opdelt kjøtt av 4 august 1911 (Réglementation pour l'inspection de la viande coupée)	175
4) Regler for innførsel og kontroll av ferskt kjøtt (slaktekjøtt) av 4 august 1911 (Réglementation pour l'inspection de la viande de boucherie)	178
5) Nugjeldende regler for innførsel av husdyr (De l'importation des animaux)	184
6) Nugjeldende regler for utførsel av husdyr (De l'exportation des animaux)	186
7) Anvisning til tuberkulinundersøkelser (Instruction pour la tuberculination)	188
8) Om kvegtuberkulosens bekjempelse; cirkulære av 7 april 1905 (Sur la lutte contre la tuberculose bovine)	189
9) Reglement for undersøkelse av innførte hester av 25 januar 1917 (De l'importation des chevaux)	194
10) Lov av 9 august 1918 om offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse (Loi sur les frais de voyage)	196
11) Regulativ for offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse av 23 august 1918 (Règlement sur les frais de voyage)	199

I.

Om veterinærvesenet 1920.

A. Almindelig oversikt.

Ifølge de fra dyrlægene inntomme årsberetninger er der i årets løp behandlet hos:

Hesten	78 464	sykdomstilfeller
Koen	106 569	—
Sauen	5 097	—
Gjeten	1 793	—
Svinet	39 505	—
Hunden	11 305	—
Katten	445	—
Fjærfe	523	—
Andre dyr	14	—

Av de behandlede dyr angis å være døde eller drepte:

Hester	1 785
Kjør	5 255
Sauer	392
Gjeter	67
Svin	3 016
Hunder	917
Katter	62
Fjærfe	147
Andre dyr	—

Antallet av de av dyrlægene behandlede sykdomstilfeller hos husdyrene var:

1890	46 091
1900	71 438
1910	146 537
1915	204 416
1916	167 733
1917	204 076
1918	231 168
1919	235 831
1920	243 715

Tabell 1.

Enkelte sykdommers forekomst i de forskjellige fylker 1920.
(Relevé des diverses maladies par départements).

Fylke. (Département)	Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	Raslesyke (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	Bræsot (<i>Gastromyces oris</i>)	Ondartet katarrfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	Lungesyke hos hesten (<i>Pleuro-pneumonia contagiosa equi</i>)	Influensa hos hesten (<i>Influenza</i>)	Svinefest og svimesyke (<i>Paenino-enteritis contagiosa suis</i>)	Rødsyke og knuterosen (<i>Morbus ruber</i>)	Kvæke (<i>Adenitis contagiosa cynii</i>)
Kristiania	-	-	-	-	15	-	-	92	206
Akershus	8	1	-	21	1	17	9	1324	444
Østfold	11	2	-	29	3	-	-	755	263
Buskerud	3	-	-	52	25	-	-	2180	594
Vestfold	-	-	-	5	-	4	-	503	217
Hedmark	3	1	1	82	-	33	3	1697	613
Opland	4	6	-	94	1	109	3	1518	843
Telemark	6	1	1	15	-	5	5	557	71
Aust-Agder	4	-	-	14	-	-	-	293	69
Vest-Agder	-	1	-	2	-	-	-	45	8
Rogaland	2	1	17	-	-	57	-	92	18
Hordaland	6	5	8	21	-	-	-	221	8
Bergen	-	-	-	1	-	-	-	26	12
Sogn og Fjordane . .	-	3	-	20	-	-	-	249	7
Møre	-	-	6	40	2	-	3	661	-
Sør-Trøndelag . . .	6	1	2	45	-	2	-	758	402
Nord-Trøndelag . . .	-	-	14	62	-	11	-	885	273
Nordland	-	3	28	19	-	-	-	314	27
Troms	-	-	-	-	-	-	-	31	-
Finnmark	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ialt (total)	53	25	77	522	47	238	23	12201	4075

Hvað angår den almindelige sundhetstilstand blandt husdyrene i årets løp anføres den av dyrlægenc å ha vært god.

Av smittsomme sykdommer har ingen vunnet nogen større utbredelse og særlig er å merke, at vårt land også i 1920 blev forsøket for de i Europa og andre steder siden krigen optredende ondartede farsoffer blandt husdyr. De skjerpede forholdsregler fra det offentliges side til å betrygge vårt land i denne henseende, har sikkerlig gjort sin nytte. Det er således ikke forekommert noget tilfelle av kvegpest, hundegalskap, snive, ondartet lungesyke hos storfe, munn- og klovsyke eller koppar og skabb hos sauen.

Overførel til mennesket av f. eks. enkelte smittsomme former av utslett hos husdyr, har også dette år forekommert.

Ifølge stortingsbeslutning av 19. juli 1918 kan byggearbeidene ved veterinærhøiskolen i Kristiania settes igang efter Kongens nærmere bestemmelse. I henhold hertil blev der under 9. januar 1920 utvirket kgl. resolution for at byggearbeidet kan settes igang. Høiskolen er nu under opførelse.

Statens Veterinærinstitut (det tidligere Veterinær-pathologiske laboratorium) i Kristiania har fortsatt sin virksomhet som tidligere (se nærv. beretning for året 1917).

Tilgangen på eksaminerte dyrlæger er fremdeles, da vi mangler en veterinærhøiskole i landet — forholdsvis ringe. I årets løp var dyrlægeantallet i landet 240.

B. Om de enkelte sykdommer.

1. Miltbrand.

I de siste år har denne sykdom optrått med følgende antall tilfeller årlig:

1910.	430	tilfeller
1911.	374	—
1912.	283	—
1913.	215	—
1914.	228	—
1915.	146	—
1916.	104	—
1917.	62	—
1918.	75	—
1919.	82	—
1920.	53	—

Som det fremgaar herav er antall tilfeller av denne sykdom i året 1920 53, hvilket er det laveste antall tilfeller som er notert siden nærv. årsberetning begynte å utkomme særskilt, utgitt av veterinærdirektøren (1889). Av disse 53 tilfeller er 47 forekommel hos kveget, 2 hos hesten, 1 hos sauen og 3 hos svinet.

Alle angrepne angis døde undtagen 1 stk. storfe.

Årsaken til denne tilbakegang i sykdommen mener enkelte dyrlæger skyldes den omstendighet, at det smittefarlige avfallsmel er gått av bruk eller at det nu uskadeliggjøres ved kokning for bruken.

Angående antall tilfeller inntruffet i forskjellige fylker se tabell 1.

2. Ondartet katarrhfeber.

Av denne sykdom er der ialt behandlet 522 tilfeller hos storfe (mot 513 anmeldte tilfeller i 1919). Av tilfellene opgis 250 å være drepte og 137 døde mens 135 er helbredet. De fleste antall tilfeller er forekommet i Oppland og Hedmark, mens Kristiania, Rogaland, Troms og Finnmark var fri for denne sykdom (se tabell 1).

Distriktsdyrlæge *O. Taralrud* (Nordre Valdres) meddeler:

Ondartet katarrhfeber er nu som før den sykdom, der nest etter rødsyke påfører distriktet det største tap. Dens diagnose og prognose er ofte vanskelig, :det det er umulig å adskille katarrhfeber og en ondartet forløpende diarré, der ofte forekommer her i distriktet. Keratit fremkommer ialmindelighet ikke før 8 à 14 dager ut i sykdommen. Mange slike diarrétilfeller har en påfallende likhet med lollandsk syke; jeg har derfor foretatt flere obduksjoner, men uten å ha kunnet påvist de for denne lidelse karakteristiske tarmsymptomer.

Statsdyrlæge *S. Tillier*, Bergen, meddeler:

Et eiendommelig tilfelle av typisk ondartet katarrhalfeber inntraff i Loddefjord i nærheten av Bergen i juli måned. Dyret viste i levende live de karakteristiske symptomer, høi feber, snue og fullstendig fordunkling av cornea; ved obduksjonen fantes den for sykdommen eiendomuelige form av pneumoni. Dyret var blitt angrepet mens det gikk på beite; såvidt eieren vidste, hadde sykdommen ikke i manns minde opprørt der tidligere. Men dyret -- og kun dette av besetningen — hadde beitet på skråningen under Lyderhorns steile styrting mot Loddefjord; heroppe var en hest året iforveien styrtet ned og slått sig ihjel; kadaveret var blitt liggende på en næsten utilgjengelig avsats i fjellet, hvorfor man ikke hadde ført det bort men laft det ligge der og råtnne. De råtnede rester var så skyllt ned på den skråning, hvor den smittede ko hadde gresset.

Distriktsdyrlæge *A. Andenæs*, Selbu, anfører blandt annet:

I en småbrukers besetning på 4 kuer blev 3 av disse i løpet av en 3 ukers tid angrepet av ondartet katarrhfeber. Det merkelige var at denne besetning delte fjøs med en annen besetning og gik i havnegang sammen med en tredje uten at nogen av disse sidste besetningers dyr ble angrepne av sykdommen.

3. Raslesyke.

Der er ialt behandlet 25 tilfeller av miltbrandsemfysem, raslesyke, hos kveg i året 1920; av disse er 3 drepte og 21 døde. I de tre nærmest foregående år inntraff henholdsvis 31, 25 og 40 tilfeller. Angående sykdommens forekomst i de forskjellige fylker se tabel I.

4. Bråsot.

Av bråsot hos sauene er innberettet om 77 tilfeller. De fleste (28) tilfeller inntraff i Nordland fylke, hvorefter kommer Rogaland og Nord-

Trøndelag med henholdsvis 17 og 14 tilfeller (se tabell I). Der menes dog å inntrefte endel tilfeller av denne sykdom hvilke ikke kommer til dyrlægens kunnskap.

5. Svinesyke og svinepest.

Det er i alt behandlet 23 tilfeller av disse sykdommer. Av disse er 3 tilfeller, oppgitt som svinepest fra Opland fylke, idet dyrlæge *W. Simonsen*, Lillehammer, meddeler, at sykdommen konstatertes midtsommers på en gård i Fåberg. Av besetningens 5 dyr blev 3 syke og døde, de øvrige slaktedes. Smittekilden ubekjent. Der blev truffet strenge forholdsregler og det lykkedes å begrense sykdommen til denne ene gård.

De øvrige 20 tilfeller var svinesyke (se tabel I).

6. Rødsyke og knuterosen hos svin.

Den i foregående årsberetning omtalte stigning i antallet av behandlede tilfeller av disse sykdommer har fortsatt også i 1920, idet der i dette år er forekommert 12 201 tilfeller mot i 1919 10 034 tilfeller og i 1918 9 734. Sykdommen har (som vanlig) optrådt i alle fylker med undtagelse av Finnmark (se tabell I).

Distriktsdyrlæge *Th. Skjævestad*, Risør, meddeler å ha truffet på et tilfelle av hudbrann som følge av rødsyke; sykdommen antok et sådant omfang og forløp at dyret måtte avlives etter å ha vært syk 5 à 6 uker.

Tapsprosenten for rødsykens vedkommende (knuterosen undtagen) har i følgende år stillet sig således:

1890 ... 191	tilfeller med 39,3 % døde eller drepte.		
1910 ... 1821	—»—	18,6	—»—
1915 ... 1591	—»—	16,6	—»—
1916 ... 1835	—»—	15,5	—»—
1917 ... 2044	—»—	15,8	—»—
1918 ... 2822	—»—	15,2	—»—
1919 ... 3000	—»—	14,7	—»—
1920 ... 3696	—»—	14,0	—»—

Distriktsdyrlæge *J. Gjørud*, Orkedal, mener at rødsyke ofte etterfølges av raktis og anfører i den anledning bl. a.:

Nu holder jo serumet rødsyken godt »i tømme« så den ikke får den makt lenger som før serumets tid, da mange led slemt av rødsyken der regelmessig efterfulges av en ondartet raktis og førte så store tap med sig, at man en årekke måtte opgi alt svinehold. Heri har alltså serumet rusket op.

7. Tuberkulose.

Av tabellen nedenfor fremgår at der i 1920 er undersøkt med tuberkulin ialt 323 kvegbesetninger, mot 248 i 1919. Det ser således ut som om tilbakegangen i disse undersøkelser, efter det avbrek krigsårene førårsaket deri, har stanset med året 1919, og at de nu etter er i stigende.

Den fundne tubekuloseprocent viser sig i 1920 adskillig mindre end i de senere år, særlig hvad forholdet for de smittede besetningers antall angår. Dette kan dog delvis skrive sig fra, at en forholdsvis stor del av undersøkelserne dette år er foretatt i Nordland og Nord-Trøndelag

Resultat

av de offentlige kvegtuberkulinprover i året 1920.

(Compte-rendu sur le résultat des recherches faites chez le bétail par la tuberculine, pendant l'année 1920).

Fylke (Département)	Antall undersøkte dyr (Nombre des animaux tuberculinés)	Derav mistenkte og tuberkuløse (Dont suspects & tuberculeux)	pct. tuberkuløse (pet.)	Antall prøvde besetninger (Nombre des étables examinées)	Derav tuberkuløse (Dont tuberculeuses)	pct. tuberkuløse (pet.)	Omsprøitede besetninger (Inoculations répétées)	
							Antall besetninger	Tuberkuløse
Kristiania	-	-	-	-	-	-	-	-
Akershus	90	17	18,9	6	2	33,3	1	-
Østfold	134	4	3,0	11	2	18,2	1	-
Buskerud	243	34	14,0	36	3	8,3	1	-
Vestfold	125	14	11,2	9	2	22,2	1	-
Hedmark	21	3	14,3	3	-	66,7	-	-
Oppland	301	54	17,9	23	6	26,1	1	-
Telemark	21	-	-	3	-	-	-	-
Aust-Agder	11	-	-	2	-	-	-	-
Vest-Agder	-	-	-	-	-	-	-	-
Rogaland	3	-	-	1	-	-	-	-
Hordaland	16	-	-	2	-	-	-	-
Bergen	-	-	-	-	-	-	-	-
Sogn og Fjordane	72	1	1,4	14	1	7,1	-	-
Møre	138	-	-	12	-	-	-	-
Sør-Trøndelag	153	-	-	22	-	-	1	-
Nord-Trøndelag	222	3	1,3	56	3	5,3	-	-
Nordland	596	4	0,7	121	4	3,3	1	-
Troms	2	-	-	2	-	-	-	-
Finnmark	-	-	-	-	-	-	-	-
Ialt (total)	2 148	134	6,2	323	25	7,7	7	1

fylker, med henholdsvis 121 og 56 undersøkte besetninger (se tabellen side 6).

Av tabellen side 8 fremgår, at der fra tuberkulinundersøkelsernes begyndelse i 1895 og til og med 1920 ialt er undersøkt 43 565 besetninger hvorav 14,6 % viste sig smittede. Det samlede antall dyr i disse besetninger var 359 587, hvorav 5,6 % hadde reagert for tuberkulinproven.

Det vil videre sees, at forholdet regnet ut for årene 1895—1910 var henholdsvis 15,5 % tuberkuløse besetninger med 5,7 % smittede dyr. Sees på forholdet i de senere år, 1911—1920, viser resultatet sig at være henholdsvis 12,5 % smittede besetninger med 5,5 % angrepne dyr. I den senere periode av disse undersøkelser er der altså procent-

De offentlige kveg-tuberkulinprover i årene 1895—1920.

(*Compte-rendu sur le résultat des recherches faites chez le bétail par la tuberculine, pendant les années 1895—1920*).

Fylke <i>Département</i>	Antall undersøkte dyr (<i>Nombre des animaux tuberculines</i>)	Derav tuberkuløse og mistenkte (<i>Donc tuberculeux</i>)	Antall besetninger (<i>Nombre des étables éramizées</i>)	Derav tuberkuløse (<i>Donc tuberculeux</i>)	Kvegtall (1918) (<i>Nombre des bovidés</i>)	pct. undersøkte dyr (<i>pct. examiné</i>)
Kristiania	-	-	-	-	-	-
Akershus.....	24 320	2 398	9,9	1 518	429	28,3
Østfold.....	16 688	1 982	11,9	1 441	306	21,2
Buskerud.....	23 260	1 441	6,2	2 565	550	21,4
Vestfold.....	8 029	1 048	13,0	561	170	30,3
Hedmark.....	53 660	4 616	8,6	4 833	1 229	25,4
Opland.....	25 974	2 835	10,9	1 546	543	35,1
Telemark.....	7 111	291	4,1	809	123	15,2
Aust-Agder.....	5 791	142	2,5	1 030	96	9,3
Vest-Agder.....	7 710	342	4,4	1 282	171	13,3
Rogaland.....	3 601	114	3,2	434	75	17,3
Hordaland.....	14 167	285	2,0	2 018	178	8,8
Bergen.....	41	-	-	9	-	216*)
Sogn og Fjordane....	23 791	824	3,5	2 557	365	14,3
Møre	13 870	173	1,2	1 621	120	7,4
Sør-Trøndelag.....	37 177	1 172	3,1	5 512	532	9,1
Nord-Trøndelag	37 861	1 065	2,8	4 760	503	10,4
Nordland	35 721	770	2,1	7 012	506	7,1
Troms	19 438	675	3,5	3 622	439	12,1
Finnmark	1 377	56	4,1	435	40	9,2
	359 587	20 229	5,6	43 565	6 375	14,6
					1082 169	33,2

*) I 1907.

De offentlige kveg-tuberkulinprover 1895—1920.

(Compte-rendu sur le résultat des recherches aux frais publics faites chez le bétail, par la tuberculine, pendant les années 1895—1920)

År	Antall undersøkte besetninger (Nombre des étables examinées)	Derav tuberkulose (Dont tuberculoses)	pet. tuberkulose (pct.)	Antall undersøkte dyr (Nombre des ani- maux tuberculés)	Derav mistenkte og tuberkulose (Dont suspects & tuberculieux)	pet. tuberkulose (pct.)
1895	2 195	573	26,1	30 787	2 588	8,4
1896						
1897	2 136	577	27,0	24 755	2 056	8,3
1898	1 465	331	22,6	14 740	725	4,9
1899	1 337	274	20,5	11 919	678	5,7
1900	2 072	368	17,8	15 513	779	5,0
1901	2 889	311	10,8	20 051	701	3,2
1902	2 227	255	11,5	14 230	502	3,5
1903	2 027	276	13,6	13 846	672	4,9
1904	2 335	328	14,0	18 519	1 060	5,7
1905	1 802	223	12,4	13 566	623	4,6
1906	1 888	227	12,0	14 622	890	6,1
1907	1 626	218	13,4	12 734	840	6,6
1908	1 833	256	13,9	14 643	709	4,8
1909	2 546	312	12,3	20 623	869	4,2
1910	3 038	332	10,9	21 109	1 167	5,5
1911	3 047	423	13,8	26 937	1 291	4,8
1912	3 463	288	8,3	20 493	829	4,8
1913	1 746	274	15,7	15 335	754	4,9
1914	1 222	139	11,4	10 793	463	4,3
1915	521	82	14,6	5 445	449	8,2
1916	713	94	13,2	6 140	440	7,2
1917	451	91	20,1	4 311	480	11,1
1918	415	63	15,2	4 027	340	8,4
1919	248	35	14,1	2 301	190	8,3
1920	323	25	7,7	2 148	134	6,2
1895—1920..	43 565	6 375	14,6	359 587	20 229	5,6
1911—1920..	12 149	1 514	12,5	97 930	5 370	5,5
1895—1910..	31 416	4 861	15,5	261 657	14 859	5,7

vis fundet færre tuberkulose besetninger end i de første år. I denne henseende er det imidlertid ikke uten betydning, i hvilke dele av landet undersøkelsene i det pågjeldende tidsrum særlig er utført.

Ser man hen til hvor hyppig der finnes tuberkulose i storfeslakt ved landets kjøttkontrollstasjoner, viste der sig ved en utregning for årene 1900—1913 at der alt ialt var funnet 0,20 % tuberkulose i slakt av voksne storfe og hos et forsvindende antall kalver. Ved de offentlige slaktekuse, hvor kontrollen kan utføres grundigere, idet dyrrets samtlige

organer er tilstede osv., finnes en høiere tuberkuloseprocent end den forannevnte. Ved Kristiania slaktehus fandtes således blandt de der i årene 1914—1920 slaktede storfe følgende procent tuberkuløse:

1914 . . .	1,35 %	tuberkulose
1915 . . .	1,02	— » —
1916 . . .	1,22	— » —
1917 . . .	1,14	— » —
1918 . . .	1,02	— » —
1919 . . .	0,89	— » —
1920 . . .	0,49	— » —

Fund av tuberkulose dyr ved dette slakteri er idet hele meget sjeldent og der er altså en vedvarende og betydelig nedgang i den fundne tuberkuloseprocent.

8. Kværke.

Antallet av behandlede tilfeller av kværke (kværsil) hos hesten er 4 075 mot 4 331 i 1919; av de angrepne dyr angis de 85 å være døde og 33 drepte. I årsberetningene for 1918 og 1919 vil finnes statistikk over antall tilfeller med tapsprocent ved denne sykdom i de senere år.

Veterinærkaptein *O. Enger* (*O. Toten*) meddeler om denne sykdom følgende:

Hos de 2 hester der slaktedes, var sykdommen metastaseret til forskjellige andre organer, den ene til mesenterialgåndlærne med utvikling av peritonitis og den annen til serotum, testikler og nyrer.

9. Smittsom kastning.

Antallet av de under benevnelsen »kastning« hos kveg behandlede tilfeller var i 1920 1 816 mot 1 432 i 1919 og 1 365 i 1918. Sedvanligvis er dog ikke alle kastningstilfeller av smittsom art. Flere dyrlæger meddeler at kvegeierne undertiden hemmeligholder kastningen i deres besetning og uten tanke på konsekvensene slipper de sine okser på fellesbeite hvorved sykdommen kan få anledning til å spre sig. På den annen side meddeles også om stor forsiktighet og omtanke fra kvegeiernes side for å verge sine sunde besetninger mot denne sykdom.

Sykdommen er forekommet i alle landfylker, unntatt Finnmark. Fra Opland fylke berettes om de fleste tilfeller (318), dernest kommer Sor-

Trondelag (292), Hedmark (249), Buskerud (242) osv. Sjeldneste optråtte sykdommen i Nord-Norge og på Sør- og Vestlandet.

10. Lungesyke og influensa hos hesten.

Lungesyke hos hesten som i 1917 optrådte med ialt 1 196 tilfeller har siden vært i tilbakegang. Nedenstående tabell viser antall tilfeller i de senere år:

I 1905 —	3 tilfeller	I 1913 —	549 tilfeller
1906 —	500 —	1914 —	373 —
1907 —	1116 —	1915 —	21 —
1908 —	51 —	1916 —	260 —
1909 —	616 —	1917 —	1196 —
1910 —	520 —	1918 —	532 —
1911 —	399 —	1919 —	459 —
1912 —	818 —	1920 —	47 —

Angående disse sykdommene forekomst i de forskjellige fylker, se tabel I.

11. Ringorm.

Der er i årets løp behandlet 2 965 tilfeller av denne sykdom hos kveget (mot 4 374 tilfeller i 1919), hos hesten 153, hos svin 130, hos hund 24, hos sauens 11 tilfeller. Sykdommen har i det heletatt vært mindre utbredt dette år. Overførelse til mennesket av ringorm finner ikke sjeldent sted.

12. Blodurin.

Av blodurin (haemoglobinuri) hos kveget er ialt behandlet 1 254 tilfeller mot 1 267 i det foregående år. Av de angrepne dyr dode 126 mens 36 angis drept. Hos sau, gjet, svin og hund meddeles også om enkelte tilfeller av blodurin. Dyrkærene er d. a. nokså samstemmig om, at innsprøytning av trypanblått synes å ha en utmerket virkning på sykdommens forlop. Distriktsdyrlægene *I. Flønes*, Rissa, og *O. Ugland*, Grimstad, hævder begge at dyr der er blitt behandlet med trypanblått ikke bør slaktes før det har hengått flere måneder etter innsprøytningen, da kjøttet i motsatt fall på grunn av blåfargning kan bli kassert ved kjottkontrollen.

Distriktsdyrlæge *A. S. Bergersen*, Børsa, meddeler:

Blodurin hos kveget i tidsrummet oktober til mars — under stallforing — har tiltatt i de senere år og er langt hyppigere enn den virkelige piroplasmose på som-

merhavn. Piroplasmosen på sommehavn er i tilbakegang, forekommer helst hos ungdyr og arter sig mest som parese. Trypanblått synes å ha gunstigere virkning ved blodurin hos stallforede dyr i vinterhalvåret enn ved blodurin hos dyr i sommerhavn. Måskje skyldes dette, at den første som regel kommer tidligere under behandling enn den siste; mig synes trypanblått å ha en enestående spesifikk virkning ved vinterblodurin hos kveget; av 13 behandlede tilfeller i tidsrummet oktober — mars 1920 slog ikke ett feil, idet dyrene kom sig på 2 à 3 dager. Selv dyr, der var voldsomt avkreftet og avmagret, gulsottige, kom sig hurtig efter intravenøs injeksjon av trypanblått. Likeledes kom melken hurtig op på sin normale høide igjen.

13. Forskjellige sykdommer.

Ondartet anæmi hos hesten. Av anæmi hos hesten er der i 1920 behandlet ialt 71 tilfeller mot 64 i det foregående år. Av de angrepne hester opgis 12 å være drepte og 16 døde. Tilfellene fordeler sig således: 1 tilf. i Kristiania, 54 i Hedmark, 12 i Oppland og 4 i Nordland fylke. Om alle disse tilfeller har vært av smittsom art, kan dog ikke sikkert avgjøres.

Ved kongl. resolusjon av 9. desember 1921 blev der av landbruksdepartementet nedsatt en komité med det opdrag å gi en utredning av betydningen av og optreden her i landet av den ondartede, smittsomme anæmi hos hester og av spørsmålet om hvilke offentlige foranstaltninger der i tilfelle bor treffes mot sykdommen. Denne komité bestod av professor, direktør for Veterinærinstitutet *H. Holth* (formann), statskonsulent *N. Thorshaug*, distriktsdyrlæge *E. Ween*, Stange og forhenv. avdelingschef ved Veterinærinstitutet, stadsdyrlæge *L. Slagsvold*, Gjøvik.

Distriktsdyrlæge i Trysil, *W. Løkke* meddeler:

Der er i forløpne år behandlet ikke mindre enn 22 tilfeller av anæmi hos hesten; deriblant er hittil forekommert 9 dødsfall. Utenom disse kan der med nogenlunde sikkerhet konstateres ytterligere 2 tilfeller, som ikke er kommet under behandling, — begge med dødelig utgang. I Engerdal skal der være behandlet flere tilfeller med stor dødelighet.

Sykdommen optrer som oftest som en typisk blodsykdom med avvekslende febrile og afebrile perioder. Som et iaktatt symptom kan nevnes: brandfeberliggende hevelser og hudnekroser på lemmene. Mot slutten kan påvises utsettende puls samtidig som de store ødemer forekommer i praeputium, under buken og i extremiteterne. Pr. rectum føles svulne nyter; kun i et tilfelle er påvist betydelig svulst av milten.

Ved obduksjon er der konstatert to tilfeller, hvor døden er inntrådt etter 12 — 24 timers sykdom. Disse tilfeller frembød typisk sektionsfund for akutt forløpende anaemia infectiosa. Hos den ene hest forefandtes forandringer i muskulaturen, idet denne var som voksiktig degenerert, hadde en eiendommelig stikkende lukt av kokt kjøtt; det intermuskulære binnevev var emfysematost med blødninger. Dette gjalt hovedsakelig det innerste lag av muskler. Hvad angår ormetromboser i a. mesenteric. ant. er disse opdaget i de fleste tilfeller, men der er også obduksert dyr døde av sykdommen hvor tromboserne har manglet.

Denne sykdom stiller alle andre dyresykdommer i skyggen heroppe; den er blitt en skvekk for folk og en svøpe for alt hestehold i de distrikter hvor den optrer. Særlig er den fryktet av tømmerkjørerne, hvis eksistens for en væsentlig del beror på hesten; og deres frykt er så meget mere forklarlig som enkelte husdyrforsikrings-selskaper begynner å frasi sig alt ansvar hvad sykdommen angår. Mange er derfor også de krav om støtte fra det offentlige som fra befolkningens side blir stillet dyrlægen.

Ennskjønt min erfaring angående denne sykdom ikke er rett stor, og jeg måske nu har oplevet en heftigere opblussen, har jeg dog hert så meget av den, at jeg ikke tør undlate innstendig å henstille hvilke forholdsregler der kan tas fra statens side for å bekjempe denne farlige smittsott. Som forholdene er står man fullstendig hjelpelös overfor en begrensning av sykdommen. Til våren slippes angrepne dyr inn i friske hestelokker, — ja det hender også at samvittighetslose hesteeiere ikke stiller dyrne under behandling, men straks de merker noget mis-tenkelig, selger dem videre til intet anende i andre distrikter.

Munnsyke. Distriktsdyrlægene *L. Sveen*, Ås, og *I. Flonæs*, Rissa, innberetter begge om at hestens munnsyke i deres distrikter vandt en-zootisk utbredelse. Til Ås angis smitten sannsynligvis å være kommet ved en hest tilhørende et taterfolge. Ialt angis 459 hester å være behandlet av sykdommen i forskjellige landsdele; av disse døde eller dreptes 3. De fleste tilfeller (385) behandles i Buskerud fylke.

Smittsom luftveis kataarrh. Fra flere kanter av landet innberetter dyrlægerne om en smittsom halskatarrh blandt hestene.

Distriktsdyrlæge *J. Groholt*, Løten, meddeler:

Sykdommen ytret sig ved feber, mangelfull etelyst, hoste, seropurulent flod fra nesen og sterkt uttalt ømhet i svelget. Ingen svulst av de submaxillære glandler. Hestene stod ofte med fremstrakt hode grundet smerten i svelgregionen.

Ved obduksjon av et par som døde fandtes svelgets slimhinde sortfarvet, opsvulmet og delvis henfalden med sår av en nekrotisk karakter.

Ved behandlingen av sykdommen benyttes i begynnelsen kverkeserum, men med tilsynelatende dårlig resultat. Senere benyttes sterkt trekk omkring svelget og spiritus i drikkevannet, hvilket syntes å ha en utmerket virkning.

Distriktsdyrlæge *O. G. Langsæter*, Sundal, meddeler:

Ut på høsten året 1920 fikk vi en meget ondartet halsbetendelse på hestebestanden -- et par dyr gikk også med. Den var meget kronisk, begyndte som en almindelig halsbetendelse med hoste og et melkeaktig neseflod med ophør av etelysten. Fra halsen breddet sykdommen sig ned i lungerne og fremkalte en ondartet bronchitis med bronchopneumoni.

De fleste dyrlæger anfører at denne sykdom hadde et mere end sedvanlig heftig forlop og viste sig meget smittsom. Distriktsdyrlæge *R. Bugge Næss*, Kristiania, skriver at den i smittemåte lignet influensa.

Distriktsdyrlæge *F. V. Holmboe*, Stavanger, meddeler, at der paa en gård hvor halsbetændelse optrådte hos hestene, samtidig døde endel sauher der ved obduksjon viste sig å ha pneumoni.

Stivkrampe (Tetanus). Flere dyrlæger meddeler om tilfeller av denne sykdom som ved hjelp av store doser serum har latt sig helbrede.

Distriktsdyrlæge *J. Nordang*, Trondhjem, meddeler således:

Bemerkelsesværdig er det at alle de patienter jeg de siste par år har behandlet for stivkrampe (tetanus) er blitt helbredet ved hjelp av store doser tetanusserum (6–800 gram).

Tidligere var dødeligheten ved tetanus meget stor, slik at kun meget fåa av dyrene kom sig; men efterat jeg begynte med innsprøtning av store mengder serum tror jeg iafald at alle de tilfeller som ikke er altfor akutte skal kunne helbredes. Det synes heldigst å gi dyret minst 500 gram serum straks, og så 1 døgn senere etter 2–400 gram. Jeg har ikke set nogen skadelig virkning ved innsprøtning av sådanne store doser, dyrene har talt det meget godt.

Distriktsdyrlæge *J. Schæs*, Bergen meddeler:

Et stivkrampetilfelle er behandlet med gunstig resultat. Vedkommende patient blev innsprøitet med 7 normaldoser. Første gang 2 dage efter sykdommens opstaen, 1 dosis intravenøst og 1 dosis subkutant. Neste dag blev atter innsprøitet 2 doser, 4de dag likeså, 6te dag 7de dosis. Efter 4de dag begynte hesten å bedres, men nogen stivhet holdt sig til henimot en måned etter sykdommens opstaen. Dette er kun en bekrefteelse på den erfaring man har fra andre hold, og på at man ikke bør spare på serumet.

Føllsyke, meddeler distriktsdyrlæge *E. Nordrum*, Ringebu, har i hans distrikt optrått med et stort antall tilfeller med dodelig utgang. Mange føll døde så kort tid etter fødselen at dyrlægen mener det er grunn til å tro, at follet allerede var smittet før fødselen.

Anæmi hos sauher. Herom meddeler distriktsdyrlæge *E. Vangen*, Lofoten, at denne lidelse skyldes, at sauene i hans distrikt føres for knapt om vinteren. De fleste kommer sig ved behandling og bedre føring.

Distriktsdyrlæge *P. Seglem*, Bodø, meddeler:

En meget merkelig sykdom hos sauher forekom i flere herreder innen mit distrikt. Sykdommen der av befolkningen kalles »tørrsot« angriper fortrinsvis lam og unge dyr og ytrer sig ved at dyrene tross utmerket matlyst magrer av og tilslutt går tilgrunne. Jeg har ikke hat anledning til å obdlusere nogen av de døde dyr, men har antatt at sykdommen er strongylose, fremkalt av *Strongylus silicollis*, *convertis* og lignende små strongylusarter.

Distriktsdyrlæge *E. Smith*, Ryfylke, meddeler:

Hos sauene optrer her i distriket en meget almindelig sauesydkom, antagelig identisk med den av Veterinærdirektør *Horne* beskrevne pluriforme sauseseptiæmia. Lidelsen er ubehageligt under læmningen. Lammene dør, og morsauene kommer ikke i hold det året. Forresten kan sydkommen optre både i stall og på beite og til enhver tid på året. De fleste dyr i besetningen angripes, men epidemisk utbredelse fra besetning til besetning synes ikke å finne sted uten på betenkene. En gang blev 10 friske dyr satt inn i en besetning, hvor alle lam var døde eller døende og samtlige sauvar haltende og anaemiske av syken. Ingen av de 10 angrepes. Når syken optrer på stallen vinter eller vår, har dyrene som regel sommeren for gått i beite hvor sauene har vært halte, utrivelige eller lidende av diarrhoe eller dreiesykelignende anfall.

Sydkommen begynner med appetittmangel og høi feber, og så begynner dyrene å halte. I lette tilfeller kan der her ske plutselig helbredelse. Men som regel magres dyrene nu av, blir anaemiske, mistet ullen og får ekzemer. Værst angripes unge dyr og lemmede sauvar. Lam av således angrepne sauvar lever sjeldent mere enn 3 døgn. Sely om de fødes spill-levende, blir de hurtig apatiske og dør.

Utenfor læmningstiden viser syken sig helst på beiter. Laminene blir utrivelige, halte og vil ikke komme i slaktehold. Og selv om så skjer, vil ofte fortykkelsen av fot- og håndrot og abscedererende lymfeknuter skjæmme slaktet ut. Lidelsen synes altså å kunne avheles med en pyæmi. Til andre tider går dyrene med stadig diarrhoe og får iblandt dreiesykelignende symptomer — det siste tilsynelatende helst ut på høstparten eller rettere eftersommeren.

Folk her siger at både sydkommen og den profylaktiske bekjempelse lenge har vært kjent, og hjemvendte norsk-amerikanere forteller, at syken er almindelig i Amerika.

Distriktsdyrlæge *A. Myhrer*, Hemnesberget, meddeler:

På Lurøy optrådte en sydkom hos gårdenes ungsauvar. Samtlige var etter innsetningen om høsten begynt å bli utrivelige og magres av. Tilstanden forværredes utover vinteren, således at ved en undersøkelse av dyrene i midten av mars viste de sig yderst medtagne, magre, ullfattige og bleksottige. Enkelte så svake at de ikke kunde reise seg. Samtlige dyr måtte etterhånden avlives. På stedet kunde ingen bestemt årsak påvises. Men ved undersøkelse av en innsendt ungsau på Veterinærinstirutet påvistes en ganske liten innvollsorm (*Uncinaria cervua*) i den bakerste del av stortarmen, hvor den hadde fremkalt betennelse i slimhinden.

Da nærmeststående *uncinaria*arter hos andre dyr fremkaller lignende symptomer med utrivelighet og bleksot er det høist sannsynlig at denne snylter er årsaken til sydkommen hos ungsauvarne. I mitt distrikt har jeg ikke tidligere hatt noget tilfelle av denne sydkom. At det her omhandlede tilfelle forløp så ondartet kan bero på andre tilfeldige medvirkende årsaker.

Statsdyrlægen for det vestenfjeldske, *S. Tillier*, meddeler følgende:

Hver vår inntreffer der en del tilfeller av tilsynelatende smittsom sydkom hos sauvar. Av disse kan en hel del tydeligvis føres hen under kategorierne septiæmia puerperalis eller dysenteria puerperalis, men enkelte merkelige tilfeller av plutselig optredende lammeleser både hos sau og lam har det hittil ikke lykkes mig å finne spor av årsak til. Nesten alltid er det bakparten som viser sig

lammet, i de sterkeste grader ligger dyret ned og kan ikke røre sig, i andre tilfeller kan det kavne sig frem ved forbenene slepende bakparten etter seg, i etter andre tilfeller er lammsen mindre. Lidelsen forløper kronisk, men selv de tilsynelatende hårbløse tilfeller kan helbredes fullstendig; endog etter at ha ligget i over en uke tilsynelatende helt lammet, kan dyrene plutselig igjen begynne å røre seg og helbredesen går da ganske raskt for sig. I almindelighet vil dog de hårdere tilfeller ende med døden, i regelen slakter eieren dem etter et par dages forløp. I de tilfeller jeg har sett fantes ingen feber. Sykdommen kalles i Hardanger »Sjodogg«, den optrer som regel hver vår, tilsynelatende kun på bestemt avgrensede beiter. I blodpreparater har jeg ikke kunnet påvise nogen blodparasiter.

Da der klagedes over, at fra Hardanger vidda hjemvendte saueflokker hadde bragt med sig visse sykdommer, som så angrep de hjemlige får, og der også blev sagt, at enkelte av beiterne inne på vidda var »giftige» for sauene, anmodet landhusholdningsselskapet mig om å undersøke forholdene derinne. Jeg foretok da i august — tidligere var det uråd å komme på fjellet grunnet det ugunstige vær — en reise inn på vidda og i Hardangers indre distrikter. Efter mit skjønn var beiterne utmerkede — det er synd at la dem ligge som nu ubenyttede — floraen var merkelig enkel og litet varierende, men inneholdt ingensomhelst planter, som kunde tenkes giftige. Klagerne syntes også sterkt overdrevne, de sykdommer som nevntes å ha opptrådt var lidelser, der til tider optrer likeså hyppig i de indre som i de ytre distrikter. Men det er meget rimelig at disse fremmede saueflokker har bragt med sig »flot«, ixodes, derind.

Frosk er en i Nord-Norge lenge kjent lidelse hos kveget. Den blev av folk deroppe i 90 årene antatt for en slags munn- og klovesyke, hvorfor en dyrlege ble sendt ditop forat undersøke sykdommen.

Statsdyrlægen for Nord-Norge, dr. *I. Torp*, anfører følgende om denne sykdom:

Våren 1920 optråtte endel tilfeller av den under navnet »Frosk« forekommende sykdom hos kjørene. Kun to tilfeller er leilighetsvis kunnet bli undersøkt på stedet, mens de øvrige (4) tilfeller kun er kommet til anmeldelse pr. telefon eller brev og på den måte gjort til gjenstand for behandling. Sykdommen optrer vesentlig i de ytterste mot havet liggende fattige sjødistrikter, hvor praktisk talt aldrig nogen dyrlege sætter sin fot. I innlannsbygdene er såvidt vites intet tilfelle optrått.

Det mest typiske symptom ved denne sykdom er et egenartet karakteristisk utslett omkring mulen og et blæreutslett på jur og spenner, likesom undertiden også panaritium skal kunne forekomme.

Innvollsorm hos hest. Herom meddeler distriktsdyrlæge *H. Olsen-Breiland*, V. Toten:

Spolorm optrer jevnlig, særlig hos unghestene, som ofte settes tilbake i vekst, blir utrivelige og lidende av tarmkatarrh. Det er en fornøielse å se, hvor raskt disse hester kommer sig, når de blir kytt sine innvollsormer. Ikke helt sjeldent forårsaker spolorm dødelige sykdommer som tarmslyng og bukhindeguttenhet etter perforasjon av tarmen. Jeg obduerte i høst et føll, som uten forutgående sykdomstegn fantes død i havnen. Dødsårsaken var her en tyndtarms-invagination, hvor det invaginerte tarmparti var henved 1 meter langt. Der var masser av spolorm.

Distriktsdyrlæge *L. Flonas*, Rissa, meddeler følgende:

Innvollsormer hos hesten — særlig strongylider — synes å tilta og 2 etarige hester bukket under. Den ene løvet i ca. 14 dager under appetittløshet og delvis koliksymptomer — uro og dårlig puls. De siste dager kom betydelig ødem i forhud og ben. Behandling med arsenikk og kamfer syntes ikke å hjelpe.

I årets løp er behandlet i alt 1 965 hester på grunn av diverse innvollsormer; av disse angis 6 dode og 2 drepte.

Om ødem fromkalt av bremselarver meddeler distriktsdyrlæge *F. V. Holmboe*, Stavanger:

En ko var behandlet for kronisk indigestion. 14 dager senere, midt i januar, fikk jeg telefonbesked om, at koen var hovnet op i dogglappen og opefter halsen. Antok etter dette, at min diagnose var gal, og at koen hadde »kvast». Koens almenbefinnende var imidlertid godt, og der fandtes intet, der tydet på kvast. Ødemet i dogglappen og opunder halsen var helt smertefritt. Koen lot jeg leve, den kom sig helt. Ved kjøttkontrollen har jeg nemlig på denne årstid gjentagne ganger sett ødematøse spiserør med larver i.

Lungeorm hos svin. Dyrlegge *O. E. Onstad*, Ø. Toten, innberetter om en svinbesetning på ti dyr, hvor samtlige blev angrepne av lungeorm. Ved innhalasjon av tjære- og terpentindamp kom de sig omtrent alle således at kun to måtte slaktes.

Coccidiose. Distriktsdyrlæge *F. V. Holmboe*, Stavanger, meddeler:

Coccidiose er funnet ved fire tilfeller av blodig diarré hos kveg. Preparat er tilsendt Veterinærinstitutet. 1 tilfelle medførte døden, koen tilsåes døende og døde samme dag. Ved denne sykdom har jeg anvendt methylenblått 2 gram, 1 pulver én gang daglig. Det synes å være av nytte. Gjødningen farves intensivt blå.

Distriktsdyrlæge *L. Sjaastad*, Namsos, meddeler:

I en besetning på 10 dyr blev 2 ungdyr angrepet av en profus, blodblantet og surt luktende diarré. Prøve av tarminnholdet blev sendt inn til veterinærinstitutet, som fant coccidier i massevis. Det er derfor sannsynlig, at lidelsens årsak er å søke heri. Også et par ganger tidligere er forekommet lignende tilfeller i besetningen, uten at der dengang anstilles undersøkelser for coccidier. Foruten diarré ytret sykdommen sig med dårlig appetit, børstende hårlag, krum rygg og noget bankende forstårt hjerteslag. Av og til var der smerter under defekasjonen. Derimot var der ingen feber og dyrrene så den hele tid forbausende livlige ut. De kom sig ved behandling med karbol, lysol, saltsyre og brennevin. Lidelsen har vist sig både på innfør og ute under beite.

Osteomalaci, meddeler distriktsdyrlæge *K. E. Onstad*, Fagernes, Valdres, å ha iaktatt i temmelig stor utstrekning hos unghester mens disse gikk på fjellhavn; de avmagredes og tapte totalt appetiten. Pati-

entene blev tatt hjem og efter å ha vært behandlet med fosfortran og arsenikk en 14 dages tid kom de sig alle, så de etter kunde slippes til fjells igjen.

Traumatisk hjerteskækkbetendelse, meddeler distriktsdyrlæge *K. G. Mæhre*, Narvik, forekommer meget ofte uten at folk henter dyrlæge til sine dyr. Således blev kjøttet av en ku (der senere viste sig å være slaktet etter at sykdommen var kommet inn i det septicæmiske stadium, uten at dyrlæge blev tilkalt) solgt til et større anleggs felles-kjokken, hvor det ga anledning til en utbredt kjottforgiftning.

Melkefeber hos sauene. Distriktsdyrlæge *J. Kjos-Hanssen*, Egersund, meddeler følgende:

Avvikte år var her meget melkefeber på sau, og hos sauen er det ikke sjeldent, at den innfinner sig både en og to uker før lemning, og melkefeber så lang tid før lemning gir som regel en dårlig prognose. Når »groen« kommer tidlig (ifjor innttraff den samtidig med lemningstiden) og smalen dertil får formeget kraftfør i lemningstiden, tildels fordi den har vært mindre godt føld gjennem vinteren på grunn av mindre høi, blir der større muligheter for melkefeber; og denne overföringssykdom inntreffer derfor især, når smalen star høit i pris. Et par ganger har jeg også sett tilfelle av kronisk melkefeber hos sauene, og her optrer den præcis på samme måte som hos koen.

Nesesvulst hos en ku. Distriktsdyrlæge *F. V. Holmboe*, Stavanger, meddeler følgende:

Hos en ku optråtte et eiendommelig tilfelle, der begynte med en høiresidig neseblødning, der ved min ankomst var stanset. Om aftenen innlagdes trachealkanyle, idet koen var ved å kveles; koen stod med denne i 14 dage, men holdt sig tett i nesen. Høire øie viste tegn på å trenge sig ut og jeg fant det rådeligst å slakte. Nesehule og orbita var fyllt av en destruerende svulst, som syntes å utgå fra ethmoidet.

Død etter kastrasjon. Distriktsdyrlæge *K. Myran*, Nærøy, anfører:

Siste sommer hadde jeg det uhell å miste en hest etter almindelig kastrasjon. (Heldigvis den første i min praksis). Der kom ingen reaksjon i sårene, men derimot utviklet sig en diffus peritonitis som slog hesten ihjel på 6 dage. På gården var der samtidig en sau med brandig mastit. Denne hadde spasert omkring også i stalden. Muligens var der også foretatt sårbehandling av begge dyr samtidig. Det er sikkerlig grunn for dyrlægen — når spesielt hestekastrasjon skal foretas — å førespørre om noget dyr på gården skulle gå omkring med nogen suppurative processer.

Navleinfeksjon. Veterinærkaptein *O. Enger*, O. Toten, meddeler:

Navleinfeksjon hos nyfødte dyr forekom hos føll med 15 tilfeller, hvorav 7 dødsfall og hos kalver er den forekommel i flere besetninger, hvor så at si samtlige kalver angrepes og av disse døde de allerflest.

Fra et par besetninger har jeg innsett et par kalvekadavere til undersøkelse ved Veterinærinstitutet, fra hvilket jeg så har erholdt et coliserum (kalvediarrheserum) som inusprøitet subcutant på kalven straks den er født, har virket utmerket og forhindret sykdommens utbrud. I disse besetninger, hvor man før omtrent ikke fikk en kalf til å leve trivedes de nu meget godt; men hvis man undlot å sprøte en enkelt kalf døde den konstant.

Distriktsdyrlæge J. Kjos-Hanssen, Egersund, meddeler:

Ledd betennelse hos pattegriser, som følge av navleinfeksjon, er observert i et større svinelhus, hvor der bruktes sildeføring. Grisene viste det først i forkneerne og eieren antok, at det først var liggesår, men ved næitere undersøkelse viste der sig diffus fortykkelse av leddene, både for og bak, med gjennembrudd av leddkapselen innvendig fra, med ansamling av tykk gul materie i leddene på forkne, has og koder. De angrepne smågrise kreperte og sykdommen forsvandt, da sildeføringen ophørte.

Kattedoddighet. Distriktsdyrlæge *K. E. Onstad*, Fagernes, Valdres, meddeler, at der i et bymessig bebygget sted i hans distrikt døde 23 katter etter at ha aadt av de av dem innfangne rotter.

Forgiftning. Distriktsdyrlæge *F. V. Holmboe*, Stavanger, meddeler:

En ku, som eieren hadde vasket med petroleum og grønsåpe døde; den fikk diarré og skjelvninger. En annen ku ansees død av *Senecio Jakobæa*. Den frembød i levende live billedet på traumatisk pericardit med mektig ødem i brinnen. Ved slaktning fantes intet i hjertet, men en uttalt leverchirrhose. Koen hadde gått i et beite overfylt av *Senecio Jakobæa*.

Santoninforgiftning. Distriktsdyrlæge *A. Løken*, Kongsgberg, meddeler:

En ganske eiendommelig forgiftning iakttakes hos en hund, til hvem jeg hadde forskrevet 0,3 gr. Santonin i 50 gr. ol. ricini. Nogen timer etterat hunden hadde fått 2 spiseskeer av santonimblanding, bemerket eieren at der hadde trukket sig en blå hinde over høire øje. Forørig var hunden helt rask. Ormekuren var i og for sig helt storartet, fortalte han, da det formelig vrimlet både av spolorm og bendedorm i avføringen. Jeg så først hunden et døgn etterpå, da høire cornea var overtrukket med en lyseblå, tett hinde, mens der på venstre cornea kun var en blålig sky. Synsevnen var sterkt nedsatt. Efter tre døgens forløp var den skyformige uklarhet på venstre cornea helt vekk og den blå hinde på høire cornea blev mere og mere gjennemsiktig, og den 8de dag var også dette øje helt klart. Behandlingen bestod i badning med 2% boryvann og senere anvendelse av gul øiensalve. Hvad årsaken var vites ikke. Den inngitte dosis kunde ikke være særlig stor, især da det var en kraftig hund.

A r e a f o r g i f t n i n g. Distriktsdyrlæge *O. Rolfsjord*, Levanger, meddeler:

En hund fikk 5 gr. sem. areca som middel mot bendlorm. Omrent 3 døgn etter at arecapulveret var gitt, blev hunden meget syk med lammelse særlig av underkjeven, så denne hang slapt ned, slingrende gang på benene samt overordentlig sterk spytflodd. Symptomene gav sig etter $\frac{1}{2}$ dags forløp. Hunden var en voksen engelsk setter.

F o s f o r f o r g i f t n i n g. Distriktsdyrlæge *O. Haga*, Haugesund, meddeler:

En gårdbruker mistet 6 sauер, hvorav jeg obducerete to og fant tegn på forgiftning: Slimhinnene cyanotiske, sterk degenerasjon av lever og hjerte, petechier under endocardiet o. fl. steder, løpens slimhinne svullen.

Maveinnehold m. m. blev kemisk undersøkt, og det viste sig å inneholde betydelig mengle fosfor. Det ble ogsa bragt på det rene, at en av naboen hadde forskaftet sig fosfor, som han på en høist uforsiktig måte hadde lagt ut etter kräker. Naboen måtte visstnok betale sauene.

S o d a f o r g i f t n i n g. Distriktsdyrlæge *B. Schee*, Biri, meddeler:

På en gård forekom der 6 dødsfall blandt svinebesetningen. Sykdommen begynte med høi feber, slaphet, hvorfor døden inntraf i løpet av 3—4 dager etter utbruddet. Obduksjonen viste betent, etset slimhinne i mavesekken; organer innsendtes til Veterinærinstitutet til undersøkelse, men her kunde man ikke med sikkerhet konstatere lidelsens art.

Ved eksaminasjon av kjøkkenpersonalet bragtes på det rene, at de der assisterede ved opvask av kjøkkenet ved uaktsomhet hadde helt sodavann i skyllerne.

U r i n f o r g i f t n i n g. Distriktsdyrlæge *G. Ødegaard*, Hønefoss, meddeler:

En hoppe der gikk med føll ble plutselig meget syk; føllet døde. Hoppen svedet sterkt — var urolig, gikk omkring i likhet med en kolikhest, kastet sig, stønnet og pustet sterkt, slimhindens i munnen cyanotisk. Hoppen blev efter nogen timer litt bedre og var dagen etter tilsynelatende frisk. Hestene hadde vært inne på en plass og skulde der ha drukket endel menneskeurin.

K v a k s a l v e r i e t. Distriktsdyrlæge *M. Gjøvik*, Tingvollvågen, meddeler:

Kvaksalveriet drives endel i mitt distrikt, blandt annet er det endel kloke koer, som prøver å kurere for børslyng, eller som de kaller det »Haraband». De gir da koen ca. en nevefull hareull 3 ganger og så skal slyngen rette sig, men resultatet blir alltid at dyrlægen må hentes i siste øieblikk.

Distriktsdyrlæge *V. Høeg*, Sandviken, meddeler:

Som kuriosum kan oplyses, at litt kvaksalveri bygget på ren overtro og trolldomsformularer ennå finnes; idet en gammel finnekone, om enn ugjerne, av og til

viser sine kunststykker, forresten både på folk og fe, og, som det altid bedyrer, med glimrende resultat.

Distriktsdyrlæge *K. Hellestøe*, Lervik, Stord, meddeler:

Det er meddelt mig at smittsom kalvekasting er meget almindelig utbredt. Når en ko kaster og der er liv i kalven synes ikke skaden å være så stor, for melketapet legges der mindre merke til; etterhyrden får råtnet ut eller avloses i enkelte tilfeller, når stanken blir for vond, av »kloke koner», ja endog av jordmoren, hvilket har foranlediget mig til å meddele dette.

Jeg kjenner ennå ikke til profesjonelt kvaksalveri i distriktet, men »hjelpsomme menn« og »kloke koner« er her nok mange av.

---

c.

Tabeller.

Tabell II.

De viktigste husdyrsykdommer

(Relevé des divers cas de maladies des animaux)

S y k d o m m e r (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)		Ko (Espèce bovine)		Sau (Espèce ovine)	
	anneldte (signalés)	derav	anneldte (signalés)	derav	anneldte (signalés)	derav
		drepte (adultus)		døde (morts)		døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	2	-	2	47	1	45
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>) . . .	-	-	-	25	3	21
Ondartet ødem. (<i>Oedema malignum</i>)	16	-	2	1	1	-
Bråsot (<i>Gastromycosis ovis</i>) . . .	-	-	-	-	-	77
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarhalis maligna</i>)	-	-	-	522	250	137
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>) . .	47	-	2	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	238	1	4	-	-	-
Svinepest (<i>Pneumo-enteritis contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smittsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>) . .	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	1146	1	5	94	-	1
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudotuberculosis chronica</i>) . .	-	-	-	74	38	13
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>) . .	87	2	17	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	4075	33	85	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	1	1	-	343	291	12
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>) . .	5	2	-	246	81	2
Sædstrængsforhærdelse og brin- gesvulster (<i>Fibromycoma. As- cococcus</i>)	363	11	1	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	101	23	49	23	8	6
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	1	-	8
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	3362	12	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	449	2	1	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetænd- else (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	7559	17	15	281	8	1
Overføres	14089	93	183	5019	693	238
					119	10
						94

i Norge i 1920, ordnet artsvis.

domestiques, par espèces, en Norvège en 1920).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)			Andre dyr (Animaux divers)		
annmeldte (signalés)	drepte (abattus)		annmeldte (signalés)	drepte (abattus)		annmeldte (signalés)	drepte (abattus)		annmeldte (signalés)	drepte (abattus)		annmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)		annmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	
	derav	døde (morts)		derav	døde (morts)		derav	døde (morts)		derav	døde (morts)		derav	døde (morts)		derav	døde (morts)
-	-	-	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	20	5	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3096	126	306	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9105	178	170	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	31	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	9	8	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	25	14	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	10	4	2	2253	103	364	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
71	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	-	-	79	3	7	355	7	10	6	1	-	10	-	-	-	-	-
88	1	-	12359	339	504	2646	112	375	8	1	-	188	85	-	-	-	-

Tabell II. (Forts.). (Continuation).

Norge.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anneldte (signales)	derav		anneldte (signales)	derav		anneldte (signales)	derav	
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)	
Overført (transport)	14089	93	183	5019	693	238	119	10	94
Lunge og brysthindebetændelse (Pneumonia et Pleuritis) . . .	275	14	40	126	24	23	51	7	23
Fordøielsessykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (Gastritis. Enteritis) . . .	6005	26	24	12625	416	110	144	11	4
Kolik, forstoppelse (Colica. Obstrucțio)	4356	53	190	1634	43	43	28	3	3
Akut diarrhé og blodgang (Diarrhoea acuta et dysenteria) . . .	278	1	22	1188	53	116	24	3	1
Trommesyke (Tympanitis) . . .	-	-	-	2197	40	95	44	3	4
Forgiftning (Intoxications) . . .	69	1	15	492	38	130	42	1	31
Indvoldssorme (Helminthiasis) . .	1965	2	6	3	-	-	46	-	18
Dreiesyke (Hydrocephalus hydaticus)	-	-	-	1	1	-	23	18	1
Akut hjernebetændelse (Menigitis acuta)	26	9	6	61	24	13	2	-	1
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (Fatuitas)	34	14	2	1	1	-	-	-	-
Blodurin (Haemoglobinuria. Haemoglobinaemia)	936	54	95	1254	36	126	8	3	-
Benskjørhet (Stikkesyke) (Osteomalacia)	27	1	2	2257	94	12	107	-	-
Sveksot (Rachitis)	129	11	2	114	3	-	23	-	-
Hudutslet (Eczema)	3407	1	-	1928	5	-	31	-	-
Ringorm (Trichophyton tonsurans)	153	-	-	2965	-	-	11	-	-
Skurv (Favus)	9	-	-	73	-	-	-	-	-
Skab (Scabies)	61	-	-	44	-	-	-	-	-
Lus (Pediculine)	4703	-	-	41404	-	-	953	-	-
Uregelmessige fødsler (Partus irregulares)	99	7	5	2553	31	13	122	8	1
Misfostre (Monstra)	4	1	-	67	10	5	4	2	-
Børvrængning (Inversio uteri) .	5	2	2	602	29	4	22	5	1
Børdreining (Torsio uteri) . . .	1	1	-	659	32	2	1	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (Retention placentaæ)	71	-	2	5330	14	30	34	-	-
Kasting (Abortus)	58	-	-	1816	38	1	7	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (Eclampsia puerperalis) . . .	-	-	-	2590	19	28	44	14	-
Børbetændelse (Metritis)	21	2	2	987	26	82	12	1	5
Jurbetændelse (Mastitis)	269	-	-	4561	219	23	138	7	10
Forfangenhet (Hordeatio. Krittiasis)	461	23	-	56	-	-	-	-	-
Overføres	37511	286	598	92607	1949	1094	2040	96	197

*) I denne rubrikk var i foreg. beretning opført et tilfelle (fra Opland). Det dreier sig ikke

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)						
annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppe og døde (<i>abattus et morts</i>)
		døde	(<i>morts</i>)			døde	(<i>morts</i>)			døde	(<i>morts</i>)			døde	(<i>morts</i>)			døde	(<i>morts</i>)
88	1	-	12359	339	504	2646	112	375	8	1	-	188	85	-	-	-	-	-	-
12	1	2	129	32	39	83	3	19	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
98	2	1	1374	86	46	716	30	29	11	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
25	6	2	92	6	8	250	1	8	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
15	-	1	190	7	26	136	5	11	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	2	13	311	30	103	150	-	61	11	3	-	118	49	-	-	-	-	-	-
1	-	-	264	1	-	774	-	18	21	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	15	6	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	3	254	44	54	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	1	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	1	24	15	-	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	8275	438	64	208	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	14	3	-
63	-	-	659	4	2	1231	31	3	28	3	-	-	-	-	-	-	22	-	-
-	-	-	130	-	-	24	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	40	3	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	24	-	-	91	20	-	39	22	12	-	-	-	-	-	-	-	-
1141	-	-	928	-	-	901	-	-	-	-	-	122	5	-	-	-	-	11	-
15	3	3	347	72	12	98	8	7	8	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	5	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	2	-	40	21	6	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	8	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	9	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	49	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	1	1	19	2	-	30	2	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	-	1	126	1	-	70	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1521	18	31	25672	1112	1369	7438	219	549	139	36	22	467	142	12	-	-	-	-	-

her om såkaldt «fåreskabb».

Tabell II. (Forts.). (Continuation).

Norge.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce borine)			San (Espèce ovine)		
	annmeldte (signalés)	derav	døde (morts)	annmeldte (signalés)	derav	døde (morts)	annmeldte (signalés)	derav	døde (morts)
Overført (transport)	37511	286	598	92607	1949	1094	2040	96	197
Klapplingstopperationer (Operationes ob kryptorchismum)	181	-	1	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes)	8072	5	3	187	-	-	2503	7	-
Kræft (Carcinoma et sarcoma)	16	7	1	23	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (Vitia unguis)	5129	220	4	808	254	6	1	-	-
Øielidelser (Vitia oculorum)	593	2	-	378	2	-	151	-	-
Led- og slimsæklielser (Articulitis et bursitis)	7024	188	7	1282	114	3	11	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (Vulnera, contusiones, abscessus etc.)	12602	195	32	3691	166	15	62	13	3
Anæmi, (Anæmia)	71	12	16	-	-	-	-	-	-
Sviva (Vertigo)	16	1	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (Casus veteri)	7249	145	112	7593	1357	255	329	22	54
Ialt (total)	78464	1011	774	10659	3880	1375	5097	138	254

Tabell III.

De viktigste husdyrsykdommer
(Cas de maladies des animaux domestiques dans la

Ondartet ødem (Oedema malignum)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Lungesyke hos hesten (Pleuropneumonia contagiosa equi)	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (Morbus ruber)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (Erythema nodosum)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (Lymphangitis, Erysipelas)	92	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (Morbus maculosus)	6	-	1	-	-	-	-	-	-
Kvarke (Adenitis contagiosa equi)	206	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktinomykose (Actinomycosis)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (Fibromycoma, Ascarococcus)	63	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	386	-	1	2	-	-	-	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
annmeldte (<i>signales</i>)	derav	annmeldte (<i>signales</i>)	derav	annmeldte (<i>signales</i>)	derav	annmeldte (<i>signales</i>)	derav	annmeldte (<i>signales</i>)	derav	annmeldte (<i>signales</i>)	derav	annmeldte (<i>signales</i>)	derav	annmeldte (<i>signales</i>)	derav	annmeldte (<i>signales</i>)	derav
dreppe (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dreppe (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)
1521	18	31	25672	1112	1369	7438	219	549	139	36	22	467	142	12	-	-	-
-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	-	-	11310	-	3	395	-	-	253	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	24	7	-	103	13	1	-	-	-	-	17	1	-	-	-
102	-	-	43	-	-	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	2	-	427	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	184	25	-	174	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	1	-	674	86	10	1998	48	23	16	1	-	3	-	2	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
69	3	14	1573	231	171	740	27	18	15	2	1	36	4	-	-	-	-
1793	22	45	9505	1463	1553	11305	326	591	445	39	23	523	147	14	-	-	-

i Kristiania by 1920.

ville de Kristiania, signalés en 1920).

Tabell III. (Forts.). (Continuation).

Kristiania.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	annmeldte (signalets)	derav	døde (mortis)	annmeldte (signalets)	derav	døde (mortis)	annmeldte (signalets)	derav	døde (mortis)
Overført (transport)	386	-	1	2	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	18	3	6	-	-	-	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	50	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	710	-	1	-	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindbetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Fordøielsessykdommer(indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis, Enteritis</i>)	304	1	2	62	3	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstruction</i>)	352	2	17	9	-	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) .	13	-	-	2	-	-	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Forgiftning (<i>Intoxications</i>)	7	-	1	18	2	-	-	-	-
Indvoldssorme (<i>Helminthisis</i>)	30	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Haemoglobinaemia</i>)	42	3	4	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	11	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	226	-	-	13	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	1	-	-	3	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Farus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculæ</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Overføres	2104	11	82	190	5	8	-	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)		Hund (<i>Chiens</i>)		Katt (<i>Chats</i>)		Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
derav	døde (<i>morts</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	derav	døde og døde (<i>morts et morts</i>)	derav	døde og døde (<i>morts et morts</i>)
-	-	92	-	4	33	1	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	664	30	121	-	-	-	-
-	-	-	-	-	280	1	9	-	-	-	-
-	-	-	-	-	37	-	8	-	-	-	-
-	-	-	-	-	375	12	8	1	-	-	-
-	-	-	-	-	156	-	3	-	-	-	-
-	-	-	-	-	66	5	6	-	-	-	-
-	-	-	-	-	26	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	16	6	-	-	-	-	-
-	-	11	-	3	84	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	412	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	161	8	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	644	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	528	18	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	76	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	50	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	154	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	50	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-
-	-	138	12	8	3582	79	216	57	24	4	-

Tabell III. (Forts.). (Continuation).

Kristiania.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anneldte (signalés)	derav	drepte (abattus)	anneldte (signalés)	derav	drepte (abattus)	anneldte (signalés)	derav	døde (morts)
Overført (transport)	2104	11	32	190	5	8	-	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (Reten-tio placentaæ)	-	-	-	48	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	19	-	-	-	-	-
Børbetændelse (Metritis)	1	-	-	4	-	1	-	-	-
Jurbetændelse (Mastitis)	-	-	-	42	4	-	-	-	-
Forfangenhet (Hordeatio. Kritis).	47	1	-	-	-	-	-	-	-
Klapplingstoperationer (Opera-tiones ob kryptorchismum)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes)	28	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (Carcinoma et sarcoma)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovli delser (Vitia ungvis)	851	15	-	-	-	-	-	-	-
Øielidelser (Vitia oculorum)	40	-	-	-	-	-	-	-	-
Led- og slimseklidelser (Arti-culitis et bursitis)	587	11	-	-	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces (Vulnera, contusiones, abscessus etc.)	850	15	-	-	-	-	-	-	-
Anæmi (Anæmia)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstil-feller (Casus veteri)	241	-	-	6	1	-	-	-	-
Ialt (total)	4758	54	33	309	10	9	-	-	-

Tabell IV.

De viktigste husdyrsykdommer
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Milbrand (Anthrax)	-	-	-	8	-	7	-	-
Raslesyke milbrandsemfysem. (Anthrax emphysematososus)	-	-	-	1	-	1	-	-
Ondartet ødem (Oedema malig-num)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhfeber (Febris catarrhalis maligna)	-	-	-	21	14	4	-	-
Lungesyke hos hesten (Pleu-ropneumonia contagiosa equi)	1	-	-	-	-	-	-	-
Influenza (Influenza)	17	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	18	-	-	30	14	12	-	-

anneldte (signalés)	Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)		Hund (<i>Chiens</i>)		Katt (<i>Chats</i>)		Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
	dreppe (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dreppe og døde (<i>abattus et morts</i>)	anneldte (signalés)	dreppe (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	
-	-	-	138	12	8	3582	79	216	57	24	4	154	50
-	-	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	44	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	86	-	-	45	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	68	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	193	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	87	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	746	14	12	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	314	6	5	-	-	-	-	-
-	224	12	8	5096	105	236	97	24	20	154	50	11	-

i Akershus fylke 1920.

dans le département d'Akershus 1920).

Tabell IV. (Forts.). (Continuation).

Akershus.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signales)	dreppe (abattus)	døde (morts)	anmeldte (signales)	dreppe (abattus)	døde (morts)	anmeldte (signales)	dreppe (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	18	-	-	30	14	12	-	-	-
Svinesyke (smitsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	168	-	2	12	-	-	-	-	-
Lollandssyke (<i>Enteritis pseudo-tuberculosis chronica</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Kvarke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	444	4	14	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	37	36	1	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	10	3	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdeelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asococcus</i>)	49	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrahialis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	24	7	8	7	-	3	1	1	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	311	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	855	-	1	46	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	20	-	6	19	3	2	3	-	2
Fordøielsessykdommer (indigestion, mave og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	490	3	1	985	111	25	12	-	1
Kolik, forstoppelse (<i>Cólica. Obstructio</i>)	442	3	17	103	2	2	-	-	-
Akut diarré og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	46	-	4	81	1	2	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	226	2	15	1	-	-
Forgiftning (<i>Intoxications</i>)	3	-	1	125	11	12	2	-	2
Indvoldssorme (<i>Helminthiasis</i>)	70	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	3	1	-	9	4	5	-	-	-
Overføres	2650	18	54	2002	188	79	19	1	5

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
1	-	-	480 ^b	9	4	12	4	1	174	25	30	3	-	-	6	-	-
	-	-	844	3	3	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	203	11	5	1	19	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	27	13	6	57	55	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	8	27	1	1	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	91	8	14	11	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	21	91	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	15	15	1	9	45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	1730	44	115	361	31	45	3	-	-	6	-	-	-	-	-

Tabel IV. (Forts.). (Continuation).

Akershus.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (significatives)	derav	døde (morts)	anmeldte (significatives)	derav	døde (morts)	anmeldte (significatives)	derav	døde (morts)
Overført (transport)	2650	18	54	2002	188	79	19	1	5
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (Fatuitas)	2	1	-	1	1	-	-	-	-
Blodurin (Hemoglobinuria. Haemoglobinæmia)	111	7	8	28	-	3	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (Osteomalacia)	-	-	-	149	10	-	-	-	-
Sveksot (Rachitis)	12	2	-	4	-	-	-	-	-
Hudutslet (Eczema)	335	-	-	175	-	-	-	-	-
Ringorm (Trichophyton tonsurans)	23	-	-	613	-	-	-	-	-
Skab (Scabies)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (Pediculine)	144	-	-	29 9	-	-	-	-	-
Uregelmessige fødsler (Partus irregulares)	9	-	-	297	7	2	1	1	-
Misfostre (Monstra)	2	1	-	13	1	1	-	-	-
Børvrængning (Inversio uteri)	1	1	-	112	5	1	-	-	-
Børdreining (Torsio uteri)	-	-	-	79	2	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (Retention placentaæ)	8	-	1	805	-	2	1	-	-
Kasting (Abortus)	2	-	-	180	2	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	318	-	2	-	-	-
Børbetændelse (Metritis)	2	-	-	99	1	1	-	-	-
Jurbetændelse (Mastitis)	12	-	-	563	7	3	12	-	-
Forfangenhet (Hordeatio. Kritisiasis)	37	5	-	10	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (Operationes ob kryptorchismum)	18	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes)	537	-	-	20	-	-	206	-	-
Kræft (Carcinoma et sarcoma)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovligelser (Vitium ungvis)	585	7	-	69	1	-	-	-	-
Øieligelser (Vitium oculorum)	51	1	-	44	-	-	-	-	-
Led- og slimsækligelser (Articulitis et bursitis)	535	14	-	92	7	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, abscess) (Vulnera, contusiones, abscessus etc)	1433	35	8	523	20	4	3	-	-
Andre behandelte sykdomstilfeller (Casus ceteri)	673	6	5	1087	127	28	7	-	-
Ialt (total)	7183	98	77	10222	379	132	243	2	6

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
annmeldte (<i>signalés</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	
1	-	-	1730	44	115	361	31	45	3	-	-	6	-	-	-	-	-
			878	40	1	12	-	1	-	-	-	6	-	-	-	-	-
			84	-	-	142	3	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
			9	-	-	59	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	47	-	-	125	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	55	11	3	11	3	1	2	1	1	1	-	-	-	-	-	-
		1	1	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		7	-	-	-	7	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		8	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	2357	1	1	1	17	-	-	17	-	-	-	-	-	-	-	-
		1	1	-	-	13	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1	-	-	-	28	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
		1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		31	7	-	18	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	145	30	4	560	2	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		163	37	12	57	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	-	1	5522	171	136	1429	48	52	39	5	-	11	-	-	-	-	-

Tabell V.

De viktigste husdyrsykdommer
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovin)		
	anneldte (signales)	drepte (abattus)	døde (morts)	anneldte (signales)	drepte (abattus)	døde (morts)	anneldte (signales)	drepte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	10	-	10	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	2	-	1	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	29	7	12	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	49	1	1	13	-	-	-	-	-
Lollandisk syke (<i>Enteritis pseudotuberculosis chronica</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	5	1	2	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	263	2	4	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	45	39	1	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	22	5	-	-	-	-
Sædstrengsforhårdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	21	1	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	19	5	8	1	1	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	577	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Auftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	442	2	-	11	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	18	2	1	22	6	3	-	-	-
Fordøielsessykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	365	6	2	686	38	9	9	-	-
Overføres	1193	20	20	1420	96	39	9	-	-

i Østfold fylke 1920.

dans le département de Østfold 1920).

	Gjet (<i>Espèce caprine</i>)	Svin (<i>Espèce porcine</i>)	Hund (<i>Chiens</i>)	Katt (<i>Chats</i>)	Fjærfe (<i>Volailles</i>)	Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)						
	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	1	9	-	-	29	-	-	-	-	-	-	-
	11	11	4	-	9	-	-	-	-	-	-	-
	57	57	3	-	39	1	3	1	-	-	-	-
	1	836	21	58	247	11	61	-	-	-	-	-
					170	10	48					
					9	-	-					
					21	-	-					
					37	-	-					
					3	-	-					
					12	-	-					
					12	-	-					
					91	-	-					
					664	-	-					

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	annmeldte (signales)	derav		annmeldte (signales)	derav		annmeldte (signales)	derav	
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)	

Tabell V. (Forts.). (Continuation).

Jætfold.

Overført (transport)	1193	20	20	1420	96	39	9	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	454	24	28	285	11	5	-	-	-
Akut diarré og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	16	-	5	191	-	17	1	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	235	4	8	5	1	-
Forgiftning (<i>Intoxications</i>)	4	1	1	43	2	14	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthisis</i>)	79	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydatis</i>)	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	6	3	2	5	5	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	7	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinæmia</i>)	73	9	3	71	5	5	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	4	-	2	94	5	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	3	1	-	15	1	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	275	-	-	7	-	-	14	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	16	-	-	143	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	108	-	-	5112	-	-	41	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	9	3	-	304	9	-	5	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	98	5	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	68	3	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retention placente</i>)	5	-	-	513	-	1	1	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	10	-	-	78	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	257	2	2	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	3	-	1	38	4	6	1	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	13	1	-	310	11	-	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kritiasis</i>)	54	3	-	2	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operations ob kryptorchismum</i>)	28	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	544	-	-	6	-	-	30	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	2912	66	62	9374	164	97	108	1	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)		Hund (<i>Chiens</i>)		Katt (<i>Chats</i>)		Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
annmeldte (<i>signals</i>)	derav	annmeldte (<i>signals</i>)	derav	annmeldte (<i>signals</i>)	derav	annmeldte (<i>signals</i>)	derav	annmeldte (<i>signals</i>)	derav	annmeldte (<i>signals</i>)	derav
dreppe (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dreppe og døde (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
3	-	1	836	21	58	247	11	61	-	-	5
-	-	23	12	-	9	1	-	-	-	-	-
-	-	22	12	3	5	-	-	-	-	3	-
-	-	30	2	16	19	-	-	-	-	-	-
-	-	84	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	5	2	2	1	-	-	-	-	-	-
-	-	20	6	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	567	86	9	4	-	-	-	-	-	-
-	-	54	-	-	63	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	123	-	-	56	-	-	-	-	-	-
-	-	33	7	1	5	1	-	-	-	-	-
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	10	1	-	4	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	677	-	-	23	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-
3	-	1	2504	130	91	439	18	61	-	20	3

Tabell V. (Forts.). (Continuation).

Østfold.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signales)	derav		anmeldte (signales)	derav		anmeldte (signales)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	2912	66	62	9374	164	97	108	1	-
Hov- og klovklideler (<i>Vitia ungvis</i>)	32	1	-	124	-	-	-	-	-
Øielideler (<i>Vitia oculorum</i>)	43	1	-	18	-	-	1	-	-
Led- og slimsekklideler (<i>Articulitis et bursitis</i>)	457	13	-	79	8	-	1	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	981	17	6	288	15	2	3	1	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>)	213	12	4	511	212	29	-	-	-
Ialt (total)	4927	110	72	10394	399	128	113	2	-

Tabell VI.

De viktigste husdyrsykdommer
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhifeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	52	19	9	17	2	11
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuroneumonia contagiosa equi</i>)	25	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	184	-	-	19	-	-	-	-	-
Lollandisk syke (<i>Enteritis pseudo-tuberculosis chronica</i>)	-	-	-	4	4	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	12	-	3	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	594	5	4	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	109	90	5	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	1	1	-	26	8	-	2	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	62	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres.	879	6	8	213	121	17	19	2	11

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)		Hund (<i>Chiens</i>)		Katt (<i>Chats</i>)		Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux d'airs</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
3	-	1	2504	130	91	439	18	61	-	20	-
-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	x	-
-	-	-	-	7	3	8	-	-	-	-	-
-	-	-	35	3	12	86	5	3	-	-	-
2	-	-	35	7	5	33	2	1	-	30	-
5	-	1	2583	148	98	577	25	65	-	52	8

i Buskerud fylke i 1920.

dans le département de Buskerud en 1920).

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	238	28	22	-	-	-	-	-	-
1	1	-	1942	41	19	-	-	-	-	-	-
1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	2182	71	41	-	-	-	-	-	-

Tabell VI. (Forts.). (Continuation.)

Buskerud.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav dreppe (abattus)	døde (morts)	anmeldte (signalés)	derav dreppe (abattus)	døde (morts)	anmeldte (signalés)	derav dreppe (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	879	6	3	213	121	17	19	2	11
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	9	-	5	1	-	-	1	1	1
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Övina</i>)	-	-	-	326	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	385	2	1	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	1392	5	4	31	-	-	3	-	-
Lunge- og brysthiindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	25	4	2	18	3	5	13	-	9
Fordøelsessykkdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis, Enteritis</i>)	993	3	-	1242	54	9	7	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Obstructio</i>)	280	6	9	200	5	3	-	-	-
Akut diarré og blodgang. (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) .	30	-	2	103	10	10	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	205	4	6	7	-	1
Forgiftning (<i>Intoxications</i>)	4	-	1	52	3	15	3	-	3
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	162	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	3	-	-	3	3	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria, Hæmoglobinaemia</i>)	130	7	6	105	4	5	8	3	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	295	20	6	2	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	21	2	2	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	314	-	-	311	-	-	5	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	29	-	-	428	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	11	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	6	-	-	4	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	391	-	-	3150	-	-	115	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	19	-	-	247	9	2	18	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Overføres	5074	36	40	6949	236	79	201	8	23

Tabell VI. (Forts.). (Continuation)

Buskerud

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chéraline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	annmeldte (significatives)	derav	døde (morts)	annmeldte (significatives)	derav	døde (morts)	annmeldte (significatives)	derav	døde (morts)
Overført (transport)	5074	36	40	6949	236	79	201	2	23
Børvrængning (Inversio uteri)	-	-	-	49	2	-	-	-	-
Børdreining (Torsio uteri)	-	-	-	109	2	15	-	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (Reten-tio placente)	13	-	-	563	3	3	12	-	-
Kasting (Abortus)	7	-	-	242	3	1	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	256	-	-	-	-	-
Børbetændelse (Metritis)	2	1	-	149	10	7	-	-	-
Jurbetændelse (Mastitis)	32	-	-	496	13	3	4	-	1
Forfangenhet (Hordeatio, Kritisias)	46	3	-	-	-	-	-	-	-
Klapthingstoperationer (Opera-tiones ob kryptorchismum)	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes)	712	-	-	31	-	-	325	-	-
Kraft (Carcinoma et sarcoma)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Hov- og klovlyidelser (Vitia ungvis)	597	2	-	143	-	-	-	-	-
Øielidelser (Vitia oculorum)	69	-	-	76	-	-	14	-	-
LED- og slimsæklyidelser (Articulitis et bursitis)	658	17	-	297	11	-	-	-	-
Kirurg. till. (sår, kontusioner, abscess) (Vulnera, contusiones, abscessus etc.)	1117	15	3	257	29	2	7	1	-
Andre behandlede sykdomstil-feller (Casus ceteri)	290	11	6	474	152	21	14	3	2
Ialt (total)	8631	85	49	73093	469	118	567	12	26

Tabell VII.

De viktigste husdyrsykdommer
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Ondartet katarrhfeber (Febris catarrhalis maligna)	-	-	5	-	4	-	-	-
Influenza (Influenza)	4	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	4	-	-	5	-	4	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjaerfe (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
annmeldte (<i>signales</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	dreppe og døde (<i>abattus et morts</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	dreppe og døde (<i>abattus et morts</i>)		
109	2	5	3493	154	108	474	9	35	1	-	-	99	22	-	-		
-	-	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	14	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	15	-	-	11	2	1	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	697	13	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	11	1	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	1	-	-	51	-	-	1	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	18	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	108	40	-	57	-	-	1	-	-	-	-	-	-		
2	-	-	61	21	30	47	1	1	2	-	-	-	-	-	-		
115	2	5	4434	219	138	667	11	37	6	-	-	99	22	-	-		

i Vestfold fylke 1920.

dans le département de Vestfold 1920).

Tabel VII. (Forts.). (Continuation).

Vestfold.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (significés)	derav	døde (morts)	anmeldte (significés)	derav	døde (morts)	anmeldte (significés)	derav	døde (morts)
Overført (transport)	4	-	-	5	-	-	4	-	-
Rodsyke (<i>Morbus ruber</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>) . . .	173	-	-	26	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>) . .	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Kvarke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>) . . .	217	2	4	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	8	8	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>) . . .	-	-	-	11	3	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>) . .	22	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>) . . .	5	1	3	2	2	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola. Vaccina et Ovina</i>) . . .	-	-	-	126	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza. Pharyngitis et Bronchitis</i>) . . .	257	-	-	9	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindbetændelse (<i>Pneumonia. et Pleuritis</i>) . .	2	-	-	6	3	-	-	-	-
Forløjelsessykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>) . . .	444	-	-	926	6	7	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>) . . .	273	-	12	162	-	1	-	-	-
Akut diarré og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) . . .	17	-	1	41	-	3	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	98	-	3	1	-	-
Forgiftning (<i>Intoxications</i>) . . .	2	-	-	37	-	12	-	-	-
Indvoldssorme (<i>Helminthiasis</i>) . . .	55	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>) . . .	1	1	-	7	1	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller, (<i>Fatuitas</i>) . . .	2	2	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>) . . .	68	2	11	67	-	6	-	-	-
Overføres	1543	9	31	1531	23	36	1	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppte og døde (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppte og døde (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)
49	-	12	454	11	18	51	-	3	3	-	-	-	4	4	-	-	-
3	-	1	3	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
152	-	4	152	-	4	13	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	6	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	-	2	15	-	2	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	2	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
41	5	7	41	5	7	10	-	12	12	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	725	21	43	82	4	6	2	-	-	-	4	4	-	-	-

Tabel VII. (Forts.). (Continuation).

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	annmeldte (signals)	derav		annmeldte (signals)	derav		annmeldte (signals)	derav	
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)	
Overført <i>transport</i>	1543	9	31	1531	23	36	1	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	115	6	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	323	-	-	315	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	46	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Furuncula</i>)	-	-	-	16	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	299	-	-	1226	-	-	17	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	2	-	-	100	2	-	1	-	-
Misfostre (<i>Moustru</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	25	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	47	1	-	-	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (<i>Retention placenta</i>)	2	-	-	200	-	-	-	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	-	-	-	30	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	103	1	-	-	-	-
Børbetaendelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	37	-	-	-	-	-
Jurbetaendelse (<i>Mastitis</i>)	22	-	-	258	1	3	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio, Kritis</i>)	8	-	-	5	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	7	-	1	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	233	-	-	21	-	-	25	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	-	-	-	3	1	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitiae unguis</i>)	205	5	1	36	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitiae oculorum</i>)	28	-	-	15	-	-	-	-	-
Leid- og slimsækliedelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	291	17	-	51	7	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sar, kontusioner, abscess) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	675	5	2	220	4	1	-	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (<i>Casus veteri</i>)	360	7	1	514	43	7	-	-	-
Ialt (total)	3998	43	36	4919	89	50	44	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)				Svin (<i>Espèce porcine</i>)				Hund (<i>Chiens</i>)				Katt (<i>Chats</i>)				Fjærfe (<i>Volailles</i>)				Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)					
	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		annmeldte (<i>signales</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)		annmeldte (<i>signales</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)				
1	-	-	-		725	21	43		82	-	-		12	-	-		12	-	-		4	4			
					2	-	-		7	-	-		2	-	-		2	-	-		4	4			
					782	-	-		6	-	-		12	-	-		12	-	-		6	6			
					153	-	-		12	-	-		12	-	-		12	-	-		4	4			
					30	-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-		-	-			
					9	-	-		4	-	-		12	-	-		12	-	-		-	-			
					3	-	-		3	-	-		-	-	-		-	-	-		-	-			
					4	-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-		-	-			
					231	-	-		10	-	-		12	-	-		12	-	-		-	-			
					9	-	-		7	-	-		-	-	-		-	-	-		-	-			
					11	-	-		56	-	-		2	-	-		12	-	-		-	-			
1	-	-	-		169	18	32		35	1	-		-	-	-		-	-	-		-	-			
2	-	-	-		2128	54	75		236	7	6		4	-	-		4	-	-		1	1			
																				5	5				
																				4	4				

Tabell VIII.

De viktigste husdrysykdommer
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sykdommer <i>(Maladies)</i>	Hest <i>(Espèce chevaline)</i>			Ko <i>(Espèce bovine)</i>			Sau <i>(Espèce ovine)</i>		
	anneldte <i>(significat)</i>	Hest derav	døde <i>(mort)</i>	anneldte <i>(significat)</i>	Ko derav	døde <i>(mort)</i>	anneldte <i>(significat)</i>	Sau derav	døde <i>(mort)</i>
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	2	-	2	1	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem <i>(Anthrax emphysematosus)</i> . .	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Brasot (<i>Gastromycosis ovis</i>) . .	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	82	64	11	1	1	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	33	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smittsom lungebetændelse, <i>(Broncho-pneumonia contagiosa suis)</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rodsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	2	-	-	1	-	-	1	1	-
Lollandssyke (<i>Enteritis pseudo-tuberculosis chronica</i>) . .	-	-	-	3	2	1	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	12	-	2	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	613	3	14	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	1	1	-	79	66	3	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>) . .	-	-	-	49	15	-	1	1	-
Sædstrengsforhærdelse og briugesvulster (<i>Fibromyoma. Ascoecus</i>)	39	2	1	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	4	1	3	4	2	1	2	1	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola. Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	830	12	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	28	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse <i>(Koryza, Pharyngitis et Bronchitis)</i>	1276	-	3	14	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse <i>(Pneumonia et Pleuritis)</i>	13	-	8	8	1	3	1	1	-
Overfores	2091	7	31	1074	162	23	8	5	3

i Hedmark fylke 1920.

dans le département de Hedmark en 1920).

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
annmeldte (<i>signalés</i>)	drevet (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	drevet (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	drevet (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	drevet (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	drevet (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	drevet og døde (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)
1	-	-	611	3	21	35	12	6	119	6	8	10	10	10	10	10	10
7	-	-	1086	34	25	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	-	22	4	11	3	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	1734	71	65	125	125	6	8	-	-	-	15	13	-	-	-

Tabell VIII. (Forts.). (Continuation).

Hedmark.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	annmeldte (signales)	derav (abattus)	døde (morts)	annmeldte (signales)	derav (abattus)	døde (morts)	annmeldte (signales)	derav (abattus)	døde (morts)
Overført (<i>transport</i>)	2091	7	31	1074	162	23	3	5	3
Fordøielsessykdommer i indigestion, mave- og tarmkatarrh.									
<i>Gastritis. Enteritis.</i>	306	-	3	2065	34	9	10	2	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstruction</i>)	468	4	16	171	8	6	3	2	-
Akut diarrhøe og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	22	-	2	117	14	13	5	1	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	1	-	-	359	5	13	1	-	-
Forgiftning (<i>Intoxications</i>)	2	-	-	25	3	6	3	-	3
Indvoldssorme (<i>Helminthiasis</i>)	120	2	-	-	-	-	2	-	12
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	1	-	1	3	1	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hemoglobinuria. Haemoglobinaemia</i>)	122	-	18	109	5	12	-	-	-
Benskjørhet Slikkesyke (<i>Osteomalacia</i>)	7	1	-	215	6	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	10	1	-	34	1	-	6	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	463	-	-	159	-	-	1	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	21	-	-	909	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Skal (<i>Scabies</i>)	9	-	-	31	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculosis</i>)	475	-	-	7210	-	-	99	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	11	-	2	395	15	1	24	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	1	-	-	17	-	-	-	-	-
Børvrangning (<i>Inversio uteri</i>)	1	-	1	71	3	1	4	2	-
Bordreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	79	2	-	-	-	-
Tillbakeholdt etterbyrd <i>Retentio placenteae</i>	10	-	-	698	1	-	5	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	13	-	-	249	13	-	-	-	-
Kalvingsfeber Melkefeber (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	71	2	3	1	-	-
Børbetaendelse (<i>Metritis</i>)	3	-	1	138	2	7	2	-	-
Jurbetaendelse (<i>Mastitis</i>)	44	-	-	626	23	6	11	1	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kritiasis</i>)	38	2	-	2	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operations ob kryptorchismum</i>)	19	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	4266	18 ¹	75	14827	300	102	185	14	10

anneldte (signales)	Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjaerfe (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
	dreppe (<i>abattus</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	anneldte (signales)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	anneldte (signales)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	anneldte (signales)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)
x	-	-	-	1734	71	65	125	-	-	-	-	-	-	-	15	-	-	-
11	-	-	-	115	11	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	23	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	114	1	1	45	12	12	12	4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	61	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	388	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	70	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
138	-	-	-	87	-	-	25	-	-	-	-	-	-	-	30	-	-	-
-	-	-	-	51	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	18	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	16	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
165	-	-	-	2806	189	95	231	6	10	5	-	-	-	-	45	18	-	-

Tabell VIII. (Forts.). (Continuation).

Hedmark.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anneldte (signales)		derav	anneldte (signales)		derav	anneldte (signales)		derav
	drepte (abattus)	døde (morts)	drepte (abattus)	døde (morts)	drepte (abattus)	døde (morts)	drepte (abattus)	døde (morts)	døde (morts)
Overført (transport)	4266	18	75	14827	300	102	185	14	10
Kastrationer (Castrationes) .	719	-	1	25	-	-	489	-	-
Kraeft (Carcinoma et sarcoma)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovklidelser (Vitia ungues) .	628	-	-	187	2	-	-	-	-
Øjeklidelser (Vitia oculorum) .	75	-	-	79	-	-	5	-	-
Led- og slimsækklidelser (Articulitis et bursitis) .	708	-	3	270	16	-	1	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, abscess) (Vulnera, contusiones, abscessus etc.) .	1378	11	5	511	25	2	9	1	2
Anæmi (Anæmia) .	54	11	15	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (Casus ceteri) .	1054	12	8	1169	189	14	7	2	2
Ialt (total)	8882	52	107	17068	532	118	696	17	14

Tabell IX.

De viktigste husdrysykdommer
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrand (Anthrax)	-	-	-	4	-	4	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (Anthrax emphysematosus) .	-	-	-	6	1	5	-	-	-
Ondartet katarrifeber (Febris catarrhalis maligna) .	-	-	-	94	56	19	-	-	-
Lungesyke hos hesten (Pleuroneumonia contagiosa equi) .	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Influenza (Influenza)	109	-	1	-	-	-	-	-	-
Svinepest (Pneumo-enteritis contagiosa suis)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (Morbus ruber)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knutterosen (Erythema nodosum)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (Lymphangitis. Erysipelas)	157	-	-	8	-	-	-	-	-
Lollandisk syké (Enteritis pseudo-tuberculosis chronica) .	-	-	-	59	27	10	-	-	-
Brandfeber (Morbus maculosus)	19	-	5	-	-	-	-	-	-
Overføres	286	-	7	171	84	38	-	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
annmeldte (<i>signalets</i>)	derav	annmeldte (<i>signalets</i>)	derav	annmeldte (<i>signalets</i>)	derav	annmeldte (<i>signalets</i>)	derav	annmeldte (<i>signalets</i>)	derav	annmeldte (<i>signalets</i>)	derav	annmeldte (<i>signalets</i>)	derav	annmeldte (<i>signalets</i>)	derav	annmeldte (<i>signalets</i>)
165	-	2806	189	95	231	6	10	5	-	45	-	12	-	-	-	-
8	-	1279	3	3	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	3	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	57	7	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	51	8	-	57	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1*
-	-	238	52	23	21	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
177	-	4438	259	118	335	8	10	8	-	45	18	1	-	-	-	-

*) Rev.

i Oppland fylke i 1920.

dans le département de Opland en 1920).

3		3					
584	33	65					
934	28	26					
1521	61	94					

Tabell IX. (Forts.). (Continuation).

Opland.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signales)	derav dreppe (abattus)	døde (morts)	anmeldte (signales)	derav dreppe (abattus)	døde (morts)	anmeldte (signales)	derav dreppe (abattus)	døde (morts)
Overført <i>transport</i>	286	-	7	171	24	32	-	-	-
Kyerke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	843	13	14	-	-	-	-	-	-
Tuberknose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	47	39	1	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	57	29	-	-	-	-
Siedstregsførhærdelse og brinsgesvulster (<i>Fibromycoma. Ascooccus</i>)	38	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	7	3	2	2	1	1	2	1	1
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	187	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	843	-	-	6	-	-	1	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	50	4	6	9	3	2	-	-	-
Forløelsessykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	578	1	3	1308	52	21	6	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstruction</i>)	399	4	21	240	8	19	1	-	-
Akut diarré og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	38	1	5	232	23	23	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	198	10	14	6	-	-
Forgiftning (<i>Intoxications</i>)	5	-	-	38	5	13	12	-	-
Indvoldssorme (<i>Helminthiasis</i>)	468	-	3	1	-	-	1	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydrocephalus</i>)	-	-	-	-	-	-	5	4	1
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	3	2	-	6	1	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	6	3	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Haemoglobinæmia</i>)	119	4	12	106	7	12	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	13	-	-	293	8	4	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	53	3	-	26	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	274	-	-	105	-	-	12	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	15	-	-	913	-	-	-	-	-
Overføres	4038	38	73	3945	270	148	36	5	9

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)		Hund (<i>Chiens</i>)		Katt (<i>Chats</i>)		Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
døde (<i>morts</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	døde (<i>morts</i>)
34	1	1521	61	94	-	85	-	23	-	-	-
1	-	3	-	1	-	6	-	-	-	-	-
7	1	12	1	2	-	2	-	-	-	-	-
21	5	177	15	5	53	1	-	1	1	-	-
2	2	30	1	1	19	-	-	-	-	-	-
6	1	15	1	6	2	-	-	-	-	-	-
2	1	40	2	18	9	-	-	-	-	-	-
1	25	25	-	47	-	-	-	-	-	-	-
6	2	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
6	1	17	2	5	-	-	-	-	-	-	-
6	1	1	1	8	1	-	-	-	-	-	-
6	47	1081	64	8	15	2	-	-	-	-	-
6	47	47	1	-	15	2	-	-	-	-	-
80	8	24	-	-	15	-	-	3	-	-	1
80	8	3010	163	140	254	11	39	-	-	-	-

Tabell IX. (Forts.). (Continuation).

Opland

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signales)	derav		anmeldte (signales)	derav		anmeldte (signales)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	4038	38	73	3945	270	148	36	5	9
Skurv (Favus)	-	-	-	32	-	-	-	-	-
Skab (Scabies)	24	-	-	8	-	-	-	-	-
Lus (Pediculinæ)	1145	-	-	5414	-	-	14	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregularis)	20	-	2	287	11	4	9	-	-
Misfostre (Monstra)	-	-	-	9	2	-	1	-	-
Børvrængning (Inversio uteri)	1	-	1	85	4	-	4	1	-
Børdreining (Torsio uteri)	-	-	-	107	5	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (Retention placenteæ)	20	-	1	720	-	13	3	-	-
Kasting (Abortus)	16	-	-	318	8	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	207	1	6	-	-	-
Børbetændelse (Metritis)	7	-	-	179	3	18	-	-	-
Jurbetændelse (Mastitis)	40	-	-	567	13	2	11	1	-
Forfangenhet (Hordeatio. Kritiasis)	44	2	-	3	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (Operationes ob kryptorchismum)	30	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes)	1511	2	1	54	-	-	315	-	-
Kreft (Carcinoma et sarcoma)	3	1	-	1	-	-	-	-	-
Hov- og klovldelser (Vitia ungvis)	563	-	-	149	-	-	-	-	-
Øielidelser (Vitia oculorum)	82	-	-	48	-	-	20	-	-
Led- og slimsækldelser (Articulitis et bursitis)	710	19	1	193	22	1	6	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner absces) (Vulnera, contusiones, abscessus etc.)	1553	26	1	339	19	-	10	3	-
Anæmi (Anæmia)	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstiller (Casus ceteri)	976	31	30	948	232	21	12	2	-
Ialt (total)	10795	119	110	13613	590	213	441	12	9

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)			Andre dyr (Animaux divers)		
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
80	8	4	3010	163	140	254	11	39	3	-	-	-	-	-	-	1	-
-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
164	-	-	10	-	-	54	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	230	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	1	1	68	14	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	12	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	983	-	2	5	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	17	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	26	8	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	1	-	65	9	1	34	2	-	-	-	-	-	-	-	1*	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	2	14	171	33	5	25	4	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
294	12	20	4659	236	155	388	18	41	9	-	-	-	-	-	2	-	-

*) Ræv.

Tabell X.

De viktigste husdrysykdommer
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signals)	derav drepte (abattus)	døde (morts)	anmeldte (signals)	derav drepte (abattus)	døde (morts)	anmeldte (signals)	derav drepte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	-	1	5	1	4	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	-	1	-	1	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	-	1	1	-	-	-
Bråsot (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	-	15	5	7	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smittsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	46	-	-	-	6	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudo-tuberculosis chronica</i>)	-	-	-	-	1	1	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	71	1	3	-	-	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	-	4	1	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asococcus</i>)	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	-	-	-	-	2	-	1	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	-	89	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	501	6	-	35	3	-	4	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	6	1	-	2	-	-	1	-	-
Fordøielsessykdommer(indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	484	3	3	742	19	13	17	5	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	336	2	12	47	1	1	1	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	8	-	-	64	-	8	-	-	-
Overføres	1476	13	19	1014	32	35	24	5	1

i Telemark fylke 1920.

dans le département de Telemark en 1920).

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)		Hund (<i>Chiens</i>)		Katt (<i>Chats</i>)		Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	1	209	19	8	85	79	6	18	1	-	-
1	-	18	-	-	19	11	-	-	-	-	-
12	-	22	2	-	3	8	2	4	1	-	-
1	1	827	35	41	157	41	8	26	6	1	1

Tabell X. (Forts.). (Continuation)

Telemark.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepie (abattus)	døde (morts)		drepie (abattus)	døde (morts)		drepie (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	1476	13	19	1014	32	35	24	5	1
Trommesyke (<i>Typanitis</i>)	-	-	-	187	1	9	2	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicationes</i>)	15	-	1	19	5	4	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	28	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydratideus</i>)	-	-	-	-	-	-	3	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	1	1	-	2	2	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	3	2	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	46	5	7	35	4	2	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	158	7	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	3	-	-	9	1	-	6	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	232	1	-	42	5	-	1	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	10	-	-	150	-	-	11	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	5	-	-	12	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	87	-	-	916	-	-	43	-	-
Uregelmessige fødsler (Partus irregulares)	3	2	-	128	11	1	3	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	1	-	-	2	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	14	2	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	29	4	-	-	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	4	-	-	337	8	4	1	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	2	-	-	103	6	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	128	-	2	-	-	-
Børhætændelse (<i>Metritis</i>)	2	-	-	75	-	11	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	17	-	-	348	13	2	4	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Krittiasis</i>)	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Klapthingstoperationer (<i>Operations ob kryptorchismum</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	211	-	-	5	-	-	138	1	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov og klovligelser (<i>Vitia ungvis</i>)	186	3	1	43	-	-	-	-	-
Øieligelser (<i>Vitia oculorum</i>)	42	-	-	19	-	-	-	-	-
Overføres	2398	27	28	3775	101	70	236	6	1

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)		Hund (<i>Chiens</i>)		Katt (<i>Chats</i>)		Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav
drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
12	-	1	827	35	41	157	8	26	6	1	-
3	-	1	15	1	3	7	-	4	3	-	-
1	-	7	-	-	-	29	-	2	1	-	-
-	-	12	2	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	11	5	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	458	24	4	12	-	-	-	-	-	-
-	-	45	-	-	66	3	-	-	-	-	-
-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	74	-	-	21	-	-	-	-	-	-
2	1	19	8	-	6	2	-	3	2	-	-
1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	-	247	-	-	8	-	-	3	-	-	-
-	-	-	-	-	8	1	-	-	-	-	-
-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	-	-	26	1	-	-	-	-	-
40	2	3	1753	76	48	344	15	32	16	3	32

Tabell X. (Forts.). (Continuation.)

Telemark.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anneldte (signales)	derav døde (abattus)	døde (mort(s))	anneldte (signales)	derav døde (abattus)	døde (mort(s))	anneldte (signales)	derav døde (abattus)	døde (mort(s))
Overført (transport)	2398	27	28	3775	101	70	236	6	1
Led- og slimsækklideler (Articulitis et bursitis)	303	9	2	71	3	1	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, abscess) (Vulnera, contusions, abscessus etc)	455	6	1	203	6	-	1	1	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (Casus ceteri)	258	7	6	329	57	5	5	-	1
Ialt (total)	3414	49	37	4378	167	76	242	7	2

Tabell XI.

De viktigste husdyrsykdommer
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrand (Anthrax)	-	-	-	4	-	-	4	-	-
Ondartet katarrlifeber (Febris catarrhalis maligna)	-	-	-	14	7	4	-	-	-
Rødsyke (Morbus ruber)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (Erythema nodosum)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (Lymphangitis. Erysipelas).	24	-	-	2	-	-	-	-	-
Kværke (Adenitis contagiosa equi)	69	-	3	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (Tuberculosis)	-	-	-	7	3	-	-	-	-
Aktinomykose (Actinomycosis)	-	-	-	2	1	-	1	1	-
Sædstrengsforhærdelse og brin-gesvulster (Fibromycoma. As-coccus)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (Febris catarrhalis epizootica canum)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (Tetanus)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (Variola, Vaccina et Ovina)	-	-	-	60	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh,halsbetaendelse (Koryza, Pharyngitis et Bronchitis)	62	-	-	3	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetaendelse (Pneumonia et Pleuritis)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Overføres	161	-	3	94	11	10	1	1	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)		
40	2	3	1753	76	48	344	15	32	16	3	4	32	-	-	-		
-	-	-	17	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
2	-	-	48	3	1	61	4	2	1	-	-	-	-	-	-		
1	-	-	138	16	5	54	-	1	-	-	-	-	-	-	-		
43	2	3	1956	95	54	466	19	35	18	4	4	32	-	-	-		

i Aust-Agder fylke i 1920.

dans le département de Aust-Agder en 1920).

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)		
-	-	-	74	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	219	18	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	8	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	4	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	306	22	17	31	1	12	-	-	-	-	-	-	-		

Tabel XI. (Forts.). (Continuation).

Aust-Agder.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	annmeldte (signales)	derav		annmeldte (signales)	derav		annmeldte (signales)	derav	
		drepte (abattus)	døde (mortes)		drepte (abattus)	døde (mortes)		drepte (abattus)	døde (mortes)
Overført (transport)	161	-	3	94	11	10	1	1	-
Fordøielsesssykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (Gastritis. Enteritis)	94	1	-	406	6	5	8	-	-
Kolik, forstoppelse (Colica. Obstructio)	101	1	8	30	-	1	-	-	-
Akut diarré og blodgang (Diarrhoea acuta et dysenteria)	-	-	-	23	1	3	-	-	-
Trommesyke (Tympanitis)	-	-	-	63	2	3	-	-	-
Forgiftning (Intoxications)	5	-	1	27	-	3	1	-	1
Indvoldsorme (Helminthiasis)	20	-	-	-	-	-	15	-	2
Dreiesyke (Hydrocephalus hydaticus)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (Menigitis acuta)	-	-	-	4	-	4	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (Fatuitas)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (Haemoglobinuria. Haemoglobinaemia)	40	2	2	67	-	6	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (Osteomalacia)	-	-	-	52	5	2	-	-	-
Sveksot (Rachitis)	1	-	-	5	-	-	-	-	-
Hudutslet (Eczema)	96	-	-	45	-	-	3	-	-
Ringorm (Trichophyton tonsurans)	-	-	-	11	-	-	-	-	-
Skurv (Favus)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (Scabies)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (Pediculinae)	15	-	-	457	-	-	11	-	-
Uregelmessige fødsler (Partus irregulares)	-	-	-	85	4	-	8	-	-
Misfostre (Monstra)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Børvrængning (Inversio uteri)	-	-	-	11	1	-	1	-	1
Børdreining (Torsio uteri)	-	-	-	29	2	-	1	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (Retentio placente)	-	-	-	297	2	3	1	-	-
Kasting (Abortus)	-	-	-	61	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	138	-	1	-	-	-
Børbetændelse (Metritis)	-	-	-	17	1	7	-	-	-
Jurbetændelse (Mastitis)	3	-	-	87	-	3	6	1	1
Forfangenhet (Hordeatio. Kritis).	15	1	-	5	-	-	-	-	-
Klaphingstoperasjoner (Operationes ob kryptorchismum)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes)	90	-	-	1	-	-	19	-	-
Kræft (Carcinoma et sarcoma)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	646	5	14	2010	35	51	75	6	3

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)		Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	
derav	døde (<i>morts</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	derav	derav	døde (<i>morts</i>)	derav	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	
-	-	-	306	22	17	31	1	12	-	-	-	-	-	-
1	-	-	44	4	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	31	-	2	10	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	30	2	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	187	16	3	17	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	221	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	12	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	1	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	147	-	-	16	-	-	11	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	2	1	1057	48	39	104	1	16	11	-	-	-	-	-

Tabell XI. (Forts.). (Continuation)

Aust-Agder.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	annelitte (signales)	drepte (abattus)	derav døde (morts)	annelitte (signales)	drepte (abattus)	derav døde (morts)	annelitte (signales)	drepte (abattus)	derav døde (morts)
Overført (transport)	646	5	14	2010	35	51	75	6	3
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	112	2	-	12	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	9	-	-	9	-	-	-	-	-
Led- og slimsækklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	162	2	-	24	-	-	1	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces), (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	209	3	-	63	1	-	5	-	-
Andre behandlede sykdomstilfælder. (<i>Casus veteri</i>)	251	1	4	150	19	8	5	-	-
Ialt (total)	1389	13	18	2268	55	59	86	6	3

Tabell XII.

De viktigste husdyrsykdommer
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Kverke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	8	-	1	-	-	-	-	-	-
Sedstrengsforhærdelse og brin-gesvulster. (<i>Fibromycoma. As-coccus</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola., Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	68	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	51	-	-	10	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindbetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Fordøielsessykdommer(indiges-tion, mave- og tarmkatarrh (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	41	-	-	189	2	4	4	-	-
Overføres	125	-	1	271	2	5	4	-	-

i Vest-Agder fylke i 1920.

dans le département de Vest-Agder 1920).

Tabell XII. (Forts.). (Continuation.)

Vest-Agder.

Sykdommer (Maladies)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (signals)	derav		anmeldte (signals)	derav		anmeldte (signals)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (<i>transport</i>)	125	-	1	271	2	5	4	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	52	-	3	17	-	1	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	1	-	1	15	-	3	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	26	-	3	-	-	-
Forgiftning (<i>Intoxications</i>)	-	-	-	4	-	3	-	-	-
Indvoldssorme (<i>Helminthiasis</i>)	2	-	-	-	-	-	2	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Haemoglobinaemia</i>)	9	2	1	127	-	23	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	14	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	1	-	-	2	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	54	-	-	21	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	-	-	-	50	-	-	-	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	66	-	-	1	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	24	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	62	-	1	-	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	-	-	-	21	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	201	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Métritis</i>)	-	-	-	56	-	1	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	37	-	1	3	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	87	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovvidelser (<i>Vitium ungvis</i>)	31	-	-	2	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	5	-	-	1	-	-	-	-	-
Leid- og slimsekridelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	62	3	-	11	-	-	-	-	-
Overføres	435	6	6	1044	3	41	10	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)		Hund (<i>Chiens</i>)		Katt (<i>Chats</i>)		Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anneldte (<i>signalés</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	anneldte (<i>signalés</i>)	derav (<i>morts</i>)	anneldte (<i>signalés</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	anneldte (<i>signalés</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	anneldte (<i>signalés</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	anneldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
-	-	48	-	9	20	2	4	-	-	-	-
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	6	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	39	3	3	25	-	-	2	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	30	-	-	1	-	-	8	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	41	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	136	2	13	57	2	4	51	-	9	-

Tabell XII. (Forts.). (Continuation).

Vest-Agder

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dreppe (abattus)	døde (morts)		dreppe (abattus)	døde (morts)		dreppe (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	435	6	6	1044	3	41	10	-	-
Kirurg. tilf. (sar, kontusioner, abscesses) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	80	1	-	103	6	1	4	-	-
Andre behandelte sykdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>)	298	-	-	172	16	12	3	1	1
Ialt (total)	813	7	6	1319	25	54	17	1	1

Tabell XIII.

De viktigste husdyrsykdommer
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	1	-	1	1	-	1
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Bråsot (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	17	-	17
Influenza (<i>Influenza</i>)	57	1	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	22	1	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	18	-	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	3	1	2	1	-	-	1	-	1
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Orna</i>)	-	-	-	49	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	52	-	-	7	-	1	-	-	-
Overføres	156	3	3	62	2	4	19	-	19

Tabell XIII. (Forts.). (Continuation).

Rogaland

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signales)	derav		anmeldte (signales)	derav		anmeldte (signales)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	156	3	3	62	2	4	19	-	19
Lunge- og brysthindebetændelse (Pneumonia et Pleuritis).	15	-	1	17	2	3	28	4	12
Fordøielsessykdommer (indigestion, mave og tarmkatarrh) (Gastritis. Enteritis)	146	-	2	254	1	7	4	1	-
Kolik, forstoppelse (Colica, Obstructio).	174	-	10	19	-	-	6	-	1
Akut diarrhé og blodgang (Diarrhoea acuta et dysenteria)	30	-	2	73	2	5	7	-	-
Trommesyke (Tympanitis).	-	-	-	97	3	6	4	-	-
Forgiftning (Intoxications).	1	-	1	30	5	14	12	-	12
Indvoldsorme (Helminthiasis).	58	-	2	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (Hydrocephalus hydrocephalus)	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Akut hjernebetændelse (Meningitis acuta).	-	-	-	15	5	2	-	-	-
Blodurin (Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia).	21	3	-	45	1	5	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (Osteomalacia).	1	-	-	40	-	-	-	-	-
Sveksot (Rachitis).	1	-	-	3	-	-	-	-	-
Hudutslet (Eczema).	54	-	-	9	-	-	-	-	-
Ringorm (Trichophyton tonsurans).	3	-	-	37	-	-	-	-	-
Skab (Scabies).	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (Pediculine).	260	-	-	1743	-	-	-	-	-
Uregelmessige fødsler (Partus irregulares).	5	1	-	104	7	1	17	1	1
Misfostre (Monstra).	-	-	-	4	1	-	-	-	-
Børvaengning (Inversio uteri).	-	-	-	15	-	2	4	-	-
Børdreining (Torsio uteri).	-	-	-	18	2	-	-	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (Retention placenta).	-	-	-	170	-	1	3	-	-
Kasting (Abortus).	-	-	-	62	5	-	1	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (Eclampsia puerperalis).	-	-	-	269	7	8	43	14	-
Børbetændelse (Metritis).	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (Mastitis).	10	-	-	118	3	-	23	-	-
Forfangenhet (Hordeatio. Krittiasis).	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	951	7	21	3204	46	58	172	21	45

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
annmeldte (<i>signales</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	dreppe og døde (<i>abattus et morts</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	dreppe og døde (<i>abattus et morts</i>)	
-	-	-	93	7	2	111	4	-	-	-	-	31	-	-	-	-
1	1	-	21	1	2	13	2	-	-	-	-	4	-	-	-	-
1	-	-	4	-	-	2	2	-	-	-	-	4	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	6	3	26	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	110	3	27	3	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	3	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	1	-	277	16	16	206	5	14	1	-	-	35	32	-	-	-

Tabell XIII (Forts.). (Continuation).

Rogaland.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	annmeldte (signalés)	derav		annmeldte (signalés)	derav		annmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	951	7	21	3204	46	58	172	21	45
Klaphingstoperationer (Operationes ob kryptorchismum) . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes) . .	164	-	-	1	-	-	6	-	-
Kreft (Carcinoma et sarcoma) . .	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Hov- og klovligidser (Vitia ungvis)	139	2	-	8	-	-	1	-	-
Øielidelsær (Vitia oculorum) . .	15	-	-	5	-	-	1	-	-
Led- og slimsækligidser (Articulitis et bursitis)	142	4	-	24	4	-	1	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (Vulnera, contusiones, abscessus etc.)	481	13	2	208	17	-	17	2	1
Andre behandlede sykdomstilfeller (Casus ceteri)	244	19	3	573	52	45	74	4	25
Ialt (total)	2139	45	26	4025	121	103	272	27	71

Tabell XIV.

De viktigste husdyrsykdommer
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrand (Anthrax)	-	-	-	6	-	6	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (Anthrax emphysematosus) . .	-	-	-	5	-	5	-	-	-
Bråsot (Gastromycosis oris) . .	-	-	-	-	-	-	8	-	8
Ondartet katarrhfeber (Febris catarrhalis maligna)	-	-	-	21	1	12	-	-	-
Rødsyke (Morbus ruber) . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (Erythema nodosum)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (Lymphangitis. Erysipelas)	18	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (Adenitis contagiosa equi)	8	-	1	-	-	-	-	-	-
Aktinomykose (Actinomycosis) .	-	-	-	12	2	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (Fibromycoma. Ascococcus)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	29	-	1	34	3	23	8	-	8

Tabell XIV. (Forts.). (Continuation).

Hordaland.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signaés)	derav		anmeldte (signaés)	derav		anmeldte (signaés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	29	-	1	34	3	23	8	-	3
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	5	-	4	3	1	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola</i> , <i>Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	12	-	-	-	-	-
Auftveiskatarrh, halsbetaendelse (<i>Koryza</i> , <i>Pharyngitis et Bronchitis</i>)	114	-	-	10	-	-	1	-	1
Lunge- og brysthindebetaendelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	40	-	2	4	-	1	4	2	-
Forløielsessykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>) . . .	222	-	-	677	12	13	6	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstruction</i>)	67	-	4	22	-	-	2	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) .	1	-	-	44	-	4	1	1	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	33	-	1	-	-	-
Forgiftning (<i>Intoxications</i>) . . .	-	-	-	20	-	8	-	-	-
Indvoldsdorme (<i>Helminthiasis</i>) .	78	-	-	1	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydaticus</i>)	-	-	-	-	-	-	7	7	-
Akut hjernebetaendelse (<i>Menigitis acuta</i>)	1	-	1	1	-	1	-	-	-
Kronisk hjernebetaendelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinæmia</i>)	11	-	-	93	-	16	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	17	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	40	-	-	9	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	2	-	-	124	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	241	-	-	2725	-	-	197	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	2	-	1	65	2	-	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	11	2	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . .	-	-	-	24	-	-	-	-	-
Overføres	855	1	12	3934	20	67	226	10	9

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anneldte (<i>signales</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	anneldte (<i>signales</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	anneldte (<i>signales</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	anneldte (<i>signales</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	anneldte (<i>signales</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	anneldte (<i>signales</i>)	dreppe og døde (<i>abattus et mortis</i>)	(dreppe og døde abattus et mortis)
-	-	-	221	-	2	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
50	-	-	177	2	5	12	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
80	-	-	22	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-
1	-	1	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
133	-	1	454	10	20	34	3	5	-	-	-	-	10	-	-	-	-

Tabell XIV. (Forts.). (Continuation).

Hordaland.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport).	855	1	12	3934	20	67	226	10	9
Tilbakeholdt etterbyrd (Reten- tio placentaæ).	-	-	-	70	-	-	-	-	-
Kasting (Abortus)	1	-	-	78	-	-	6	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (Eclampsia puerperalis).	-	-	-	73	1	-	-	-	-
Børbetændelse (Metritis)	-	-	-	29	-	1	1	-	-
Jurbetændelse (Mastitis)	2	-	-	131	1	-	3	1	-
Forfangenhet (Hordeatio. Kri- tiasis).	5	1	-	1	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (Opera- tiones ob kryptorchismum)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes)	325	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (Carcinoma et sarcoma)	1	-	-	3	-	2	-	-	-
Hov- og klovklidelser (Vitia unguis)	93	1	-	11	-	-	-	-	-
Øielidelser (Vitia oculorum)	10	-	-	3	-	-	2	-	-
Led- og slimsækklidelser (Arti- culitis et bursitis)	130	4	-	14	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces (Vulnera, contusiones, abscessus etc.)	227	8	-	34	4	-	2	1	-
Andre behandlede sykdomstil- feller (Casus ceteri)	37	-	-	93	14	3	1	1	-
Ialt (total)	1694	15	12	4474	40	73	241	13	9

Tabell XV.

De viktigste husdyrsykdommer
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Ondartet katarrhfeber (Febris catarrhalis maligna)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Knuterosen (Erythema nodo- sum)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (Lymphangitis. Erysipelas)	30	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	30	-	-	1	-	-	-	-	-

i Bergen by i 1920.

dans la ville de Bergen, signalés en 1920).

Tabell XV. (Forts.). (Continuation).

Bergen.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)		Ko (Espèce bovine)		Sau (Espèce ovine)	
	anneldte (signales)	derav	anneldte (signales)	derav	anneldte (signales)	derav
	drepte (abattus)	døde (morts)	drepte (abattus)	døde (morts)	drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	30	-	-	1	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	12	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	4	-	3	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	132	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	2	-	1	-	-	-
Fordøelsessykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh. (<i>Gastritis, Enteritis</i>)	57	1	1	51	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	107	-	5	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	4	-	-
Trommesyke. (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	10	1	-
Forgiftning (<i>Intoxications</i>)	-	-	-	-	-	-
Indvoldssorme (<i>Helminthiasis</i>)	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	9	-	1	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	10	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	-	-	-
Skah (<i>Scabies</i>)	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	13	-	-	29	-	-
Uregelmæssige fødsler. (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	1	-	-	13	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	1	-	1
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	2	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retention placentæ</i>)	-	-	-	1	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	18	-	-
Kalvingsfeber (<i>Melkefeber</i>)	-	-	-	-	-	-
(<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	13	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	1	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	1	-	-	14	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kritisiasis</i>)	9	1	-	-	-	-
Overføres	387	2	11	158	1	1

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)		Hund (<i>Chiens</i>)		Katt (<i>Chats</i>)		Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
annmeldte (<i>signalés</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)
døde (<i>morts</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	derav
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	26	-	-	-	101	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	32	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-
-	-	5	-	-	-	2	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	42	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	24	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	32	1	2	238	8	27	-	-	-	-

Tabell XV. (Forts.). (Continuation).

Bergen.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	annmeldte (signées)	derav		annmeldte (signées)	derav		annmeldte (signées)	derav	
		drepte (abattus)	døde (mortis)		drepte (abattus)	døde (mortis)		drepte (abattus)	døde (mortis)
Overført (transport).	387	2	11	158	1	1	-	-	-
Kastrationer (Castrationes)	17	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovligelser (Vitia ungvis)	70	-	-	-	-	-	-	-	-
Øieligelser (Vitia oculorum)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Led- og slimsækligelser (Articulitis et bursitis)	96	3	-	1	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (Vulnera, contusiones, abscessus etc.)	145	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandelte sykdomstilfeller (Casus ceteri).	74	2	1	7	2	-	-	-	-
Ialt (total)	796	7	12	166	3	1	-	-	-

Tabell XVI.

De viktigste husdyrsykdommer
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Raslesyke, miltbrandsemfysem (Anthrax emphysematosus)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Ondartet katarrhfeber (Febris catarrhalis maligna)	-	-	-	20	5	9	-	-	-
Rødsyke (Morbus ruber)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (Erythema nodosum)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (Lymphangitis. Erysipelas)	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (Adenitis contagiosa equi)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktinomykose (Actinomycosis)	-	-	-	4	-	-	1	-	-
Sædstrengsforlærdelse og bringesvulster (Fibromycoma. Ascococcus)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (Febris catarrhalis epizootica canum)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (Tetanus)	1	-	1	1	1	-	-	-	-
Kopper (Variola, Vaccina et Ovina)	-	-	-	85	-	-	-	-	-
Overføres	32	-	1	113	6	12	1	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)		Hund (<i>Chiens</i>)		Katt (<i>Chats</i>)		Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus et morts</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
-	-	-	-	32	1	2	238	8	27	-	-
-	-	148	-	-	-	33	-	-	85	-	-
-	-	-	-	-	-	16	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	53	-	-	-	-	-
-	-	2	-	-	-	18	-	-	12	-	-
-	-	182	1	2	360	8	27	88	-	-	-

i Sogn og Fjordane fylke i 1920.

dans le département de Sogn et Fjordane en 1920).

37	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-
37	-	-	242	-	7	-	-	3	1	-	-

Tabell XVI. (Forts.). (Continuation).

Sogn og Fjordane.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepie (abattus)	døde (mortis)		drepie (abattus)	døde (mortis)		drepie (abattus)	døde (mortis)
Overført (transport)	32	-	1	113	6	12	1	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	.								
Lunge- og brysthinddebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	44	-	-	3	1	-	-	-	-
Fordøelsessykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	3	-	-	2	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppsel (Colica. <i>Obstructio</i>)	312	3	5	262	5	-	11	1	-
Akut diarré og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	60	1	4	29	-	-	1	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	22	-	-	56	2	5	3	-	-
Forgiftning (<i>Intoxications</i>)	-	-	-	22	1	-	1	-	-
Indvoldssorme (<i>Helminthiasis</i>)	2	-	2	9	-	8	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	131	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmaglobinaemia</i>)	1	-	1	-	-	-	2	-	1
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	21	1	5	116	4	7	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	2	-	-	87	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	35	-	-	3	-	-	5	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	35	-	-	3	-	-	2	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	8	-	-	336	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	629	-	-	3080	-	-	209	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	3	-	-	39	1	-	6	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	1	-	-	1	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	8	-	-	4	-	-
Tillbakeholdt etterbyrd (<i>Retention placenta</i>)	-	-	-	7	1	-	-	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	1	-	-	75	-	-	5	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	56	1	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	30	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	15	-	-	24	-	-	1	-	1
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kritiasis</i>)	-	-	-	125	2	-	20	-	4
Klaphingstopperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	1326	6	18	4486	24	32	272	2	6

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
annmeldte (<i>signals</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signals</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav	annmeldte (<i>signals</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav	annmeldte (<i>signals</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav	annmeldte (<i>signals</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav	annmeldte (<i>signals</i>)	dreppe og døde (<i>abattus et morts</i>)	annmeldte (<i>signals</i>)
37	-	-	249	-	9	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	dreppe og døde (<i>abattus et morts</i>)
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	63	4	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	-	-	20	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	352	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
574	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
628	1	-	722	10	22	15	1	-	1	-	-	1	1	20	-	-	-

Tabell XVI. (Forts.). (Continuation).

Sogn og Fjordane.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	1326	6	18	4486	24	32	272	2	6
Kastrationer (Castrationes) . . .	768	1	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (Carcinoma et sarcoma) . . .	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hov- og klovligelser (Vitia ungvis) . . .	94	-	-	7	-	-	-	-	-
Øieligelser (Vitia oculorum) . . .	17	-	-	14	-	-	94	-	-
Led- og slimsekligelser (Articulitis et bursitis)	129	13	-	36	2	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (Vulnera, contusiones, abscessus etc.)	417	14	5	86	6	-	5	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (Casus ceteri)	556	17	2	508	20	5	29	1	-
Ialt (total)	3307	51	25	5138	52	39	400	3	6

Tabell XVII.

De viktigste husdrysykdommer
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Braasot (<i>Gastromycosis ovis</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	6	-	6
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>) . . .	-	-	-	40	14	7	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleurropneumonia contagiosa equi</i>)	2	-	1	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smittsom lungesbetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	34	-	-	-	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudo-tuberculosis chronica</i>) . . .	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>) . . .	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>) . . .	3	1	-	2	-	-	-	-	-
Sædstrenghærde og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	6	1	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	53	2	1	45	16	7	6	-	6

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppe og døde (<i>abattus et morts</i>)	derav (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppe og døde (<i>abattus et morts</i>)	
628	1	-	722	10	22	15	1	-	1	-	-	1	20	-	-	-	-
-	-	-	238	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
98	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	1	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	-	-	66	5	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
739	1	-	836	17	25	25	1	-	1	-	-	1	20	-	-	-	-

i Møre fylke i 1920.

dans le département de Møre en 1920).

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	165	6	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	496	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	664	6	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabell XVII. (Forts.). (Continuation.)

Møre.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signaîs)	derav		anmeldte (signaîs)	derav		anmeldte (signaîs)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	53	2	1	45	16	7	6	-	6
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	3	1	2	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	98	-	-	-	-	-
Munnpsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetaendelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	168	2	1	26	2	-	-	-	-
Lunge- og brysthinddebændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	6	-	1	7	1	1	-	-	-
Fordøielsessykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis, Enteritis</i>) . . .	173	-	-	290	6	5	1	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	100	1	4	103	4	1	7	1	1
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) .	5	-	-	31	4	1	2	-	1
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	61	-	-	4	1	-
Forgiftning (<i>Intoxications</i>) . . .	2	-	1	8	-	1	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) . .	155	-	1	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydrodideus</i>)	-	-	-	-	-	-	3	3	-
Akut hjernebetaendelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	2	-	1	-	-	-
Kronisk hjernebetaendelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Haemoglobinaemia</i>)	7	2	-	169	1	15	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	27	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	116	-	-	11	-	-	3	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	15	-	-	74	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	46	-	-	454	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	2	1	-	68	3	-	5	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	6	2	1	-	-	-
Børvrengning (<i>Inversio uteri</i>) .	1	-	-	9	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . .	-	-	-	19	-	-	-	-	-
Ialt (total)	870	10	11	1508	39	33	31	6	8

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
annmeldte (<i>signalés</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)		
-	-	-	664	6	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	65	-	-	24	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	1	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
4	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	7	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1	-	-	3	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	241	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1	-	1	8	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
8	-	1	937	10	13	100	-	24	17	-	1	-	-	-	-	-	

Tabell XVII. (Forts.). (Continuation).

Møre.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signales)	derav		anmeldte (signales)	derav		anmeldte (signales)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	870	10	11	1508	39	33	31	6	8
Tilbageholdt efterbyrd (Reten-tio placente)	1	-	-	1	-	-	3	-	-
Kasting (Abortus)	-	-	-	26	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	55	-	3	-	-	-
Børbetændelse (Metritis)	1	1	-	21	-	1	-	-	-
Jurbetændelse (Mastitis)	21	-	-	101	3	-	18	1	2
Forfangenhet (Hordeatio. Kritis).	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphestoperationer (Operatiōes ob kryptorchismum)	17	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes)	668	1	-	-	-	-	61	-	-
Kræft (Carcinoma et sarcoma)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovklideler (Vitia ungvis)	68	1	-	23	-	-	-	-	-
Øielideler (Vitia oculorum)	26	-	-	11	-	-	-	-	-
Led- og slimsækklideler (Articulitis et bursitis)	200	6	-	59	1	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (Vulnera, contusiones, abscessus etc.)	347	2	-	109	10	1	4	-	-
Andre behandlede sykdomstil-feller (Casus ceteri)	370	7	8	219	23	11	17	1	-
Ialt (total)	2600	28	19	2133	76	49	134	8	10

Tabell XVIII.

De viktigste husdyrsykdommer
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrand (Anthrax)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Raslesyke (Anthrax emphysematosus)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet ødem (Oedema malignum)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Bråsot (Gastromycosis ovis)	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Ondartet katarrhfeber (Febris catarrhalis maligna)	-	-	-	45	23	17	-	-	-
Overføres	8	-	-	49	23	21	2	-	2

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)		Hund (<i>Chiens</i>)		Katt (<i>Chats</i>)		Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
8	-	1	937	10	13	100	-	24	17	-	1
	-	-	35	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	299	-	-	10	-	-	4	-	-
	-	-	-	-	-	8	-	-	4	-	-
	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
	-	-	5	-	-	13	-	1	2	-	-
2	-	-	72	7	2	7	-	1	-	-	-
10	-	1	1314	17	15	139	-	26	28	-	-

i Sør-Trøndelag fylke i 1920.

dans le département de Sør-Trøndelag en 1920).

Tabell XVIII. (Forts.). (Continuation).

Sør-Trøndelag.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	8	-	-	49	23	21	2	-	2
Influenza (Influenza)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (Morbus ruber)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (Erythema nodosum)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (Lymphangitis. Erysipelas)	73	1	2	3	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (Enteritis pseudo-tuberculosis chronica)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Brandfeber (Morbus maculosus)	6	-	2	-	-	-	-	-	-
Kværke (Adenitis contagiosa equi)	402	3	8	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (Tuberculosis)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Aktinomykose (Actinomycosis)	1	-	-	32	13	-	-	-	-
Sædstrenghærdeelse og bringesvulster. (Fibromycoma, Ascococcus)	76	7	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (Febris catarrhalis epizootica canum)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (Tetanus)	11	3	4	1	-	-	-	-	-
Kopper (Variola, Vaccina et Ovina)	-	-	-	322	-	-	-	-	-
Munnsyke hos hesten (Stomatitis contagiosa pustulosa equi)	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (Koryza, Pharyngitis et Bronchitis)	796	2	3	11	2	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (Pneumonia et Pleuritis)	35	2	7	1	-	1	-	-	-
Fordøielsessykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (Gastritis. Enteritis)	457	3	1	992	42	3	20	1	2
Kolik, forstoppelse (Colica. Obstructio)	383	3	15	83	2	1	7	-	1
Akut diarré og blodgang (Diarrhoea acuta et dysenteria)	7	-	-	70	1	10	2	-	-
Trommesyke (Tympanitis)	-	-	-	242	3	9	3	-	-
Forgiftning (Intoxications)	2	-	-	16	1	4	-	-	-
Indvoldsdorme (Helminthiasis)	163	-	-	1	-	-	-	-	-
Dreiesyke (Hydrocephalus hydratideus)	-	-	-	1	1	-	1	1	-
Akut hjernebetændelse (Menigitis acuta)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Overføres	2443	24	43	1828	92	49	25	2	5

Tabell XVIII. (Forts.). (Continuation).

Sør-Trøndelag.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	2443	24	43	1828	92	49	35	2	5
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (Fatuitas)	4	-	2	-	-	-	-	-	-
Blödurin (Hæmoglobinuria. Hæmoglobinæmia)	62	2	8	185	3	7	-	-	-
Benskjørhet (Slakkesyke) (Osteomalacia)	2	-	-	341	18	-	-	-	-
Sveksot (Rachitis)	3	1	-	-	-	-	5	-	-
Hudutslet (Eczema)	247	-	-	289	-	-	-	-	-
Ringorm (Trichophyton tonsurans)	6	-	-	142	-	-	-	-	-
Skurv (Favus)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (Scabies)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (Pediculinae)	430	-	-	2867	-	-	30	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares)	9	-	-	189	4	-	12	-	-
Misfostre (Monstra)	-	-	-	7	1	-	1	-	-
Børvrængning (Inversio uteri)	1	1	-	46	3	-	2	-	-
Børdreining (Torsio uteri)	1	1	-	41	1	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (Retentio placenta)	5	-	-	459	-	2	6	-	-
Kasting (Abortus)	3	-	-	292	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	243	3	1	-	-	-
Børbetændelse (Metritis)	-	-	-	59	3	5	1	1	-
Jurbetændelse (Mastitis)	15	-	-	431	120	-	15	1	1
Forfangenhet (Hordeatio. Kritisias)	76	1	-	27	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (Operationes ob kryptorchismum)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes)	687	1	-	3	-	-	265	-	-
Kræft (Carcinoma et sarcoma)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (Vitia unguis)	368	2	-	135	2	-	-	-	-
Øielidelser (Vitia oculorum)	41	-	-	10	-	-	5	-	-
Led- og slimsæklielser (Articulitis et bursitis)	446	5	-	92	2	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner abscess) (Vulnera, contusiones abscessus etc.)	1031	10	-	195	6	-	6	1	-
Andre behandelte sykdomstiller (Casus ceteri)	641	3	26	796	100	35	15	3	1
Ialt (total)	6529	51	79	8679	360	99	398	8	7

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)		Hund (<i>Chiens</i>)		Katt (<i>Chats</i>)		Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
annmeldte (<i>signalés</i>)	døde (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	døde (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	døde (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	døde (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	døde (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	døde og døde (<i>abattus et morts</i>)
4	-	-	851	31	48	262	30	61	10	1	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	787	32	7	3	-	-	-	-	-
3	-	-	62	1	65	65	3	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
93	-	-	89	-	-	20	-	-	-	-	-
3	-	-	24	5	1	-	-	-	-	-	-
1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
27	-	-	1052	-	-	175	-	-	28	-	-
-	-	-	3	-	-	3	2	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	21	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	29	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-
1	-	-	24	2	1	56	3	-	1	-	1
9	-	-	200	21	20	26	6	1	1	-	1
148	-	1	3103	93	76	669	44	64	44	2	2
									4	1	-

Tabell XIX.

De viktigste husdyrsykdommer
(Cas de maladies des animaux domestiques)

S y k d o m m e r <i>(Maladies)</i>	Hest <i>(Espèce chevaline)</i>			Ko <i>(Espèce bovine)</i>			Sau <i>(Espèce ovine)</i>		
	anmeldte <i>(signales)</i>	derav		anmeldte <i>(signales)</i>	derav		anmeldte <i>(signales)</i>	derav	
		drepte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>		drepte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>		drepte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>
Bråsot (<i>Gastromycosis ovis</i>) .	-	-	-	-	-	-	14	-	-
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	62	41	14	-	-	14
Influenza (<i>Influenza</i>)	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>) .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	61	-	-	4	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>) .	9	-	2	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	273	-	13	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	2	1	1	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>) .	-	-	-	24	1	2	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asococcus</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	-	1	-	-	-	1	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	151	-	-	-	-	-
Lufteskataarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	183	-	-	7	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . .	7	-	2	8	1	1	-	-	-
Fordøielsessykdommer(indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis Enteritis</i>)	230	1	1	746	16	6	22	1	1
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	161	2	12	77	2	1	-	-	-
Akut diarré og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	12	-	-	53	3	6	1	1	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	57	3	4	3	-	1
Forgiftning (<i>Intoxications</i>) . . .	-	-	-	8	-	2	6	-	6
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) . .	29	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydaticus</i>)	-	-	-	-	-	-	2	2	-
Overføres	981	3	31	1199	68	87	49	4	22

i Nord-Trøndelag fylke i 1920.

dans le département de Nord-Trøndelag en 1920).

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)		Hund (<i>Chiens</i>)		Katt (<i>Chats</i>)		Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav
drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
5	-	5	5	21	2	3	1	1	1	1	1
5	-	4	4	6	6	9	2	2	1	1	1
5	-	5	5	20	20	11	8	10	1	1	1
11	-	5	1002	58	65	21	11	12	2	10	-
11	-	5	1002	58	65	21	11	12	2	10	-

Tabell XIX. (Forts.). (Continuation).

Nord-Trøndelag.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	annmeldte (signalés)	derav		annmeldte (signalés)	derav		annmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	981	3	31	1199	68	37	49	4	22
Akut hjernebetændelse (<i>Meningoitis acuta</i>)	2	-	-	3	2	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	42	4	8	15	-	-	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	206	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	3	1	-	10	-	-	1	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	206	-	-	311	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	68	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	6	-	-	1	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculina</i>)	107	-	-	1895	-	-	76	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	2	-	-	112	4	1	5	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	5	1	-	1	1	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	27	1	-	1	1	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	22	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterhyrd (<i>Retention placente</i>)	2	-	-	287	-	-	1	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	2	-	-	16	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	128	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	33	2	3	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	19	-	-	215	4	-	8	1	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kritisias</i>)	30	1	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operations ob kryptorchismum</i>) . .	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	367	-	1	4	-	-	558	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	2	2	-	1	1	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitiae ungvis</i>)	178	2	-	88	1	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitiae oculorum</i>)	20	-	-	19	2	-	9	-	-
Led- og slimsækli delser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	349	13	1	77	2	-	1	-	-
Kirurg. tilf. (saar, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	914	12	-	422	5	-	5	2	-
Andre behandelte sykdomstilfælder (<i>Casus ceteri</i>)	289	7	7	626	55	8	12	4	-
Ialt (total)	3530	46	48	5790	158	49	727	14	22

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)			
anneldte (<i>signales</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	anneldte (<i>signales</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	anneldte (<i>signales</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	anneldte (<i>signales</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	anneldte (<i>signales</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	anneldte (<i>signales</i>)	dreppe og døde (<i>abattus et morts</i>)	anneldte (<i>signales</i>)	dreppe og døde (<i>abattus et morts</i>)
11	-	5	1002	20	58	65	2	12	2	1	-	10	-	-	-	-	-	-
3	-	3	17	6	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1005	22	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	38	-	-	-	19	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	-	42	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	19	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	5	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1796	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	12	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	131	10	-	36	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	159	31	10	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
51	-	8	4245	95	78	156	5	12	27	1	-	11	1	-	-	-	-	-

Tabell XX.

De viktigste husdyrsykdommer
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sykdommer <i>(Maladies)</i>	Hest <i>(Espèce chevaline)</i>			Ko <i>(Espèce bovine)</i>			Sau <i>(Espèce ovine)</i>		
	anmeldte <i>(signalés)</i>	drepte <i>(abattus)</i>	derav døde <i>(morts)</i>	anmeldte <i>(signalés)</i>	drepte <i>(abattus)</i>	derav døde <i>(morts)</i>	anmeldte <i>(signalés)</i>	drepte <i>(abattus)</i>	derav døde <i>(morts)</i>
Raslesyke, milbrandsemfysem <i>(Anthrax emphysematosus)</i>	-	-	-	3	2	1	28	-	-
Bråsot (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	28
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	19	4	2	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	21	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	27	-	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	4	4	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	4	1	3	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	17	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	131	-	-	19	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	9	-	3	-	-	-	1	-	-
Fordøjelsessykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	149	-	-	554	3	1	3	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica Obstructio</i>)	121	-	3	20	-	-	-	-	-
Akut diarré og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	8	-	-	39	1	1	2	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	49	1	-	4	-	-
Forgiftning (<i>Intoxications</i>)	15	-	5	12	1	3	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	102	-	-	-	-	-	28	-	13
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	588	1	15	736	16	14	66	-	41

Tabell XX. (Forts.). (Continuation).

Nordland.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signales)	derav		anmeldte (signales)	derav		anmeldte (signales)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	588	1	15	736	16	14	63	-	41
Blodurin (<i>Haemoglobinuria. Haemoglobinæmia</i>)	1	1	-	8	-	2	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	121	4	-	105	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	1	-	-	2	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	60	-	-	40	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	303	-	-	1899	-	-	85	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	2	-	-	31	2	-	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	8	1	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	8	1	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retention placentaæ</i>)	-	-	-	100	-	-	2	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	1	-	-	3	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	48	-	-	-	-	-
Børbetaendelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	25	-	3	4	-	-
Jurbetaendelse (<i>Mastitis</i>)	3	-	-	105	5	-	3	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kritiasis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Klapningstoperationer (<i>Operations ob kryptorchismum</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	227	-	-	18	-	-	59	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	2	2	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovliidelser (<i>Vitia unguis</i>)	45	1	-	15	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	7	-	-	6	-	-	-	-	-
Led- og slimsækliidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	102	-	-	37	1	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	168	2	-	89	3	4	1	-	-
Anæmi (<i>Anæmia</i>)	4	1	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstiller (<i>Casus ceteri</i>)	389	3	-	511	41	8	128	5	22
Ialt (total)	1906	11	15	3813	75	31	453	5	65

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)		Hund (<i>Chiens</i>)		Katt (<i>Chats</i>)		Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppe (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppe (<i>abattus et morts</i>)
derav	døde (<i>morts</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	derav	døde (<i>morts et morts</i>)
27	1	389	11	34	82	2	25	-	-	-	-
1	1	251	30	-	17	-	-	-	-	-	-
1	1	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	3	654	12	-	11	-	-	-	-	-	-
8	1	38	2	-	20	-	-	-	-	-	-
46	2	1307	47	37	173	2	30	3	3	-	-

Tabell XXI.

De viktigste husdyrsykdommer
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce borine</i>)			Sau (<i>Espèce orine</i>)		
	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav dreppe (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav dreppe (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav dreppe (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola., Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Airveiskatarrh,halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	42	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindbetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Fordøielsessykdommer(indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	108	-	-	231	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	20	-	-	2	-	-	-	-	-
Akut diarré og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	2	-	-	19	-	2	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	19	-	1	-	-	-
Forgiftning (<i>Intoxications</i>)	-	-	-	1	-	-	1	-	-
Indvoldorsome (<i>Helminthiasis</i>)	25	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	12	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	17	-	-	1	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	13	-	-	283	-	-	20	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	17	-	-	7	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retention placenta</i>)	-	-	-	33	-	-	-	-	-
Overføres	239	-	-	628	1	3	30	-	1

i Troms fylke i 1920.

dans le département de Troms en 1920).

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)	Svin (<i>Espèce porcine</i>)	Hund (<i>Chiens</i>)	Katt (<i>Chats</i>)	Fjærfe (<i>Volailles</i>)	Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)
anneldte (<i>signalés</i>)	anneldte (<i>signalés</i>)	anneldte (<i>signalés</i>)	anneldte (<i>signalés</i>)	anneldte (<i>signalés</i>)	anneldte (<i>signalés</i>)
drepte (<i>abattus</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	drepte (<i>abattus</i>)
døde (<i>morts</i>)	døde (<i>morts</i>)	døde (<i>morts</i>)	døde (<i>morts</i>)	døde (<i>morts</i>)	døde (<i>morts</i>)
2	18	1	1	15	8
2	2	1	10	-	-
2	51	1	10	-	-
2	27	1	-	-	-
4	-	-	-	-	-

Tabell XXI. (Forts.). (Continuation).

Troms.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signales)	derav	døde (morts)	anmeldte (signales)	derav	døde (morts)	anmeldte (signales)	derav	døde (morts)
Overført (transport)	239	-	-	628	1	3	30	-	1
Kasting (Abortus)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (Eclampsia puerperalis) . . .	-	-	-	21	-	-	-	-	-
Børbetændelse (Metritis) . . .	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (Mastitis) . . .	-	-	-	29	-	-	7	-	1
Forfangenhet (Hordeatio. Kri- tiasis)	2	1	-	1	-	-	-	-	-
Klapningstoperationer (Opera- tiones ob kryptorchismum) . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes) . .	157	-	-	-	-	-	12	-	-
Kræft (Carcinoma et sarcoma).	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Hov- og klovdelser (Vitia ungvis)	33	-	-	8	-	-	-	-	-
Øielidelser (Vitia oculorum) .	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Led- og slimsækli delser (Arti- culitis et bursitis)	42	1	-	2	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (Vulnera, contusiones, abscessus etc.)	87	-	-	14	-	-	-	-	-
Sviva (Vertigo)	16	1	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstil- feller (Casus ceteri)	36	-	-	65	11	4	-	-	-
Ialt (total)	616	3	-	776	12	7	49	-	2

Tabell XXII.

De viktigste husdrysykdommer
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Rosen (Lymphangitis. Erysi- pelas)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (Fibromycoma. Ascococcus)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (Febris catarhalis epizootica canum)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh,halsbetændelse (Koryza, Pharyngitis et Bron- chitis)	8	-	-	3	-	-	-	-	-
Overføres	13	-	-	3	-	-	-	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)	Svin (<i>Espèce porcine</i>)	Hund (<i>Chiens</i>)	Katt (<i>Chats</i>)	Fjærfe (<i>Volailles</i>)	Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)
annmeldte (<i>signales</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)
drepte (<i>abattus</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
døde (<i>morts</i>)	døde (<i>morts</i>)	døde (<i>morts</i>)	døde (<i>morts</i>)	døde (<i>morts</i>)	døde (<i>morts</i>)
2	51	31	1	15	8
2	41	5	10		
2	2	1			
2	94	1	10	15	8

i Finnmark fylke i 1920.

dans le département de Finnmark en 1920).

Tabell XXII. (Forts.). (Continuation).

Finnmark.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signales)	derav		anmeldte (signales)	derav		anmeldte (signales)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	13	-	-	3	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (Pneumonia et Pleuritis)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Fordielsessykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (Gastritis. Enteritis)	52	-	-	17	-	-	4	-	-
Kolik, forstoppelse (Colica. Obstructio)	6	-	-	15	-	-	-	-	-
Trommesyke (Tympanitis)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Forgiftning (Intoxicationes)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldsdorme (Helminthiasis)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet (Slakkesyke) (Osteomalacia)	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Sveksot (Rachitis)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (Eczema)	30	-	-	12	-	-	-	-	-
Ringorm (Trichophyton tonsurans)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Skurv (Favus)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Lus (Pediculineæ)	5	-	-	15	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (Retention placentæ)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	12	2	-	-	-	-
Jurbetændelse (Mastitis)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes)	20	-	-	-	-	-	5	-	-
Hov- og klovclidelser (Vitia ungris)	10	-	-	8	-	-	-	-	-
Øieldidelser (Vitia oculorum)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Led- og slimækridelser (Articulitis et bursitis)	15	-	-	2	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (Vulnera, contusiones, abscessus etc.)	34	-	-	17	-	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstiller (Casus ceteri)	7	-	-	15	1	-	-	-	-
Ialt (total)	209	-	-	154	3	-	9	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)		Hund (<i>Chiens</i>)		Katt (<i>Chats</i>)		Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte (<i>abattus</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	annmeldte (<i>signales</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
3	2	2	2	9	9	1	1	-	-	-	-
5	2	7	2	6	6	1	1	-	-	-	-
2	12	1	2	35	35	4	4	-	-	-	-
5	12	1	36	1	1	-	-	-	-	-	-

Tabell XXIII.

Antall autoriserte dyrlæger i Norge 1921

(Nombre de vétérinaires diplômés en 1921).

Fylke (Département)	Autoriserte dyrlæger (Vétérinaires diplômés)	Derav (dout)		
		Distrikts- ¹⁾ dyrlæger (Vétérinaires délégués)	I andre stillinger el. privat prakt. (D'autres vétérinaires exerçants)	Ikke ²⁾ praktiserende (non exerçants)
Kristiania	29	2	24	3
Akershus	22	11	10	1
Østfold	13	7	6	-
Buskerud	15	10	5	-
Vestfold	9	5	3	1
Hedmark	29	22	5	2
Opland	24	16	7	1
Telemark	13	9	3	1
Aust-Agder	7	7	-	-
Vest-Agder	3	2	1	-
Rogaland	10	6	3	1
Hordaland	6	6	-	-
Bergen	6	3	3	-
Sogn og Fjordane	8	8	-	-
Møre	10	8	2	-
Sør-Trøndelag	17	11	6	-
Nord-Trøndelag	11	9	-	2
Nordland	8	7	1	-
Troms	3	1	2	-
Finnmark	2	2	-	-
Uoppitt bopel (domicile non nommé)	-	-	-	-
Utenlands	8	-	-	-
Riket (le royaume)	253	152	81	12

¹⁾ Herunder politidyrlæger.²⁾ Herunder pensjonerte.

Utførsel og innførsel av husdyr.

Utførsel.

Ifolge Norges offisielle statistikk*) er der i året 1920 utført 1748 hester og 52 storfe.

Innførsel.

Ifolge ovennevnte statistikk er der i årets løp innført: 325 hester og 832 stk. hornkveg.

Reglerne for innførsel av husdyr, nemlig kgl. plakat av 19. januar 1917, blev i årets løp endret adskillig ved utferdigelse av en ny plakat av 24. september 1920. Denne med tilleggsplakater av henlv. 1. oktober og 3. desember 1920 (se avsnittet under gjeldende love og bestemmelser) ophevedes ved og erstattedes av plakat av 10. desember 1920. Disse endrede innførselsbestemmelser utferdigedes bl. a. av hensyn til den i Danmark og Sverige m. fl. land optredende smittsomme munn- og klovsyke o. a. dyrefarsoter.

De nugjeldende regler for innførsel av levende dyr og smitteførende gjenstande vil finnes avtrykt side 184.

Bestyreren av *Kristiania karanteneffjøs*, direktør *A. Lo*, meddeler at der i 1920 innførtes fra Sverige 7 stk. storfe som livdyr (hvorav 3 reagerte for tuberkulinproven) og 55 stk. storfe som slaktedyr.

Bestyreren av *Fredrikshald karanteneffjøs*, stadsdyrlæge *Anton Jacobsen*, meddeler, at importen av kveg fra Sverige først begynte for alvor i april måned med 2 à 3 dyr om uken. Men utover høsten øket denne import jevnt således op til ca. 100 dyr pr. uke, inntil innførselsforbudet kom 10. desember 1920 på grunn av at der i Sverige konstatertes tilfeller av munn- og klovsyke. Ialt innførtes i 1920 fra Sverige til Fredrikshald 180 stk. storfe som livdyr (hvorav 7 reagerte for tuberkulinproven) og 502 stk. storfe som slaktedyr. Desuten innførtes 253 sauер og 20 kalver.

Til *statens karantenestasjon* ved «Ytre Voulen», ved Stavanger, meddeler bestyreren, distriktsdyrlæge *F. V. Holmboe*, at der i 1920 ikke er innkommet noget dyr.

---

*) Månedsgopgaver over vareomsetningen med utlandet, desember 1921.

**Bevilgninger til det civile veterinærvesen i budgetterminen
1. juli 1920—30. juni 1921.**

I. Utgift.

1. Statsbidrag til avlonning av fylkesdyrlæger	kr.	300 000,00
2. Veterinærinstitutet:		
a) faste lønninger	kr.	27 737,50
b) til driften	»	58 900,00
	»	86 637,50
3. Reisestipendier for dyrlæger	»	4 000,00
4. Tuberkulinundersøkelse av kvegbesetninger	»	0,00
5. Erstatningsbidrag ved nedslaktning av tuberkulost kveg	»	0,00
6. Avlonning m. v. av statsdyrlægerne	»	15 000,00
7. Studiestipendier for veterinærstuderende	»	35 000,00
8. Skyss- og kostutgifter	»	90 000,00
9. Forskjellige og tilfeldige utgifter	»	2 000,00
10. Bidrag til utgivelse av »Norsk Veterinaertidsskrift«	»	1 800,00
11. Karantenestasjonen »Ytre Voulen«	»	400,00
12. Erstatningsbidrag til ubemidlede kvegeiere for tap på husdyr ved ondartet smitsom husdyrsykdom .	»	15 000,00
13. Byggearbeider ved Veterinærhøiskolen, ekstraordinært	»	250 000,00
	kr.	799 837,50
Til lønnsforbedringer	»	21 600,00
	Tilsammen kr.	821 437,50

II. Inntekt.

19. Salg av tuberkulin og forskjellige sera fra Veterinærinstitutet samt inntekt av husleie og tomteleie	kr.	25 000,00
---	-----	-----------

B. Ekstraordinært.

På det ekstraordinære statsbudgett opførtes som <i>utgifter</i> :		
Til byggearbeider ved Veterinærhøiskolen	kr.	250 000,00

II.
Kjøttkontrollen 1920.

Almindelig oversikt.

Kjøttskontroll i henhold til lov om kommunale slaktehus, kjøttskontroll m. v. av 27. juni 1892 har i året 1920 vært i virksomhet i 35 kommuner. I følgende bykommuner virker nu således kjøttskontroll: Ålesund, Arendal, Bergen, Bodø, Drammen, Fredrikshald, Fredrikstad, Gjovik, Hamar, Haugesund, Holmestrand, Horten, Hønefoss, Kongsvinger, Kragerø, Kristiania, Kristiansand, Kristiansund, Larvik, Lillehammer, Molde, Moss, Narvik, Notodden, Porsgrunn, Risør, Sandefjord, Sarpsborg, Skien, Stavanger, Tromsø, Trondhjem og Tønsberg og derhos i Lillesstrøm og Tinn landkommuner.

I årets løp er kontroll åpnet i en ny kommune, idet der ved kgl. resol. av 21. mai 1920 blev meddelt approbasjon på den av Molde bystyre den 16. mai 1918 fattede beslutning om å innføre kommunal kjøttskontroll for kjøpstaden Molde. Kjøttskontrollen trådte i virksomhet 1. oktober 1920.

Kommunale slaktehus finnes i Bergen, Fredrikshald, Kristiania, Kristiansund, Lillehammer, Stavanger og Trondhjem. Av disse er slaktehusene i Fredrikshald, Kristiania og Stavanger uten approbasjon av det offentlige.

Ved kongelig resolusjon av 3. november 1917 blev kontroll ordnet ved det såkaldte »Fællesslakteri« (Bondernes fællesslakteri) på Løren i Østre Aker.

I landkommunen Voss finnes siden 1909 et slakteanlegg som eies og drives av kommunen.

De i de senere år ved den offentlige kjøttskontroll undersøkte kjøttmengder stiller sig (i hele tall) således:

	Okser	Hester	Svin	Sau og gjet	Kalver
1908	124 935	3 866	83 197	212 151	130 321
1909	139 261	3 637	73 877	230 899	150 204
1910	156 892	4 645	68 300	217 321	159 282
1911	169 194	6 161	80 042	235 347	172 855
1912	152 798	6 453	96 552	247 213	159 390
1913	146 189	6 377	82 296	247 846	157 908

	Okser	Hester	Svin	Sau og gjet	Kalver
1914	164 798	5 477	94 417	211 883	162 288
1915	190 698	6 384	76 860	226 721	183 327
1916	144 206	7 027	51 181	212 162	154 552
1917	189 076	4 992	66 553	185 201	159 933
1918	167 158	8 853	38 635	207 006	158 710
1919	139 289	6 480	57 563	224 724	149 542
1920	179 931	7 353	91 176	272 533	173 051

På de følgende tabeller vil finnes sammendradd de tabellariske betrekninger fra de forskjellige kommuner, hvori kontroll har vært i virksomhet, således at tabell A viser den samlede kjøttmengde (slakt) som har passert de forskjellige kontrollstasjonene i løpet av året med samtidig angivelse av, fra hvilket land kjøttet stammer samt kjøttets art (se tabel D).

I tabell B angis på samme måte det antall kjøttkropper, som er stemplet med 2. klasses stempel.

Tabell C angir på samme vis antall av kasserte kjøttkropper, samt vekten av de konfiskerte slakt samt vekt av kasserte organer og avfall.

Tabell D angir de utenfor hovedstasjonene kontrollerte kjøttmengder, deres klassifikasjon m. v.

Tabell E viser den samlede mengde fersk slaktekjott som i årets løp er kontrollert.

Tabell F angir de vesentligste årsaker til 2. klasses stemppling og kassasjon av kjott.

Tabell G vedrører kontrollen av det fra utlannet innførte opdelte kjøtt, såkalte tønnekjøtt (konf. lov av 25. juli 1910 og kgl. plakat av 4. august 1911).

Tønnekjøttskontroll har i årets løp vært i virksomhet i følgende byer:

Arendal, Bergen, Bodø, Haugesund, Kristiania, Kristiansand, Skien, Stavanger og Trondhjem.

Tabell A.

Antall av slakt som i 1920 er

(Nombre de viandes de boucherie

Kommune	I alt undersøkt							Norsk				
	Okse	Hest	Svin	Sau	Vjet	Spedkål	Gjødkål	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau
Aalesund . . .	3735	149 ³	1186 ³	5630	1019 ¹	1636 ¹	999 ¹	-	3735	149 ³	1186 ³	5630
Arendal . . .	641 ²	40 ²	361	1281	66	1153	88	-	611 ²	40 ²	361	1281
Bergen. . . .	17186	641 ²	4593	19289	1499	12166	1777	-	12530	641 ²	4503	19258
Bodø. . . .	918 ³	6	125	1603 ¹	38	437	229	9	918 ³	6	125	1603 ¹
Drammen . . .	3021	225	2443	807	56	2807	356	-	3024	225	2443	807
Fredrikshald .	1163	70	853	991	-	1216	363 ¹	-	406	55	814	936
Fredrikstad Ø.	313	20	243 ¹	246	-	862	2	-	313	20	243 ¹	246
Do. V.	3030 ³	284 ²	2304 ²	2160 ¹	4	3138 ³	283	-	2516 ¹	281 ²	2273 ²	2128 ¹
Gjøvik*) . . .	138 ⁴	4	411	514	2	348 ²	2	-	138 ⁴	4	411	514
Hamar. . . .	1735 ³	62 ²	1326 ¹	2857 ¹	62	3044 ¹	5	42	1735 ³	62 ²	1326 ¹	2857 ¹
Hangesund . . .	992 ⁴	4	535 ³	3132 ¹	27	2009 ¹	834	-	956 ¹	4	535 ³	3132 ¹
Holmestrand . .	436 ²	44 ²	229 ¹	388	-	434	4	-	275 ¹	44 ²	229 ¹	388
Horten. . . .	169 ³	8	299 ¹	41	7	440 ¹	42	-	168 ³	8	299 ¹	41
Hønefoss . . .	1048 ³	55	624	719	5	989	105 ¹	1	1048 ³	55	624	719
Kongsberg . . .	588 ³	4 ²	317 ¹	480	44	810	51	-	588 ³	4 ²	317 ¹	480
Kragerø	607 ³	8 ²	235 ¹	612	14	694	65	-	607 ³	8 ²	235 ¹	612
Kristiania . . .	55166	1275	37316	95270	6296	31542	17728	-	12074	1179	34253	86688
Kristiansand . .	4513	128	1827	4596	106	4500	2199	-	3273	128	1785	4504
Kristiansund . .	2975	57	765 ¹	3510	172	3170	44	14 ¹)	2975	57	765 ¹	3510
Larvik	1699 ¹	52 ²	1094 ¹	1742	1	1438	105	-	1532	52 ²	1094 ¹	1730
Lillehammer . .	227	14 ²	508	1861	586	2017	241	-	227	14 ²	508	1861
Lillestrøm . . .	761 ⁴	5 ¹	350	231	33	562	31	1 ²)	761 ⁴	5 ¹	350	231
Molde	266 ⁴	8 ²	131 ²	801	42	307	102	-	266 ⁴	8 ²	131 ²	801
Moss. . . .	1475	121	1278	1170	2	1450	370	-	1475	121	1278	1170
Narvik. . . .	114	-	27	582	16	152	35	-	114	-	27	582
Notodden. . . .	385 ²	15	220 ²	288	24	335	13	-	385 ²	15	220 ²	288
Porsgrunn . . .	480	10	194 ¹	249	5	507	10	-	473	10	194 ¹	249
Risør	93 ¹	1	45 ¹	188	8 ¹	186 ¹	106 ¹	-	88 ¹	1	45 ¹	188
Sandefjord . . .	752 ¹	3	658 ³	391	-	818 ³	65 ³	-	752 ¹	3	658 ³	391
Sarpsborg . . .	1217	268	1562	698	-	3128	321	-	1217	268	1562	698
Skien	660 ²	6	630 ³	742	15	992	11	-	502 ²	6	630 ³	738
Stavanger . . .	122 ²	84 ¹	2438 ³	1796 ¹	1	4810 ¹	-	-	122 ²	84 ¹	2438 ³	1796 ¹
Tinn	140	4 ²	72 ¹	122	12	33	1	-	131 ¹	4 ²	72 ¹	120
Tromsø	830	2	6 ¹	2539	115	1020	325	-	830	2	6 ¹	2539
Trondhjem . . .	11701 ¹	404	3022	17407 ¹	1525	14797 ¹	155 ¹	4 ¹)	11094 ¹	404	3022	17406 ¹
Tønsberg . . .	3328 ²	150 ²	1896	2183	-	3238	352	4	2825 ²	150 ²	1895	2024
Ialt (total)	122627 ⁴	4238 ³	70043	177098 ¹	11803	107188 ³	26582 ³	400 ¹	70684	4124 ³	66837	168128 ¹

¹⁾ 4 hjørter og 10 rensdyr.²⁾ 1 elg.³⁾ Finsk.⁴⁾ De oppførte tall gjelder kun 2. halvår 1920, da bøkerne under den avdøde kontrollørs sykdom ikke kunde føres fullstendig.

undersøkt på kontrollstasjonene.

examinées aux bureaux de contrôle en 1926).

Gjet	S v e n s k				D a n s k													
	Spedkaly	Gjødkaly	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Gjet	Spedkaly	Gjødkaly	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkaly	Gjødkaly	Andre dyr
1019 ¹ ₂	1636 ¹ ₂	999 ¹ ₂	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
66	1153	83	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1499	12166	1777	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
38	437	229	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
36	2807	356	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1213	343 ¹ ₄	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	862	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	3136 ¹ ₃	283	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	348 ¹ ₄	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
62	3044 ¹ ₂	5	42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	2009 ¹ ₂	83 ¹ ₄	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	434	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	440 ¹ ₂	42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	989	105 ¹ ₂	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
44	810	51	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	694	65	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6281	31079	11643	-	856	50 1006	13	13	24	57	42236	46 2057	8569	2	439	6028	-	-	-
106	4500	2062	-	-	-	-	-	-	-	1240	-	42	92	-	-	-	-	-
172	3170	44	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1434	105	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
586	2017	241	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	562	31	1 ²)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
42	307	102	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	1450	370	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	152	35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	335	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	507	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
81 ¹ ₂	186 ¹ ₂	106 ³ ₄	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	818 ¹ ₄	65 ³ ₄	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	3128	321	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	988	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	4810 ¹ ₂	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	33	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
115	1020	236	325	-	68 ³	61	1063	76	13	29	62	-	539	1	159	-	-	-
1525	14797 ¹ ₄	155 ¹ ₂	4 ¹ ₂	-	-	-	-	-	-	-	-	-	503	1	159	-	-	-
-	3237	352	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1788	106711 ³ ₂	20340 ¹ ₂	400 ¹ ₂	1010	61	1063	76	13	29	62	-	50933 ¹ ₄	53	2113	8894	2	448	6180

Tabell B.

**Antall av slakt som i 1920
er stemplet med 2nen klasse på kontrollstasjonene^{a)}.**

(*Nombre de viandes de boucherie marquées avec l'estampille de IIme classe).*

Kommune	I alt 2nen klasse								
	Okser	Hest	Svin	Sau	Cjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	
Ålesund	88 ³	4 ¹	25 ³	143	79	24	13 ¹	-	
Arendal	19	-	14 ¹	12	1	17	-	-	
Bergen	17	-	36	4	-	196	3	-	
Bodø	14 ¹	-	5	26	6	20	2	-	
Drammen	78 ¹	1	21	1	1	22	3	-	
Fredrikshald	8	1	11	3	-	5	-	-	
Fredrikstad Ø.	6	-	4	2	-	6	-	-	
do. V.	44 ²	10	51 ³	7	-	12	-	-	
Gjøvik**)	2	-	1	1	-	2	-	-	
Hamar	16 ³	12	22	5	-	31	-	-	
Haugesund	16 ¹	-	8 ¹	50	-	131 ¹	5 ¹	-	
Holmestrand	1	-	2	-	-	-	-	-	
Horten	3	1	9	-	-	1	1	-	
Hønefoss	15	2	14 ¹	2	-	6	-	-	
Kongsberg	13 ¹	2	4 ¹	-	-	12	-	-	
Kragerø	5 ³	-	4 ¹	-	-	5 ¹	-	-	
Kristiania	510	64	936	225	30	229	55	-	
Kristiansand	16 ¹	1 ¹	8	-	-	3	-	-	
Kristiansund	35 ¹	1 ¹	18	19	-	9	-	-	
Larvik	18 ¹	2	21	5	-	47	-	-	
Lillehammer	4 ¹	-	11	2	36	35	-	-	
Lilestrøm	3 ¹	-	12 ¹	1	3	10 ³	-	-	
Molde	18 ¹	1 ¹	8 ¹	84	3	36	5	-	
Moss	30	3	31	-	-	21	2	-	
Narvik	4	-	-	8	-	4	-	-	
Notodden	9 ¹	1	10	5	3	8	-	-	
Porsgrunn	6 ¹	-	4 ¹	2	-	5	-	-	
Risør	3 ¹	-	2	2	1	2	2	-	
Sandefjord	5 ³	-	8 ¹	3	-	26	1 ¹	-	
Sarpsborg	41	6	25	1	-	26	-	-	
Skien	2	-	16	3	-	6	-	-	
Stavanger	28 ¹	2	36	9	-	82	-	-	
Tinn	2	1 ¹	1	-	1	-	-	-	
Tromsø	56 ¹	2	3	53	57	220	21	108	
Trondhjem	488	16 ¹	140 ¹	571	42	233 ¹	2	-	
Tønsberg	41 ¹	7	67 ³	7	-	8 ¹	2	-	
I alt (total)		1675¹	132	1595	1256	2631	1502¹	117	109

*) Av disse kjøttmengder var: 8 okser og 2 svin svensk, kontrollert i Kristiania, samt dansk 225 okser, 4 hest, 11 svin, 28 sau, 4 spedkalv og 14 gjødkalv innført over Kristiania og 3 okser innført henløv over Fredrikshald, Risør og Tønsberg.

**) De oppførte tall gjelder kun 2. halvår 1920 (se noten under tabell A).

Tabell C.

Antall av slakt som i 1920 er kassert på kontrollstasjonene.*)

(Nombre de viandes de boucherie saisies aux bureaux de contrôle).

Kommune	I alt kassert								Vekt i kilogram av kasserte kjøt- kropper	Vekt i kilogram av avfall og or- ganner
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr		
Alesund	23 ³ ₄	1 ¹ ₂	4	19 ¹ ₂	31 ¹ ₂	21	21 ¹ ₂	-	2774	671
Arendal	10	-	51 ¹ ₂	2	1	11	-	-	2316	444
Bergen	32	6	6	3	4	187	9	-	5051	1460
Bodø	7	-	2	6	1	-	5	-	1209	167
Drammen	16 ³ ₂	-	3 ³ ₂	1	-	-	9	3	2614	765
Fredrikshald . .	3 ¹ ₂	-	3 ¹ ₂	-	-	-	7	2	994	178
Fredrikstad Ø. do. V.	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjøvik**) . . .	4 ¹ ₂	1	16 ³ ₂	-	-	-	-	-	-	-
Hamar	13	2	61 ¹ ₂	-	2	90 ¹ ₂	-	-	3737	473
Haugesund . . .	3	-	4	5 ¹ ₂	-	26	-	-	1053	776
Holmestrand . .	1	-	-	-	-	4	-	-	-	-
Horten	7	-	3	-	-	-	2	-	799	87
Hønefoss	5 ¹ ₂	-	-	-	-	1	-	-	1029	614
Kongsberg . . .	1	-	1	-	-	3	-	-	195	29
Kragerø	1	-	1	-	-	-	-	-	135	268
Kristiania	162	42	317	182	203	772	65	-	135115	-
Kristiansand . .	3 ¹ ₂	1 ¹ ₂	4	8	-	4	-	-	946	133
Kristiansund . .	17 ¹ ₂	1	5 ¹ ₂	10	-	9	1	-	2707	380
Larvik	1 ¹ ₂	-	3 ³ ₂	-	-	9	1	-	463	292
Lillehammer . .	1 ¹ ₂	1	2	-	5	3	-	-	530	160
Lillestrøm . . .	4 ¹ ₂	1	5 ¹ ₂	1	3	8 ¹ ₂	-	1 ¹ ₂	1638	48
Molde	1	1	1	8	-	3	-	-	-	-
Moss	2	3 ¹ ₂	2 ¹ ₂	1	-	9	1	-	1415	910
Narvik	1	-	-	-	-	-	-	-	120	-
Notodden	3	-	-	1	2	2	-	-	396	56
Porsgrunn . . .	1 ¹ ₂	-	2 ² ₁	-	-	1	-	-	335	100
Risør	1	-	1	-	-	-	-	-	samlet vekt	186
Sandefjord . . .	4 ¹ ₂	-	4 ¹ ₂	1	-	54	1 ¹ ₂	-	789	407
Sarpsborg . . .	7	1	1 ¹ ₂	-	-	13	-	-	-	-
Skien	1 ¹ ₂	-	4 ¹ ₂	1	-	2	-	-	-	-
Stavanger . . .	7	1	10 ¹ ₂	6	42 ¹ ₂	-	-	-	2090	105
Tinn	-	-	2	-	-	2	-	-	98	35
Tromsø	15 ¹ ₂	-	-	1	1	11	-	2	-	-
Trondhjem . . .	52	5	71 ¹ ₂	67	10	147 ¹ ₂	1	-	8946	11961
Tønsberg	25 ¹ ₂	11	11 ¹ ₂	1	-	17	1	-	4902	52
I alt total	4491	74	442 ¹ ₂	330	236 ¹ ₂	1436 ¹ ₂	90 ¹ ₂	3	Samlet vekt: 103 153	

¹⁾ 1 elg.

*) Av disse kjøttmengder var 5 okser og 1 gjødkalv svensk, innført over Kristiania, og dansk: 70 okser, 1 svin, 17 sau, 1 gjet, 13 spedkalv og 8 gjødkalv, innført over Kristiania og 3 okser innført henholdsvis over Holmestrand, Horten og Tønsberg og 1 sau (til Trondhjem).

**) De oppførte tall gjelder 2det halvår 1920. (Se noten under tabell A).

Tabell D.

Antall av slakt som i 1920 er undersøkt av
(Viandes de boucherie examinées)

Kommune	I alt undersøkt ¹⁾							2 n en		
	Oksse	Hest	Svin	Sur	Gjet	Spedkaly	Gjølkaly	Oksse	Hest	Svin
Ålesund . . .	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arendal . . .	1166 ₂	13	127	609	11	521	25	-	-	-
Bergen . . .	4712	49	4337	12545	938	9636	703	-	11	18
Bodø . . .	108 ₂	6	9 ₄	90	-	41	24	1	1	-
Drammen . . .	3498	224	748	3542	26	457	54	-	16	3
Fredrikshald .	845	73	260	292	-	219	56	-	1	1
Gjøvik ^{*)} . . .	947 ₂	51	237	663	-	281	-	-	6	-
Hamar . . .	426	47	529 ₂	148	10	225	-	-	4	2
Haugesund . . .	1192 ₂	43 ₂	12 ₃	2722	1	152	14	-	6	-
Horten . . .	4155 ₂	72	652 ₂	2109	43	828 ₂	226	-	33 ₂	1
Hønefoss . . .	-	-	8	-	-	-	-	-	-	8
Kongsberg . . .	25 ₂	3	22	-	-	1	-	-	-	-
Kragerø . . .	76 ₂	10 ₂	17 ₃	33	3	38	-	-	2	-
Kristiania . . .	9870	894	3633	939	45	997	4567	-	40	15
Larvik . . .	614 ₂	41	128 ₂	205	-	166	16	-	2	-
Lillehammer . .	1045	53	739	125	1	17	1	-	3	-
Lillestrøm . . .	165	-	4	130	-	-	-	-	-	-
Moss . . .	699	122	277	1104	12	76	15	-	1	4
Narvik . . .	1338 ¹⁾	25	276 ₂	1435	80	270	346	19	15	-
Notodden . . .	722 ₂	45	390 ₂	588	89	623	16	-	14	3
Porsgrunn . . .	724 ₂	59 ₂	299	311	-	609	18	-	4	1
Risør . . .	245 ₂	9 ₂	40 ₂	186 ₂	-	136 ₂	55 ₂	-	9	1
Sandefjord . . .	1037	46	216	650	-	215 ₂	45 ₂	-	10 ₂	2 ₂
Skien . . .	2118	225	1150	1258	42	2042	4	-	24 ₂	29 ₂
Stavanger . . .	8626	569	788	45839	323	10085	49	-	33	4
Tinn . . .	994	33 ₂	558 ₂	987	48	582	80 ₂	12	16	-
Tromsø . . .	2014	42	20	3000	109	904	520	77	50	39
Trondhjem . . .	4525	97	884	553	13	73	258	434 ₂ ²⁾	12	5
I alt (total)	51841 ₂	2943 ₂	16365 ₂	80153 ₂	1796	29195 ₂	7093 ₂	543 ₂	314 ₂	101 ₂
										200 ₂

¹⁾ Derav 107₂ finsk.²⁾ Finske ren.^{*}) De oppførte tall gjelder 2. halvår 1920 (se noten under tabell A).

kontrolørene utenfor kontrollstationene.
en dehors des bureaux de contrôle).

klasse	Kassert										Vekt i kilogram av kasserte kjøtt- kropper	Vekt i kilogram av avfall og organer			
	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr		
14	2					1								40	-
2														1957	684
6														120	299
21	6	15	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	668	559
1														277	200
6														102	2280
21														1531	42
1														-	-
6														105	25
21														22042	22
1														10	-
6														255	723
21														60	-
1														800	-
6														516	52
21														50	65
1														456	-
6														579	105
21														-	-
1														1796	305
6														2960	338
21														-	-
1														809	2629
534	91	620	43	29	116 ₁	29 ₄	35 ₁	30 ₂	12	191 ₁	4 ₁	12	Samlet vekt: 43 411	-	

Tabell E.

Sammendrag av alt i året 1920

(Tableau récapitulatif du nombre

Kommune	I alt kontrollert								2 n en		
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spredkalv	Gjordkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin
Ålesund . . .	3775	149 ³	1186 ³	5630	1019 ³	1636 ¹	999 ¹	-	88 ³	4 ¹	25 ³
Arendal . . .	1808	53 ²	488	1890	77	1674	113	-	19	-	14 ¹
Bergen . . .	21898	690	8840	31834	2437	21802	2480	-	28	18	45
Bodø . . .	1027 ¹	12	134 ¹	1693 ²	38	478	253	10	15 ¹	-	5
Drammen . . .	6522	449	3191	4349	82	3264	410	-	94 ¹	4	27
Fredrikshald .	2008	143	1113	1283	-	1435	419 ¹	-	9	2	11
Fredrikstad Ø. Do. V.	313	20	243 ¹	246	-	862	2	-	6	-	4
Gjøvik *) . . .	3030 ³	284 ²	2304 ²	2160 ¹	4	3138 ³	283	-	44 ²	10	51 ³
Hamar . . .	1085 ³	55	648	1177	2	629	2	-	8	-	1
Hamar . . .	2161 ³	109 ²	1855 ³	3005 ²	72	3269 ¹	5	42	20 ²	4	30
Haugesund . . .	2184 ³	47 ¹	548 ¹	5854 ²	28	2161 ¹	97 ¹	-	22 ¹	2	8 ¹
Holmestrand . . .	436 ²	44 ²	229 ¹	388	-	434	4	-	1	-	2
Horten . . .	4325 ¹	80	952	2150	50	1269	268	-	36 ¹	2	19
Hønefoss . . .	1048 ³	55	632	719	5	989	105 ¹	1	15	2	14 ¹
Kongsberg . . .	614 ²	7 ³	339 ¹	480	44	811	51	-	13 ¹	2	4 ¹
Kragerø . . .	684 ⁴	19	253	645	17	732	65	-	7 ³	-	4 ³
Kristiania . . .	65036	2169	40949	96209	6341	32539	22295	-	550	79	967
Kristiansand . . .	4513	128	182 ¹	4596	106	4500	2199	-	16 ¹	1 ¹	8
Kristiansund . . .	2975	57	765 ¹	3510	172	3170	44	14 ¹	35 ¹	1 ¹	18
Larvik . . .	2313 ³	93 ¹	1222 ³	2037	1	1604	121	-	20 ¹	2	22
Lillehammer . . .	1272	67 ¹	1247	1986	587	2034	242	-	7 ¹	-	16
Lillestrøm . . .	926 ¹	51 ²	354	361	33	562	31	1 ²	31 ¹	-	12 ¹
Molde . . .	236 ⁴	8 ¹	131 ¹	801	42	307	102	-	18 ¹	1 ¹	8 ³
Moss . . .	2174	243	1555	2274	14	1526	385	-	31 ¹	7	41
Narvik . . .	1452	25	303 ³	2017	96	422	381	19	19	-	2
Notodden . . .	1108	60	611	876	113	958	29	-	23 ¹	4	26
Porsgrund . . .	1204 ²	69 ³	493 ¹	560	5	1116	28	-	10 ¹	1	11 ²
Risør . . .	339 ¹	10 ¹	85 ³	374 ²	8 ¹	322 ³	162 ¹	-	12 ¹	1	4
Sandefjord . . .	1789 ¹	49	874 ²	1041	-	1034	111 ¹	-	16	2 ¹	18
Sarpsborg . . .	1217	268	1562	698	-	3128	321	-	41	6	25
Skien . . .	2778 ¹	231	1780 ¹	2000	57	3034	15	-	26 ¹	-	45 ¹
Stavanger . . .	8748 ²	653 ²	3226 ³	47635 ²	326	14895 ¹	-	-	61 ¹	6	41
Tinn . . .	1044	37 ³	631 ¹	1109	60	615	81 ¹	12	18	1 ¹	9
Tromsø . . .	2844	44	26 ²	5539	224	1924	756	402	106 ¹	41	5
Trondhjem . . .	16226 ¹	501	3906	17960 ¹	1538	14870 ¹	413 ¹	383 ¹	500	21 ¹	171 ²
Tønsberg . . .	3328 ²	150 ¹	1896	2183	-	3238	352	4	41 ¹	7	67 ³
Fellesslakteriet .	5452	268	4768	1618	44	2955	74	-	75	2	27
I alt (total)	179931 ¹	7353 ³	91176 ¹	258890 ¹	13643	139350	33701	943 ¹	2064 ²	235 ¹	914 ³

¹⁾ 4 hjorter og 10 rensdyr.²⁾ 1 elg.³⁾ Ren.^{*)} De oppførte tall gjelder 2. halvår 1920 (se noten under tabell A).

kontrollert fersk slaktekjøtt.

de viandes examinées en 1920).

klasse	Kassert												Vekt i kilogram av avfall og organer	
	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjordkalv	Andre dyr	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjordkalv	Andre dyr		
143	79	24	13 ¹ ₂	-	-	23 ³ ₄	1 ¹ ₂	4	19 ¹ ₂	3 ¹ ₂	21	2 ¹ ₂	-	2774 671
12	1	17	-	-	-	10 ¹ ₂	-	5 ¹ ₂	12	1	11	12 ¹ ₂	-	2356 444
7	-	263	6	-	-	44	7	11	10	4	259	10	-	7008 2144
26	6	20	12	1	-	7	-	2	6	1	5	-	-	1209 167
1	1	23	3	-	-	17 ¹ ₂	-	3 ¹ ₂	-	-	9	3	-	2734 1064
3	-	5	-	-	-	8 ¹ ₂	-	3 ¹ ₂	1	-	7	2	-	1662 737
2	-	6	-	-	-	6	-	-	-	-	2	-	-	-
7	-	12	-	-	-	4 ¹ ₂	1	16 ¹ ₂	-	-	5 ¹ ₂	-	-	-
1	-	2	-	-	-	5	-	-	-	-	2	-	-	-
5	-	31	-	-	-	15	2	6 ¹ ₂	-	2	94 ¹ ₂	-	-	4014 673
64	-	132 ¹ ₂	5 ¹ ₂	-	-	4	2	4	5 ¹ ₂	-	26	-	-	1155 3007
-	-	3	2	-	-	1	-	-	-	-	4	-	-	-
2	-	6	-	-	-	16 ¹ ₂	-	6	-	-	7	-	-	2330 129
2	-	12	-	-	-	5 ¹ ₂	2	-	-	-	1	-	-	1029 614
-	-	5 ¹ ₂	-	-	-	1	-	1	-	-	3	-	-	195 54
225	30	232	55	-	-	284	58	329	182	203	782	65	-	157157
-	-	3	-	-	-	3 ¹ ₂	1 ¹ ₂	4	8	-	4	-	-	946 133
19	-	9	-	-	-	17 ¹ ₂	1	5	10	-	9	1	-	2707 380
5	-	48	-	-	-	1 ¹ ₂	-	3 ¹ ₂	-	-	10	1	-	473 292
22	36	35	-	-	-	2 ¹ ₂	2	3	-	5	3	-	-	785 883
1	3	10 ¹ ₂	-	-	-	4 ¹ ₂	1	5 ¹ ₂	1	3	8 ¹ ₂	1 ¹ ₂	-	1638 48
84	3	36	5	-	-	1 ¹ ₂	1	1	3 ¹ ₂	-	3	-	-	-
1	-	21	12	-	-	3	3 ¹ ₂	2 ¹ ₂	1	-	9	1	-	1475 910
14	-	16	-	-	-	6	1	-	1	-	4	-	-	920 -
26	9	23	-	-	-	6 ¹ ₂	-	1 ¹ ₂	2	2	5	-	-	912 108
2	-	8	-	-	-	1 ¹ ₂	2	2 ¹ ₂	-	-	4	-	-	385 165
2	-	1	2	-	-	1 ¹ ₂	3	2	-	-	-	-	-	Samlet vegg 642
12	-	30	2 ¹ ₂	-	-	7 ¹ ₂	1	4 ¹ ₂	1	-	5 ¹ ₂	1 ¹ ₂	-	1368 512
1	-	26	-	-	-	7	1	1 ¹ ₂	-	-	13	-	-	-
6	-	20	-	-	-	17 ¹ ₂	2 ¹ ₂	8 ¹ ₂	3	12	7	-	-	-
384	33	286	-	-	-	17	1	10 ¹ ₂	28	-	88 ¹ ₂	-	-	3886 410
2	-	1	4	-	-	11 ¹ ₂	2 ¹ ₂	7	1 ¹ ₂	-	29	2 ¹ ₂	-	3058 373
153	109	508	57	132	-	20 ¹ ₂	2	-	3	1	21	4	-	2365 -
572	42	234 ¹ ₂	3	-	-	53	7	10 ¹ ₂	67	10	147 ¹ ₂	12	-	9755 14590
7	-	8 ¹ ₂	-	-	-	25 ¹ ₂	1 ¹ ₂	11 ¹ ₂	1	-	17	1	-	4902 52
-	-	3	-	-	-	36 ¹ ₂	3	7	3	4	31	-	-	7074 535
1790	354 ¹ ₂	2125 ¹ ₂	160	138	5014	1054	484 ¹ ₂	363 ¹ ₂	242 ¹ ₂	1659	94 ¹ ₂	5	-	Samlet vegg: 256 539

Tabell F.

**De vesentligste årsaker til 2nen klasses stemppling og kassasjon av kjøtt
i året 1920.**

(Causes principales de la classification et des saisies).

Sykdommer og feil	2nen klasse							Kassert								
	Olse	Hest	Svin	Rau	Gjet	Spedkalv	Gjordkalv	Andre dyr	Olse	Hest	Svin	Rau	Gjet	Spedkalv	Gjordkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt	17	19	524	223	122	32	4	-	6	-	4	10	6	25	1	-
Absces (byld)	12	1	10	7	-	1	-	-	3	-	3	4	-	-	-	-
Avmagring	259	49	49	525	89	161	16	42	14	1	8	27	46	27	-	-
Aktinomykose (straalesop)	3	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skid-																
dent	406	25	129	685	98	1318	80	95	65	26	58	160	105	492	23	2
Benbrud	61	16	100	1	-	1	4	-	8	1	17	4	-	1	2	-
Benskjørhet	50	4	23	-	-	-	12	-	10	-	-	-	-	-	13	-
Beskadigelse, ytre	91	14	14	15	-	22	2	-	17	5	2	2	-	10	1	-
Blodurin	7	-	-	-	-	-	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-
Bråsot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-
Brystbetendelse og lungelidelser	116	3	6	1	-	-	1	-	21	1	3	-	1	-	-	-
Bukhindebetendelse	149	-	5	5	-	-	-	-	64	5	18	4	1	5	1	-
Børsykdom	39	2	5	2	-	-	-	-	34	-	3	1	-	-	-	-
Diarrhoe	4	-	-	-	-	109	3	-	8	-	-	-	1	409	8	-
Fødselsbesvær	93	3	43	53	1	-	-	-	18	2	8	13	4	-	-	-
Gulsof	15	-	8	27	5	19	-	-	2	-	2	8	-	14	-	-
Hjernelidelser	7	3	6	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Hjertesykdom	1	2	9	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Hjertesækbetendelse	88	-	2	-	-	-	-	-	46	-	-	-	-	-	-	-
Hudsykdom	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ikter	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetendelse	31	-	1	1	-	-	-	-	10	-	-	1	-	-	-	-
Kakeksi	29	3	1	6	-	10	-	-	32	2	16	15	38	12	3	-
Kalvingsfeber	19	-	1	-	-	-	-	-	5	-	2	-	-	-	-	-
Katarrhalfeber	10	-	-	-	-	-	-	-	10	-	1	3	-	2	-	-
Leddssykdom	32	6	216	4	-	25	5	-	4	-	25	3	-	28	1	-
Mangelfull avblødning	24	1	9	7	1	26	5	-	3	1	4	-	-	2	-	-
Mavesykdom	62	8	10	10	-	98	8	-	5	3	5	6	32	212	10	-
Misfarynning	24	1	-	-	-	61	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Navleårebetendelse	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	91	-	-
Nyresykdom	43	5	17	4	-	16	3	-	7	1	4	1	-	7	2	-
Nødslaktning	72	26	36	17	-	9	3	-	29	8	10	10	-	14	2	-
Overdrift	12	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	2	1	392	1	-	3	-	-	1	-	120	3	-	-	1	-
Rødsyke	-	-	55	-	-	-	-	-	-	-	46	-	-	-	-	-
Selvdøde	-	-	-	-	-	-	-	-	12	3	5	3	2	16	2	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	-	-	-	29	20	42	6	-	107	11	-
Stivkrampe	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Svulster	6	24	-	-	-	-	-	-	8	7	-	-	-	-	-	-
Tarmlideler	12	6	2	5	-	53	3	-	11	8	3	2	-	43	-	-
Tinter, parasiter	10	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	34	-	2	-	-	-	-	2	26	-	-	2	-	1	3	-
Tuberkulose	52	-	2	-	-	-	-	3	42	2	3	-	-	-	6	-
Ufullbårne	-	-	-	-	28	123	-	-	-	-	-	-	3	91	-	-
Vattersot	11	4	12	169	1	6	5	-	4	-	16	60	3	23	2	-
Ødem	7	8	27	-	-	7	-	-	5	-	-	-	5	-	-	-
Forgiftning	2	-	-	-	-	-	-	-	20	5	41	12	-	-	1	-

Tabell G

Tønnekjøtt-kontrollen 1920

Kommune	Ialt innført, kilogram					Beslaglagt, kilogram					Hvorfra innført
	Hestekjøtt	Oksekjøtt	Saukjøtt	Svinekjøtt	Organer	Hestekjøtt	Oksekjøtt	Saukjøtt	Svinekjøtt	Organer	
Arendal	-	11027	-	-	-	-	180	-	-	-	Amerika
	-	42	356	-	-	-	-	-	-	-	Danmark
	-	176086	-	-	-	-	-	-	-	-	Island
	33202,6	-	-	-	-	164	757,5	-	-	-	England
Bergen	-	22894	-	-	-	-	-	-	-	-	Amerika
	-	-	524300	-	-	-	-	-	-	-	Island
	-	-	-	-	14831,3	-	-	-	-	-	Argentina
Hamar	-	-	112	-	-	-	-	-	-	-	Island
	-	-	590	-	-	-	-	-	-	-	Amerika
Haugesund	-	-	52865	-	-	-	-	-	-	-	Island
	-	-	80	-	-	-	-	-	-	-	Litland
	4158	1165650	55850	-	103,70	-	-	-	-	-	Amerika
	-	3570	13600	-	-	-	-	-	-	-	Argentina
	-	11277	1862	-	71145	-	-	-	-	-	Danmark
Kristiania	13015	5126	-	-	9500	-	-	-	-	-	England
	-	-	982938	-	-	-	-	-	-	-	Island
	-	-	-	-	2873	-	-	-	-	-	Tyskland
	-	-	-	-	8971	-	296	5396	-	-	Sverige
	-	21478	-	-	-	-	-	-	-	-	Amerika
Kristiansand S.	-	-	342431	-	-	-	-	-	-	-	Island
	-	-	-	-	51	-	-	-	-	-	Danmark
Skien	-	-	25200	-	-	-	-	-	-	-	Island
	-	14272	5500	-	-	-	94	-	-	-	Amerika
Stavanger	-	-	366048	-	-	-	-	200	-	-	Island
Tønsberg	-	18145	-	-	-	-	-	-	-	-	Amerika
	-	17430	582	5381	3540	-	-	-	-	-	Amerika
Trondhjem	-	344	-	373	-	-	-	-	20	-	Argentina
	-	-	113925	-	-	-	-	-	-	-	Island
Ialt	50875,6	1291845	2661535	5754	21398,3	164	1307,5	5616	-	567	

De enkelte kommuner.

1. Ålesund.

Kontrolløren, stadsdyrlæge *N. Toenbergs*, meddeler:

Kjøtt-tilførslen har i vekt vært omrent som i 1919 — litt mere hestekjøtt og flesk og noget mindre såkalte gjødkalver.

Blandt årsakene til 2. klasses stemppling og kassasjon spiller fremdeles dårlig behandling av kjøttet den største rolle, dels fra produsentenes side under slakning og pakning og dels under transporten.

For å bøte herpå blev der i vinter sammenkalt et møte av representanter fra jordbruket og de lokale dampskibsselskaper. I den anledning blev der ved her-værende kontrollstasjon utarbeidet en temmelig nøyaktig statistikk over det tilførte dårlig behandlede kjøtt.

Av det av nevnte grunn kasserte kjøtt falt 408 kg. på dampskibenes behandling av kjøttet mens 683 kg. måtte henføres til produsentens egen likegyldige eller ukyndige behandling.

Av totalkassasjon av hele skrotter falt 3 skrotter på støgg behandling under transport mens $26\frac{1}{2}$ skrott kassertes på grunn av produsentens egen dårlige behandling.

2. Arendal.

Kontrolløren, distriktsdyrlæge *K. Egeberg*, sen., meddeler:

Kjøttkontrollen foregår fremdeles i de samme lokaler, og med samme personale som før. Lønningene uforandret. Kjøtt-tilførslen har i året 1920 vært betydelig større enn i 1919.

Byen har hele året vært godt forsynt både med kjøtt og flesk.

Bønderne arbeider nu på å få opprettet fellesslakteri og har i den anledning nedsett en komite.

Tønnekjøtten: Innført 11 007 kg. oksekjøtt og 176 442 kg. saupekjøtt. Beslaglagt er 180 kg. oksekjøtt og tilbakevist er 570 kg. saupekjøtt. Det innførte amerikanske oksekjøtt er som regel fin vare. Det islandske førekjøtt er gjennemgående av utmerket kvalitet; men desværre er ofte laken temmelig lett, så kontrollen av og til har påbuit omsaltning.

3. Bergen.

Stadsdyrlæge *I. Nielsen*, meddeler:

Det nyinnredede kommunale slaktehus blev åpnet for trafikk 1ste oktober 1919. Året 1920 er derfor det første hele kalenderår slaktehuset har vært i drift.

Da bygningen påbegyntes på et tidspunkt, da såvel materialer som arbeidspriser var i stadig stigning, er det oprindelige overslag betydelig overskredet. Det endelige opgjør viser en byggesum av kr. 1 209 709,00. Der er dog arbeider, som ennå må utføres. Den siste høsttrafikk viste således at en utvidet opstaldningsplass for storfe må anses som absolutt påkrevet. En vesentlig grunn til den store overskridelse i anleggsomkostningene skyldes de omfattende og kostbare planeringsarbeider.

Som anlegget nu står ferdig og med nogen mindre efterarbeider, må det antas a kunne rumme den påregnelige trafikk i en rekke av år fremover. Som en ulempe har det vist sig at man, på grunn av den knappe plass der var anvist til anlegget, har måttet anbringe kjølerummene i en kjelleretasje, hvad der i ikke ringe grad vanskeliggjør trafikken.

Veterinærpersonalet består av anleggets direktør og 2 kontrolldyrlæger. Dertil kommer hallmestere, fjøsmester med assistenter, veier med assistent, kasserer og bokholder, maskinist, stempelere samt en inspektør.

Angående trafikken til de forskjellige deler av anlegget henvises til tabellene.

Av fersk, utenlandsk kjøtt er fra Danmark innført 4 656 storfeslakt. Da den gjennomsnittlige vekt av disse slakt kan settes til ca. 140 kg., representerer denne import en vekt av 650 000 kg. eller ca. 17,5 % av den norske tilførsel. Fra Amerika er innført 166 storfeslakt i frosset tilstand.

I slaktehusets fjøs er betalt opstaldningsavgift for 8 601 storfe, 537 hester, 1 029 får, 33 gjet, 258 kalver og 85 svin. Da der ikke betales opstaldningsavgift for dyr, der slaktes samme dag de innsettes på fjøset, har antallet av opstaldede dyr vært betydelig større.

I slutningen av august måned blev den til avhenting av kreaturer fra fjordbåtene anskaffede motorbat satt igang med en maskinist og en hjelpeemann som betjening. Til årets utgang er med denne båt transportert til slaktehuset 4 503 dyr.

Antall av kontrollerte slakt i 1920 var: 690½ hest, 18 312 okser, 21 802 spedkalv, 1 411 gjødkalv, 8 840¾ svin, 31 834 ½ sau og 2 437 gjet, ialt 85 327¾ slakt til en samlet vekt av 3 677 847 kg. og til antatt verdi av kr. 12 268 913,65.

Herav undersøktes på:

Slaktehuset: 395 hester, 10 080 okser, 7 524 spedkalv, 379 svin, 2 326 sau, 48 gjet, ialt 20 752 slakt.

Hovedstationen: 246½ hester, 3 519¾ okser, 4 642 spedkalv, 708 gjødkalv, 4 124½ svin, 16 963½ sau, 1 451 gjet, ialt 31 655¼ slakt.

Bistasjonen: 49 hester, 47 121¼ okse, 9 636 spedkalv, 703 gjødkalv, 4 337¼ svin, 12 545 sau, 938 gjet, ialt 32 920½ slakt.

Årsaker til 2nen kl. stempling og kassasjon på stasjonen. (Bergen).

Sykdommer og feil	2nen klasse						Kassert									
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt.....	-	-	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring.....	6	-	1	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedervet eller slett behandlet, skiddent	-	-	1	-	-	150	3	-	4*	4	1	1	4	77	2	-
Benbrudd.....	3	-	1	-	-	-	-	-	2	-	1	1	-	-	-	-
Benskjørhet.....	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre.....	1	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	1	-
Blodurin.....	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Bråsott.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Brystbetendelse.....	3	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetendelse.....	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	3	-	1	1	-
Børsykdom.....	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe.....	-	-	-	-	-	43	-	-	-	-	-	-	91	2	-	-
Gulsort.....	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	4	-	-
Hjernelidelser.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Hjertesekkbetendelse, traumatiske.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Mangefull avblødning.....	-	-	2	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Mavesykdom.....	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nyresykdom.....	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-
Nødslaktning.....	-	-	-	-	-	-	-	-	5	1	-	-	1	1	-	-
Rachitis.....	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Selvdøde.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	1	-
Septiske tilstande.....	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
Svulster.....	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Trommesyke.....	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose.....	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Ufullbaarne.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-

Tønnekjøttkontrollen. Der er av tønnekjøtt i 1920 innført 503 931 kg. islandsk fårekjøtt, 33 501 kg. engelsk hestekjøtt, 20 098 kg. amerikansk oksekjøtt, 14 138 kg. farmer, 2 652 kg. spekepølser og 437,5 kg. skinkerull, de 2 siste sortene etter innhentet dispensasjon fra innførselsforbudet. En betydelig del av dette tønnekjøtt går igjen ut av byen og, som skibsproviant, ut av landet. Av det innførte tønnekjøtt er kassert 164 kg. hestekjøtt og 757,5 kg. fårekjøtt.

4. Bøde.

Kontrolloren, distriktsdyrlæge P. Seglem, meddeler:

Antallet av tilført slakt i det forløpne år, frasett storfeslakt, har vært noget mindre enn i 1919.

Av tønnekjøtt er intet kontrollert i det forløpne år, da der ikke har vært importert direkte til byen noeget av denne vare.

Kontollokalet er det samme som tidligere og likeledes lønningene.

5. Drammen.

Kontrolloren, dyrlæge *G. Brekke* meddeler, at sammenlignet med foregående år er tilforslen steget noget i 1920.

Kjøttet har i dette år hatt en betydelig større næringsverdi. For øvrig henvises til tabellerne.

---

6. Fredrikshald.

Kontrollor, stadsdyrlæge *A. Jacobsen* meddeler:

Den totale kjøtt-tilførsel, heri medtatt det kjøtt som har passert andre byers kjøttskontroll og det utenfor kontrollstasjonen stempledé samtid med det fra utlandet ankomne kjøtt, der har passert kjøttskontrollen, er følgende: 1 227 storfeslakt, 81 hester, 864 svin, 993 sauер, 1 246 spekalver og $397\frac{1}{4}$ gjødkalv.

Av statistikken for de siste 5 år ses at ar om annet er byens kjøttforbruk nogenlunde ens, undtagen i 1917, da forbruket steg med 54% fra 1916.

Tilførslen av dansk kjøtt i anførte år utgjør 44% av byens totale kjøttforbruk. Denne enorme stigning står formodentlig i forbindelse med, at det brede lag av byens befolkning hadde følelse av å ha fått god råd. Dertil kom at kjøtprisene da var forholdsvis lave i sammenligning med de påfølgende 3 år.

Landsslaktet er 728 okser, 9 gjellgr., 302 kuer, 188 kvier, 81 hester, 864 svin, 993 sauер, 1 246 spekalver, $397\frac{1}{2}$ gjødkalver.

Byslaktet er 47 okser, 46 kuer, 23 kvier, 5 hester, 42 svin, 56 sauер, 332 spedkalver, $397\frac{1}{2}$ gjødkalv. Disse beskedne tall for byslaktning kommer av importslakteriets virksomhet.

Kvegimporten har i flere år vært ophørt, og dermed har vi også hatt liten slaktning i det kommunale slakteri. Der er nemlig ikke innført slaktetvang i Fredrikshald.

Imidlertid er nedslaktningen av norske dyr i slakteriet i jevn og rask fremgang, til trots for at de private slakterier er i drift. Bønderne og slakterne far mer og mer forståelsen av, at et moderne slakteri er til begge parters fordel, og formodentlig vil de private slakterier om nogen år være nedlagt.

Med 2. klasse er stemplet 1 storfe og 1 hest. Kassert er 5 storfe med en vekt av 660 kg. Den samlede vekt av kasserte organer og avfall utgjør 526 kg., totalvekten av kjøtt og organvekt som blev konfiskert er 1 186 kg.

---

7. Fredriksstad.

I Fredriksstad finnes to kjøttskontrollstasjoner — en på vestsiden og en på østsiden av Glommen — ; den førstnevnte kontrollstasjon bestyrtes av stadsdyrlæge *I. Hvattum* og den annen av dyrlæge *E. Bruer*.

Angående virksomheten ved stasjonene henvises til tabellerne.

8. Gjøvik.

De fra den kommunale kjøttskontroll i Gjøvik innsente oppgaver over kontrollens virksomhet i 1920 er ufullstendige, da den forrige kontrollør, stadsdyrlæge *L. Seeberg* avgikk ved døden i mai måned samme år og den nye kontrollør, stadsdyrlæge *L. Slagsvold* først tiltråtte den 1. januar 1921. Under hr. Seebergs sykdom ses nemlig kontrollens bøker å være ufullstendig ført.

9. Hamar.

Fra kontrolløren, stadsdyrlæge *G. Colb*, er innsent oppgaver der finnes anført i tabellerne A--G.

10. Haugesund.

Kontrolløren, stadsdyrlæge *H. P. Jensen* meddeler:

Tilførslen har øket litt sammenlignet med forrige år.

Endel av det kontrollerte kjøtt er tidligere kontrollert i Stavanger. Fra Danmark er innført 47 okser. Regnet etter en gjennemsnittsvekt av: okse 90 kg., hest 175 kg., sau og gjeit 15 kg., spedkalv 12 kg. og gjodkalv 30 kg., har det samlede forbruk av ferskt kjøtt og flesk vært saledes:

Oksekjøtt 196 267 kg., bestekjøtt 7 962 kg., svinekjøtt 43 240 kg., sauekjøtt 87 731 kg., gjeitekjøtt 420 kg., spedkalvkjøtt 25 626 kg., gjodkalvkjøtt 2 917 kg., til sammen 364 163 kg., hvilket utgjør ca. 22 kg. pr. individ, idet innbyggerantallet ved siste folketelling var ca. 16 500.

Den hyppigste årsak til 2. kl. stempling har vært avmagring og dårlig behandling.

Der er kasseert: 2 okser på grunn av tinter, 2 griser på grunn av rødsyke og 7 spedkalver på grunn av »skeptiske tilstande«.

All slaktning i byen foregar nu i »det midlertidige komm. slaktehus«, idet det siste private slakteri sluttet varen 1920. Oppførelsen av det nye komm. slaktehus er blitt endel forsinket på grunn av streik så det neppe blir ferdig til å tas i bruk før ut i 1922.

Til tønnekjøttskontrollen er inntatt 590 kg. amerikansk oksekjøtt og 52 945 kg. islandsk sauekjøtt, som alt var av god kvalitet, pent behandlet og uten tilsetning av forbudte konserveringsmidler.

Kontrollen som tidligere har vært utført på kontrollstasjonen for ferskt kjøtt og tildels i private sjøhus, er nu henflyttet til egen kontrollstasjon, som er innredet og utstyrt i henhold til departementets rundskrivelse av 2. oktober 1911.

11. Holmestrand.

Kontrolløren, distriktsdyrlæge *O. Rustad* meddeler:

Kontrolløkale og løn er uforandret.

Kjøttets behandling og kvalitet har gjennemgående vært meget god.

Med undtagelse av det innførte danskekjøtt samt førekjøtt fra Vestlandet og Hallingdal stammer kjøttet fra de omliggende distrikter.

12. Horten.

De fra kontrolløren, stadsdyrlæge *E. Wiese*, innsente opgaver finnes anført på tabellene A--G.

13. Hønefoss.

Kontrollor, distriktsdyrlæge *G. Ødegaard* meddeler:

Tilførslen av kjøtt i 1920 var endel større enn foregående år.

Kvaliteten har gjennemgående vært god; krigsknapheten gjør sig ikke så meget gjeldende lenger. Prisene har gjennemgående vært høie, da konkurransen utefra ofte gjør at man må betale høiere pris enn der ofte noteres fra fellesslakteriet.

Fra distriktene utenfor Ringerike har tilførslen vært minimal.

Den nuværende kontrolstasjon skal i den nærmeste fremtid rives og fjernes fra den nuværende plass, og forhobentlig blir den nye mer hensiktsmessig.

14. Kongsberg.

Kontrolløren, distriktsdyrlæge *A. Loken* meddeler:

Den samlede kjøttmengde for året 1920 er noget større enn i det foregående år.

Kjøttskontrollørens lønn blev i løpet av året forhøjet til kr. 2 500; med kontrollørposten hører pensjonsrett (50 % av lønnen) uten pensjonsavgift.

15. Kragerø.

Kontrolløren, dyrlæge *J. Benzen* meddeler:

Tilførslen har vært som et almindelig gjennemsnittsårs. En stor del av slaktene er også i år tilført fra andre byer og prisene har holdt sig meget høie.

Der er i år ikke påtruffet tuberkulose.

16. Kristiania.

Direktoren, politidyrkede *A. Lo* meddeler:

1920 er slaktehusets 8de driftsår, hvorimot forskjellige underavdelinger har vært i drift lengere, således er det kjøttskontrollens 27de, destruksjonsverkets 20de og kjøtthallens 11te driftsår.

Bevilgningen til slaktehuset for budgettåret 1920/21 var kr. 765 300 mot kr. 670 900 i det foregående år.

Handels- og karantenefjøset. Det er her som i de fleste større byer, især i utlandet, at de fleste dyr tilføres på en enkelt dag i uken. Derved kan det ofte bli vanskelig å få underbragt alle ankommede dyr, og lossearbeidet krever også hjelp utover den faste betjening.

Tilførslen av dyr har etter krigens slutt begynt å anta mere normale former og har steget til et antall som før krigsen. Det er også begynt å komme nogen dyr fra Sverige. Plassmangelen er derved blitt meget følelig.

Kjøttskontrollen er som vanlig utført av slaktehusdirektøren, 1ste kontroll-dyrkeden og 3 kontrolldyrkere. Dessuten benyttes ekstrahjelp i den utstrekning, som fandtes nødvendig til hurtig ekspedisjon.

Arbeidstiden er for dyrlægene 7 timer og for stemplerne 8 timer, men ofte må arbeidet strekkes ut over den tid både 2 og 4 timer.

Tønnekjøttskontrollen. Kontrollen med de fra utlandet innførte, opdelte, saltede kjøttvarer besørges også av slaktehusets dyrlæger, og betjeningen består som før av 1 assistent og 1 hjelper.

Den totale tilførsel. Den nedenfor omhandlede tilførsel vedrører det norske kjøtt som kommer i slaktet tilstand utenbys fra og fra utlandet kommende kjøtt, som passerer kjøttskontrollen, samt det i slaktehallene slaktede kjøtt.

I oppgavene er således ikke medtatt innført kjøtt, som er frittatt for kontroll i Kristiania, hvilket for tiden kun er kjøtt fra Fellesslakteriet i Aker.

Den totale tilførsel var*): 65 036 (48 099) storfe, 2 169 (1 949) hester, 40 949 (27 784) svin, 96 209 (75 922) sau, 6 341 (8 442) gjet, 32 539 (32 676) spedkalv, 22 295 (15 542) gjødkalv og ungfe.

Der var således en stigning fra foregående år på 16 937 storfe — 35,2 %, 220 hester — 11,3 %, 13 165 svin — 47,4 %, 20 287 sau — 26,7 %, 6 753 gjødkalv og ungfe 43,4 %, hvorimot en nedgang på 2 101 gjet — 24,8 %, 137 spedkalv — 0,4 %.

Av den totale tilførsel var slaktet i slaktehallene (norsk, svensk, dansk):

9 870 storfe	— 15,2 % av den totale tilførsel (21,4 %)
894 hester	— 41,2 % » » » (51,6 %)
3 633 svin	— 8,8 % » » » (9,7 %)

*). Tilsy. fall for 1919 er tilføjet i parentes.

939 sau	—	0,9 % av den totale tilførsel (1,9 %)
45 gjet	—	0,7 % » » » » (0,9 %)
997 spedkalyv	—	3,1 % » » » » (4,3 %)
4 567 gjødkalyv	—	20,5 % » » » » (36,5 %)

Norsk utenbys slaktet (landkontrollen):

12 074 storfe : 18,5 % 1 179 hester — 54,3 %, 34 253 svin — 83,8 %, 86 688 sau — 90,1 %, 6 281 gjet — 99,05 %, 31 079 spedkalyv — 95,5 %, 11 643 gjødkalyv — 52,2 % av den totale tilførsel.

Svensk slaktet: 856 storfe : 1,3 %, 50 hester — 2,3 %, 1 006 svin — 2,4 %, 13 sau — 0,01 %, 13 gjet — 0,2 %, 24 spedkalyv — 0,07 %, 57 gjødkalyv — 0,2 % av den totale tilførsel.

Dansk slaktet: 42 236 storfe : 64,9 %, 46 hester — 2,2 %, 2 057 svin — 5,0 %, 8 569 sau — 8,9 %, 2 gjet — 0,03 %, 439 spedkalyv — 1,3 %, 6 028 gjødkalyv — 27,03 % av den totale tilførsel.

Den norske tilførsel. Den norske tilførsel består av det utenbys slaktede og det byslakte, d. v. s. det i slaktehallene slaktede kjøtt av norsk oprindelse, og utgjorde tilsammen 33,5 % okse og 92,5 % svin av den totale tilførsel.

Forholdet mellom lands- og byslaktet norsk kjøtt var:

Dyr	Byslakt	Stigning eller nedgang fra fore- gaende år %	Landsslakt	%	Tilsammen	%
Okse	9757 (10201)	: 4,35	12 074 (8756)	+ 37,9	21831 (18957)	+ 15,1
Hest	894 (1006)	÷ 11,12	1179 (658)	+ 79,0	2073 (1664)	+ 24,5
Svin.....	3633 (2689)	+ 35,1	34253 (21420)	+ 59,9	37886 (24109)	+ 57,1
Sau	939 (1438)	: 34,7	86688 (67088)	+ 29,2	87627 (68526)	+ 27,87
Gjet	45 (80)	: 43,75	6281 (8360)	: 24,9	6326 (8440)	: 25,04
Spedkalyv	997 (1414)	÷ 29,5	31079 (31157)	: 0,25	32076 (32571)	: 1,52
Gjødkalyv	4557 (5677)	: 19,7	11643 (7639)	+ 52,4	16200 (13316)	+ 21,65
Ungfæ ...						

Det viser sig, at den meget store nedgang i den norske tilførsel, som vi hadde i 1919 heldigvis var forbigeende, idet den dels skyldtes nogen reduksjon i husdyrbestanden og dels at varer, fra distrikter som før hadde hatt sitt største marked i Kristiania, blev ført til andre byer og industridistrikter.

Med 1920 begynte forholdene å anta mere de gamle former, og derfor blev også tilførslen av norske varer noget større enn foregående år, men den nådde dog ikke på langt nær op i 1918 og tidligere års gjennomsnittstilførsel av okser, men derimot viser både sau og svin en gledelig større tilførsel.

Kvaliteten: Det norske øksekjøtt som føres til Kristiania, er av alle slags kvaliteter like fra de rett gode økser, kjør og kviger, som er både store nok og fete, ned til de aller farveligste kvaliteter.

Desværre er det så, at den minste del blir å regne med blandt de gode kvaliteter, den alt overveiende mengde er smått, og så magert, at det på utenlandske markeder vel ikke vilde komme med i prisnoteringen.

I det store og hele må det sies om det hitførte norske kjøtt, enten det kommer hit levende eller slaktet, at det er for magert. Der er her, som på andre stor-markeder endel utsetter-kjør, som er magre, men i dette er der intet påfallende. Det vilde nemlig kreve meget godt fôr og ta for lang tid å få disse op i hold og vekt. Det vilde ikke være lønsomt å ofre synderlig på setning av slike dyr, efter at melkeydelsen omtrent er ophört.

Men hit kommer tusindvis av unge dyr, eller kjøtt av unge dyr i dårlig forstand, ja endog magre.

Det er ofte trivelige dyr i sin beste vekst, det her dreier sig om. Disse måtte det lønne seg å føre såpas sterkt og lenge, at de ga mere kjøtt og fett enn nu desværre hyppigst er tilfellet. Bare et par måneders god fôring før slaktningen ville gjøre god virkning. Dyret vilde ikke alene få større vekt, men hvad er likeså viktig, dets kjøtt vilde stige i kvalitet og dermed i pris.

I slaktehuset slaktes år om annet ca. 6 000 st. magert ungfe med slaktevekt under 100 kg. og med en gjennemsnittsvekt av ca. 60 kg., og til kjøttskontrollen minst 10 000 skrotter, som uten skade kunde vært av bedre kvalitet. Hvis disse 16 000 dyr før slaktningen var bragt op i ca. 60 kg. større slaktevekt, ville det utgjøre en tilvekst av henimot 1 million kg. kjøtt av det samme antall dyr, eller ca. 9 % av den samlede tilførsel. Slik kjøtt ville også ved sin bedre kvalitet betinge mere enn 9 % tillegg i prisen, og vilde derved bringe eieren en betydelig større inntekt. Det vilde også bli mere lett selgelig og stå sig bedre i konkurransen med det innførte.

Det er vanskelig å uttale seg om lønsomheten av en foranstaltning som på denne måte vilde øke kjøttmengden, men sikkert er det, at det er slett økonomi å nedslakte disse titusender av meget magre dyr i sin beste vekstperiode og på et tidspunkt, da de koster sin opdrettet mera, enn de kan utbringes i som slakt.

Skal det derfor være nogen mening i arbeidet for forsøket kjøttproduksjon, må det bli slutt med nedslaktningen av magert ungfe. De fleste av vores kvegracer er trivelige og kan bli både store og fete nok, når de far nok mat, men feilen er, at de føres for dårlig det første året, og settes derved tilbake i vekst og blir kostbare å få op igjen. Skal der produseres kjøtt, må der begynnes med dyret ved fødslen og med fortsatt målbewist fôring og behandling av ungdyret.

Kunde dette realiseres vilde det kanskje med tiden bli færre av de små for-kropledde dyr, som nu fremstilles til slakt.

Det er ikke nødvendig å innføre fremmelle raser for å øke kjøttproduksjonen, det kan godt skje ved vort eget materiell. Men der skal mera fôr og mera rasjonal oppdrett til.

Fleskeproduksjonen er igjen kommet i god gjenge her i landet. Den er steget fra 24 109 i 1919 til 37 886 i år, eller med en stigning på 13 777 svin.

Her finnes nu forståelsen av, at dyret skal føres godt, fra det fødes til det er ferdig til slakt; der er ingen som er i tvil om fremgangsmåten.

Der klages i de siste år hyppig over, at der er sillesmak av flesket, og jeg har det inntrykk at disse klager er hyppigere enn de før har vært.

Før krigen stod norsk avlet flesk høit i kvalitet og blev foretrukket for nabolandenes innførte flesk, og tilførslen var så stor, at det amerikanske flesk hadde litet marked her, til trots for den billigere pris.

Under krigen begynte produsentene på grunn av mangel på annet kraftfôr å føre med sill og sillemel, visstnok i store mengder og formodentlig helt til slaktningen, eller idetminste så nær innunder denne, at flesket fikk tydelig sillesmak.

Under krigen da der var fettmangel og kun ubetydelig flesketilførsel, fandt forbrukerne sig nødtvunget i denne mangel, om der enn klagedes rett ofte og høilydt.

Men herefter vil silleflesket ikke finne villige kjøpere, selv om sillesmaken kun er ubetydelig.

Sundhetstilstanden har vært god som vanlig. Der har dog forekommot et rett stort antall tilfeller av saltforgiftning.

Sauetilførslen var 19 101 stk. større enn foregående år, eller en stigning på 27,87 %. Det var den største tilførsel Kristianiamarkedet kan oppvise.

Kvaliteten var særdeles god, og Stavangerlammene har vært og er meget skattet her på østlandet. De er passende store og passende fete. Det ser forresten ut til, at saueavlens etterhånden fanger mere interesse på østlandet også. Om tilførslen ennå ikke er så stor som den kunne være, spores dog betydelig fremgang, især er kvaliteten meget bedre enn den har vært.

Ved tilførslen av de øvrige kjøttsorter er der ingen særlig forskjell på hvad der pleier å være, hverken i tall eller kvalitet.

Sundhetstilstanden. Der er påtruffet et stort antall sykdommer, så 2nen klasses stempling og kassasjon har vært forholdsvis stor blandt den norske tilførsel. Således stempledtes med 2nen klasse av byslaktet og landsslaktet tilsammen 377 okse — 1,45 % (2,26), 75 hest — 3,61 % (3,66), 954 svin — 2,51 % (3,14), 197 sau — 0,22 % (0,52), 30 gjet — 0,47 % (0,52), 228 spedkalv — 0,71 % (0,86), 41 gjødkalv 0,25 % (0,34).

Der kassertes av by- og landsslakt tilsammen 209 okse 0,96 % (1,36), 58 hest — 2,80 % (1,68), 328 svin — 0,87 % (0,92), 165 sau — 0,19 % (0,18), 202 gjet — 3,19 % (1,57), 769 spedkalv — 2,39 % (2,12) 56 gjødkalv — 0,34 % (0,54).

På grunn av tuberkulose er stemplet med 2nen klasse 8 = 0,03 % (0,06 %).

Av de i slakthuset slakteide 9 757 norske okser er påvist tuberkulose hos 48 stk. = 0,49 %.

Ved landkontrollen er påtruffet tuberkulose i et større antall tilfeller enn de som har gitt anledning til understempling eller kassasjon, så det i tabellene over dette kjøtt opførte antall tuberkulose ikke er noget mål for tuberkulosens utbredelse.

Der er av de kontrollerte 12 074 okser på grunn av tuberkulose stemplet 2nen klasse = 2 = 0,02 % og kassert 0 = 0 %.

Den svenske tilførsel har vært omtrent ophørt siden 1916, men i beretningsårets siste måneder begynte der å komme endel levende og slaktet.

Av okser tilførtes i alt 933 stk. og av svin 1 006 stk., hvilket utgjorde henholdsvis 1,43 % og 2,45 % av den totale tilførsel, hvorav ble slaktet her 77 okser, og landsslaktet 856 okser.

Av 2nen klasse stempledtes kun 8 og kassertes 5 okser, og kun av landschlakteide dyr. Endelig fikk 2 svin 2nen klasse.

Det var jevnt gode varer, mest store okser med gjennemsnittsvekt langt over vore dyr, så det forholdsvis lille antall skrotter representerte en stor kjøttvekt.

Den danske tilførsel. Tiltrots for at denne kun varte tre fjerdingår opnådde den dog å bli 42 272 okser — 64,9 % (55,8), 46 hester — 2,2 % (14,7), 2 057 svin — 5,0 % (13,2) 8 569 sauere — 8,9 % (9,7) 2 gjet 0,03 % (0,02), 439 spedkalv — 1,3 % (0,3), 6 028 gjødkalv — 2,03 % (14,3) av totaltilførslen.

Også det danske kjøtt hadde en betydelig større gjennemsnittsvekt enn det norske, så det ikke alene tallmessig lå kolossalt over den norske tilførsel, men endda mere i kjøttvekt.

Kvaliteten var bedre enn i 1919, ja et betydelig antall skrotter av kuer, kveiner, tjærer og gjellinger endog, hvad de danske betegner prima.

Sundhetstilstanden var også bra, idet der av okser kun stempledes med 2nen klasse 225 stk. = 0,55 % (0,45 %) og kassertes 70 stk. — 0,02 % (0,05 %).

På grunn av tuberkulose hos okser stempledes 2nen klasse 127 stk. = 0,3 % (0,3 %), og kassertes 24 stk. = 0,05 % (0,04 %).

Det gjeller her som nevnt under det norske kjøtt, at der er påtruffet mange flere tilfeller av tuberkulose, enn de som har gitt anledning til understempiling og kassasjon.

Angående sykdommer og andre årsaker til 2. kl. stempiling og kassasjon henvises til tabellene.

Over de ved kontrollen undersøkte organer føres egen statistikk.

Vekten av kassasjoner ved kjøttskontrollen var: hele skrotter 72 455 kg., organer 11 803 kg., lokale kassasjoner 54 657 kg., ialt 138 915 kg.*).

Vekten av kassasjoner ved slaktehuset var: hele skrotter 6 824 kg., organer 14 126 kg., lokale kassasjoner 1 092 kg., ialt 22 042 kg.

Forbruket av fersk kjøtt vil stille sig som nedenfor anført, idet innbyggerantallet var 260 904 (pr. 1ste februar 1921).

Fra totaltilførslen er fratrukket det kasserte kjøtt, men tillagt det fra Felles-slakteriet i Østre Aker tilførte **), der ikke kontrolleres her og ikke inngår i slaktehusets øvrige statistiske tabeller:

68 503 storfe	à 140 kg.	9 590 420 kg.
2 219 hest	à 200 "	443 800 "
42 065 svin	à 60 "	2 523 900 "
98 959 sau	à 17 "	1 682 303 "
6 138 gjet	à 10 "	61 380 "
31 757 spedkalv	à 18 "	539 869 "
23 550 ungfe, gjødkalv . .	à 30 "	706 500 "
273 191		Tils. 15 548 172 kg.

= ca. 59,59 (44,61) kg. kjøtt pr. innb.

---

*) I tidligere oppgave til departementet er oppgitt 13 800 kg. mindre enn her anført.

**) 3 751 storfe, 108 hest, 1 445 svin, 2 932 sauier, 1 320 gjet.

Årsaker til 2nen kl. stempling på kontrollstationen. (Kristiania).

Sykdommer og feil	Norsk							Dansk								
	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnormi lugt, brunslugt	2	-	271 ¹⁾	2	1	-	-	-	1	-	4	-	-	-	-	-
Absces (byld)	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
Avmagring	34 ¹⁾	3	4	26	22	29	4	-	33	-	-	7	-	2	4	-
Aktinomykose (stralesopp)	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Bedaervet eller slett behandlet, skid- dент	13	5	37	6	2	39	3	-	8	1	-	-	-	-	-	-
Benbrudd	21	3	57	-	-	-	3	-	12	-	1	-	-	-	-	-
Benskjørhet	15	-	1	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	1	-
Beskadigelse, ydre	13	2	4 ¹⁾	1	-	-	7	-	8	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin	2	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetendelse, traumatisk	18 ¹⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
— av annen årsak	-	1	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetendelse, traumatisk	17 ²⁾	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-
— av annen årsak	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Børtsykdom	8	-	33	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	15	1	20	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	5 ³⁾	-	1	3	4	2	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-
Hjernelidelser	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesykdom	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesekkbetendelse, traumatisk	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetendelse	13	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leddpsykdom	21	3	194	1	-	7	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfull avblødning	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	2	-
Mavesykdom	22	1	2	1	-	74	6	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Navleirebetændelse	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nyresykdom	8	1	9	1	-	2	3	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Nødlaktning	9	18	19	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overdrift	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	1	1	221	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Rødsyke, knuterosen	-	-	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svulster	-	6	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	6 ⁴⁾	-	-	-	-	-	-	-	127	-	1	-	-	3	-	-
Vattersot	4	4	12	140	1	6	4	-	2	-	-	20	-	-	-	-
Ødem	4	7	27	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Defekt	6	1	10	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Umoden tilstand	-	-	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹⁾ 1 svensk. ²⁾ 2 svenske. ³⁾ Dessuten 1 oksse fra U. S. A. ⁴⁾ 4 svenske.

Årsaker til kassasjon på kontrollstationen. (Kristiania).

Sykdommer og feil	Norsk							Dansk								
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Absces (byld)	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring	2	-	-	1	40	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedaøret eller slett behandlet, skid-																
dent	17	8	46	93	85	252	13	-	10	-	-	-	-	-	-	-
Benbrudd	2	-	4	-	-	-	1	-	-	-	-	7	-	1	-	-
Benskjørhet	4	-	-	-	-	-	-	13 ³⁾	-	3	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	7	2	-	-	12	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Brystbetendelse, traumatisk	16	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetendelse, traumatisk	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— av annen årsak	1	1	8	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Børsykdom	8	-	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	2	-	-	-	-	128	4	-	1	-	-	-	-	4	-	-
Fødselsbesvær	9	2	4	6	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gulsort	-	-	2	3	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Hjernelidelser	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesekkbetendelse, traumatisk	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetendelse	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	16 ²⁾	-	16	6	37	12	3	-	11	-	4	1	-	-	-	-
Kalvingsfeber	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katarrhalfeber	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leddsgdom	-	-	21	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfull avblødning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	2
Mavesykdom	-	-	2	1	32	194	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Navleårebetendelse	-	-	-	-	-	84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nyresykdom	-	-	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Nødslaktning	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	86	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Selvdøde	1	-	-	-	2	6	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Septiske tilstande	28	14	39	1	-	16	10	-	7	-	-	2	-	-	-	-
Svulster	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	4	3	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	7	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	2 ³⁾	-	2	-	-	30	-	-	24	-	-	-	-	-	6	-
Ufullbårne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	1	-	16	48	3	23	2	-	-	-	-	4	-	-	-	-
Forgiftning	18	4	39	2	-	-	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Hæmoglobinuri	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lollandsk syke	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹⁾ Hvorav 1 svensk. ²⁾ Hvorav 3 svenske. ³⁾ Svenske.

Årsaker til 2nen kl. stempling og kassasjon ved Kristiania slaktehus.

17. Kristiansand S.

Stadsdyrlæge *C. Juell* meddeler:

Ifølge vedlagte lister vil det sees at der er kontrollert omrent samme kjøttmengde som i fjor, men der er innført mere fra Danmark dette år.

Slaktevekten er som før og der benyttes omrent det samme kvantum kjøtt i byen som før nemlig $\frac{3}{4}$ og på lannet $\frac{1}{4}$; dessuten er der fra samslakteriet sendt en del til andre byer.

Her er ansatt en kontrollør med lønn kr. 5100,00 og tillegg kr. 500,00 fra 1ste juli og en assistent med lønn kr. 1950,00, fra 1ste juli kr. 500,00 i tillegg.

---

18. Kristiansund.

Som kontrollør fungerte stadsdyrlæge *C. A. Steensholt*. Angående kontrollens virksomhet henvises til tabellerne.

---

19. Larvik.

Kontrolløren, distriktsdyrlæge *J. Andersen*, meddeler:

Kjøttskontrolen har vært drevet som tidligere, uten større forandringer. Kontrollørens lønn, som i fjor var kr. 3000, er i år øket med 3 alderstillegg à 300 kr. etter 3, 6 og 9 års tjeneste og er således først nu naadd op i den norske dyrlægeforeningens regulativ for nevnte stilling.

Tilførselen har for samtlige slakts vedkommende vært adskillig større enn de to foregående års — kun gjødkalve er tilført i noget mindre antall.

Fra Danmark er kommet 167 $\frac{1}{4}$ okseskrott, dels over Kristiania, dels Horten, samtlige stemplet på forhånd. Det gjelder nu som tidligere, at transporten av dette kjøtt later meget tilbake å ønske, emballeringen er mangelfuld — tyndt sekkestrie — og behandlingen av skrottene oftest slett.

Av 1742 stempede far er 732 tilsendt fra Vestlandet, jevne, pene skrotter, som regel upåklagelig behandlet, hvilket for en vesentlig del har sin årsak i, at de sendes med kystbatene og undgar omlastning.

Svineholdet er temmelig stort på disse kanter; de fleste svin tilføres byen fra denne og de nærmest omliggende distrikter. Iar har tilførslen vært stor især i de siste to måneder av året — enkelte torvdage like inn under julen var omsetningsforholdene vanskelige — flere måtte reise hjem med varene usolgte, for så næste dag (torvdag) å prøve lykken i Sandefjord.

Kalvene er som regel små og dårlige; av gjødkalve tilføres få; de høie melkepriser er skyld heri.

Alt i alt har her vært nok av kjøtt og flesk; prisene har vært gode og holdt sig jevnt. En liten stigning spores de 3 siste måneder, da forbudet om innførsel av dansk kjøtt kom. Kvaliteten har gjennemgående vært god. Av de opførte norske okser er ca. 300 ungdyr av en gjennemsnittsvekt på 60 à 70 kg.

Med ekstraordinær tillatelse er i år undersøkt 176 tdr. amerikansk oksekjøtt i tønder, representerende en vekt av 1596,3 kg. og 250 tdr. islandsk færkjøtt — vekt 28000 kg. Spesielt det siste har vært av fineste kvalitet, det amerikanske derimot variabelt — gjennemsnittlig middels vare. Samtlige fustasjer har passert kontrollen uten antegnelser.

---

20. Lillehammer.

Kontrolløren, stadsdyrlæge *W. Simonsen*, meddeler:

Kjøttkontrollen foregår som før på kontrollstasjonen på torvet og på det kommunale slakteri. I årets løp er torvført og slaktet her i byen adskillig flere dyr enn de foregående år, kvaliteten har gjennemgående vært god og prisene på kjøtt har holdt sig høie.

Vekten av kasserte slakt er 785 kg., derav en hesteskrott på grunn av generalisert tuberkulose. Hesten var en 16 års vallakk fra Gausdal. På gården hvor den er født foretokes for 15 år siden tuberkulinprøve av kvegbesetningen hvorav 6 dyr gav reaksjon for tuberkulose.

Av organer og avfall er kassert 883 kg. vesentlig fra slakteriet, hvor der er påtruffet lungetuberkulose hos 11 kjør (1,1 %), hvilket er meget i forhold til tidligere år. Dyrne har alle vært fra Søndre Gudbrandsdalen. Dessuten er adskillige organer kassert på grunn av distomatose.

---

21. Lillestrøm.

Kontrolløren, distriktsdyrlæge *N. Dahle*, meddeler:

Tilførslen av kjøtt har vært jevn hele året og har til enhver tid dekket behovet. Det er også i år i månederne september—oktober hitført et større antall slaktefe fra Gudbrandsdalen. Kvaliteten av dette kjøtt har i år vært høist forskjellig. Fra Gudbrandsdalen stammer også næsten alt det saueslakt som i løpet av høsten er tilført kontrollen hersteds. Meget av dette var mindre pent behandlet på jernbanen — antagelig i selve jernbanevognen, da tilsmudsning under transporten til og fra vognene påstAES ikke å finne sted. Av kjøtthandlerne er i dette år innkjøpt 165 stk. danske okseslakt som alle var stemplet i Kristiania med I kl.

---

22. Molde.

I Molde blev der ved kgl. resolusjon av 21de mai 1920 innført kommunal kjøttkontroll i henhold til lov av 27de juni 1892. Som kontrollør blev av bystyret ansatt distriktsdyrlæge *K. Hogstad*, der meddeler følgende:

Molde kjøttskontroll trådte i virksomhet 1ste oktober 1920. Kontroll-lokalet ligger centralt — på torvet — midt i byen, er bra stort, lyst og etter forholdene godt tjenlig. Kontrollen er åpen 9—10 form. hver dag. Da Molde har et forholdsvis stort opland, må en stor del av det kjøtt og flesk som produceres i distrikterne heromkring sendes videre, det går til Ålesund, Bergen og Kristiania.

Kjøttets behandling under slakting, pakning og forsendelse er desverre ofte mangelfuld, så det blir adskillig 2nen kl. stempel. Imidlertid søker man å avhjelpe disse mangler ved avholdelse av slaktekurser og på forskjellig måte gjøre folk opmerksomme på, at kjøtt må presenteres på markedet rent, godt blodtømt, godt avkjølet og tørt, sendt i absolutt ren emballasje og at dampskibsekspedisjoner og be-tjening ombord i skibene behandler det pent og omsorgsfullt.

---

23. Moss.

Stadsdyrlæge *Kr. Sande* meddeler:

Tilførslen av slakt må nu betegnes som normal, dette gjelder samtlige dyrarter. Slakteskrottene fra distriktet presenterer sig som vanlig meget pene. Transporten er jo her meget kort. Behandlingsmåten er riktig tilfredsstillende. Det med jernbanen fra Kristiania kommende — vesentlig storfeslakt — er ofte utsatt for uhedige transportforhold. Emballasjen er jevnlig skitten, likesom varen ikke alltid legges i rene jernbanevogner. Der synes å være sterk opfordring til å søke dette misforhold rettet om nødvendig ved særsikt inspeksjon under innlastningen.

---

24. Narvik.

Kontrolløren, distriktsdyrlæge *K. G. Mehre*, meddeler:

Kontrollen har i årets løp fått mytt, lyst og pent lokale.

Personale og avlønning som tidligere.

Det tilførte kjøtts kvalitet har gjennemgående vært bra; men det tilsvines og forringes fremdeles i en utilbørlig grad under transporten på skibe og kaier.

Som det nu er taper avsenderne ofte store penger ved at slaktet tilsvines og forringes. Hertil kommer den sundhetsfarlige side av saken.

25. Notodden.

Kontrolløren, distriktsdyrlæge *A. Lund*, meddeler:

Tilførslen av kjøtt i 1920 var noget større enn det foregående år nemlig 3755 kjøttkrope imot 3263½ i 1919.

Det tilførte kjøtt har gjennemgående vært av god beskaffenhet og forholdsvis litet besengt med sykdom. Slaktingen er dog endnu — især oppe i fjellbygderne

-- ikke som den skal være -- bogstukne svineslakt f. eks. ikke så sjeldne — og er en del av det med jernbane og dampskil tilsendte kjøtt på grund av dårlig behandling under transporten samt mindre god emballasje ikke ganske pent ved fremkomsten.

Kontrollen foregår fremdeles i leiet, midlertidig lokale og er kontortiden som før, tirsdag, torsdag og lørdag fra 8—10 fm.

Kontrollørens lønn kr. 2400 årlig.

26. Porsgrund.

Som kontrollør fungerte stadsdyrlæge *H. Piro*. Hvad kontrollens virksomhet angår henvises til tabellerne.

27. Risør.

Kontrolløren, distriktsdyrlæge *Th. Skjævestad*, meddeler:

Kjøttskontrollen i Risør har foregått i samme lokaler som tidligere år. Det siste års budgett er på kr. 1550. Herav er kr. 1000 kontrollørens lønn.

Av det tilførte kjøtt er 84 okseslakt innført fra D a n m a r k . Det øvrige stammet fra byens opland.

Det fremstillede kjøtt er i regelen slaktermessig pent behandlet. Men ofte tilsvines det sørgetlig under transporten, særlig fordi det bringes ombord i små lokalbåte uten innpakning.

Det tilførte danske kjøtt var gjennemgående bra friskt selv i sommermånederne. Dertil fallt det vistnok billigere i innkjøp.

28. Sandefjord.

Kontrollør *T. Lekven* meddeler:

Tilførslen av slakt til byen har i det forløpne år øket ganske betydelig næsten for alle gruppene vedkommende og kvaliteten har gjennemgående vært meget god.

Det samme kan sies om tilførslen av dansk slakt, når bensyn tas til at innførslen allerede blev stengt i oktober f. å. Varen har som regel oprindelig vært prima, men i enkelte tilfeller har den lidt under transporten, og særlig gjelder dette de partier, der er kommet om Kristiania.

Den i mine tidligere innberetninger nevnte slakthuussak o. s. v. var allerede i juni f. å. ferdig fra komiteen og innlevert til formannskapet, og inntrykket er at alle fraksjoner innen samme finner forslaget både tilfredsstillende og påkrevet, men budgettmessige hensyn gjør at man foreløbig finner å måtte se tiden an før man går til realisasjon av samme.

29. Sarpsborg.

Stadsdyrlæge *A. Schumann* meddeler:

Kontrollen har foregått på samme måte, tid og sted som tidligere.

Der finner litet kassasjon sted, hvilket nok har sin grunn i at bønderne har lettvinnt adgang til dyrlæge, så at de på forhånd kan få vite om det syke dyr er brukelig eller ikke. Transport og rensighet er upåklagelig. I det heletatt kan sies, at kontrollvirksomheten virker til gjensidig tilfredshet. Svensk og dansk kjøtt forekommer ikke ennu.

30. Skien.

Stadsdyrlæge *E. C. Koren Lund* meddeler:

Tilførslen av slakt har i 1920 vært jevnt god og kvaliteten betydelig bedre enn foregående år. Kjøttproduksjonen her i distriktet nærmer sig igjen det normale fra før krigen; men om den når dit den var, er tvilsomt, da især i de nedre distrikter huslyrhodet er mindre.

Flere større gårder har kun nogen få melkekjør til husbruk og selger så avlingen. Transporten av slaktedyr fra Telemarken er vanskelig om vinteren, da båtene ikke er innrettet på dyretransport i den kolde årstid. Dyrne blir derfor ofte slaktet på gården og kroppen transportert til Skien. Dette er ikke hygienisk heldig, vanskeliggjør kontrollen og anvendelse av organerne. Kjøttets utseende og holdbarhet vindes også meget ved slaktning i byens slakterier.

En dyreeier er i årets løp iltlagt mulkt for forsøk på å få et sykt nødslaktet dyr kontrollert; men er det å beklage, at en der samvittighetsløst utsetter andres helse for fare, slipper med en bot på kr. 25,00.

Fleskeproduksjonen er kommet i god gjenge igjen. Den er tilstrekkelig for distriktet; undertiden eksporteres der litt til Kristiania.

Av svensk slakt er der ankommet en del; det er av god kvalitet, men noget grovt.

Det tilsendte danske slakt har vært av bedre kvalitet enn i foregående år.

Det kan bemerkes, at slaktet under transport på skibe, jernbaner og brygger ikke behandles så renslig som ønskelig.

Av tøndekjøtt er der kontrollert 25 200 kg. islandsk färekjøtt; kvaliteten var utmerket. Kjøttkontrollens lokaler og funksjonærer er de samme som foregående år.

31. Stavanger.

Stadsdyrlæge *H. P. Selmer* meddeler:

Tilførselen av okseslakt har hele året igjennem vært i jevn stigning og viser for slaktehusets vedkommende et antall av 8207 mot foregående år 5464. Tilførslen av spedkalf og svin viser også en betydelig opgang, såvel for kontrollstasjonen som for slakthusets vedkommende, mens tilgangen av får og hest er uforandret.

Ialt er tilført: Slaktehuset: 8207 okse, 569 hester, 788 svin, 45839 sauер, 325 gjeter, 10 085 spedkalf og 49 gjødkalv. Hertil (utenfor stasjonen) 419 dansk. Av dette er med 2nen kl. stemplet: 33 okser, 4 hester, 5 svin, 372 sauер, 33 gjeter og 204 kalver. Helt kassert er: 10 okser, 22 sauер og 46 kalver. Vekt av kassert 2101,5.

Kontrollstasjonen er tilført: 122½ okse, 84½ hest, 2438½ svin, 1796½ sau, 1 gjet og 4810¼ kalver. Herav stemplet 2nen kl.: 28½ okse, 2 hester, 36 svin, 9 sauер og 82 spedkalf. Vekt av kassert: 2195,5. Helt kassert er 7 okser, 1 hest, 10½ svin, 6 sauер og 42½ spedkalf.

Kvaliteten av det tilførte kjøtt har vært jevnt god — bedre enn i 1919 — takket være den bedre adgang til anskaffelse av kraftfor.

Kontrollens personale er uforandret fra ifjor. Lønnen er for stadsdyrlægen hevet med kr. 500 kr. til grunnlønn 8500, for kontrolldyrlægen hevet med 1100 kr. til grunnlønn 6600. For begge stillinger 4 alderstillegg à kr. 300. Nugjeldende krisebidrag for begges vedk. ca. kr. 2000.

Angående kontrollens arbeide er intet særlig å bemerke — utover at en bedømmelse av slakterimesterforeningen, blev innanket for helserådet, hvis avgjørelse gikk helt i kontrollens favør.

Tilførslen til tøndekjøttkontrollen har vært ganske stor, om enn ikke så stor som i 1919.

Ialt er tilført 14272 kg. okse- og 371 548 kg. sauekjøtt. Alt oksekjøtt samt 5505 kg. sauekjøtt stammer fra oversjøiske lande, det øvrige fra Island. Tønnekjøttet har gjennemgående vært av fin kvalitet og fint behandlet, så der ialt kun er kassert 294 kg.

Det islandske sauekjøtt, som ankommer i høstmånedene, er dog gjennemgående svært lettsaltet, ja ofte så lett, at det næsten må betegnes som usaltet. Skal sådant kjøtt lagres, må det straks omsaltes. Dette lettsaltedede kjøtt er usedvanlig delikat — langt finere og lekrere enn sterksaltet kjøtt — men det opfyller ikke tønnekjøttkontrollreglementets bestemmelse om saltgehalt hverken i lake eller kjøtt og tåler, som nevnt, ikke lagring. Lagring er dog i almindelighet ikke påkrevet, idet efterspørslen etter det islandske »dilkekjøtt« er meget stor og forbruket skjer allerede i løpet av de første uker etter ankomsten til landet.

Årsaker til 2nen kl. stempling og kassasjon på stasjonen. (Stavanger).

Sykdommer og feil	2nen kl. stempling						Kassert					
	Okse		Hest		Svin		Sau		Gjet		Spedkalv	
Abnorm lugt, brunstlugt	-	-	6	-	-	2	-	-	-	-	1	-
Avmagring.....	7 ³ ₄	-	9 ¹ ₂	2	-	6	-	-	-	1	1 ¹ ₂	3
Aktinomykose (strålesop).....	4 ³ ₄	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slett behandlst, skiddent	1	1	8 ¹ ₂	6	-	65	-	-	-	-	1	-
Benbrudd.....	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Beskadigelse, ydre.....	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Brystbetendelse, traumatisk.....	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetendelse, traumatisk	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær.....	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-
Gulsott	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	2
Hjernelidelser.....	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leidsykdom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Mangelfull avblødning	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Nødslaktning	3	-	3	-	-	5	-	-	1	-	1	1
Rachitis	-	-	6	-	-	-	-	-	-	4	-	-
Rødsyke	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Selvdøde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Trommesyke	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Ufullbårne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	-
Ialt..	28 ² ₁	2	37	9	-	82	-	-	7	1	10 ¹ ₂	6
											42	-

32. Tinn.

Kontrolløren, distriktsdyrlæge *J. Aursand* meddeler:

Rjukans kjøttproduserende opland er ikke stort. Det fremgår således av årslistene, at av 1 044 i årets løp kontrollerte oksekropper er 430 dansk. Når man såtar hensyn til at de danske kropper gjennomsnittlig er betydelig tyngre enn de norske, vil resultatet bli, at halvparten av alt det oksekjøtt, som er spist på Rjukan i 1920 er dansk.

Kassasjonsprosenten må vel sis å være stor og større i år enn tidligere. Årsaken er især, at »kvast« blir mere og mere almindelig som nedslakningsgrunn og ofte da på et sent stadium.

Den smittsomme kalvediarrhoe presenterer også et forholdsvis stort tall i år.

Svineopdretterne i Tinn søker nu i god tid hjelp mot den så almindelige rachitis hos griser; men lenger nedover Telemarken kan ikke dette være tilfellet, ti derfra kommer av og til rachitiske griser av så dårlig beskaffenhet, at de må settes ned i klasse.

Det danske »gjødkalvkjøtt« er også en simpel vare.

Kjøttskontrollen holder fremdeles til i det gamle brandskur, og jernbanen gir ofte ennu kjøttet en slett behandling under transporten. Dette har jeg fremholdt utsørlig i tidligere årsberetninger.

33. Tromsø.

Kontrollens bestyrer er dyrlæge *O. Kraabøl*.

Angående kontrollens virksomhet henvises til tabellene.

34. Trondhjem.

Stadsdyrlæge *E. Laukvik* meddeler:

Sluttopgjøret for omkostningene ved 1ste utbygning av Trondhjemslaktehus-anlegg beløp sig til ialt kr. 1 098 935,86.

Veterinærpersonalet ved kjøttskontrollen har bestått av stadsdyrlæge *E. Laukvik*, kontrolldyrlæge *Kn. Næss* og veterinærpremierlötnant *J. Gjestvang*, sistnevnte med halvdagstjeneste. Fra $\frac{1}{7}$ 1920 har veterinærernes lønninger vært følgende: stadsdyrlægen kr. 9 000 + 3 alderstillegg à kr. 500 etter 3, 6 og 9 år + krisebidrag kr. 2 000. Kontrolldyrlægen kr. 6 500 + 3 alderstillegg à kr. 500 + krisebidrag kr. 1 500. Gjestvang har oppebåret kr. 4 000. Kontrolltiden har som tidligere vært på stasjonen kl. 8–11½ form. og på slaktehallen kl. 8–1 og 3–6.

Angående kontrollens virksomhet henvises til tabellene.

Av det undersøkte kjøtt stammet 606 storfe og 1 sau fra Danmark, 68 storfe og 434 ren fra Finnland og 446 storfe fra Argentina. Det norske kjøtt har stammet fra Trøndelagsbygdene og Nord-Norge.

I hele høsthalvåret hadde man i det nordenfjellske et ualmindelig mildt vær. Dette hadde tilfølge, at en forholdsvis stor del av kjøttet fra den nordre del av Nordlands fylke og fra Troms fylke fremkom i en mindre god tilstand. Det var hyppig overfladisk bedervet, og et betydelig antall skrotter måtte av den grunn renskjæres og stemoples med 2nen klasse. Av kjøtt av dyr, slaktet på grunn av sykdom, er der i året 1920 tilført betydelig mere enn i tidligere år. Dette må for en vesentlig del tilskrives de forholdsvis gode priser, som ved slaktehusets utsalg opnåes for sådant kjøtt. Kjøttets embalering har gjennemgående vært tilfredsstillende, dog er av og til påtruffet sekkelærret, som har vært urent etter tidligere bruk. Blåfarvning av serøse hinner og fascier som følge av trypanblåttinjeksjon er påtruffet hos 3 storfe. Dyrene oplystes å være sprøget ca. $\frac{1}{2}$ år før slaktingen.

Utsalget for 2nen klasses kjøtt. Der er solgt 42 468 kg. storfekjøtt, 3 270,5 kg. hestekjøtt, 7 636 kg. svinekjøtt, 8 773 kg. saupekjøtt, 168,9 kg. gjetekjøtt, 3 975 kg. spedkalvekjøtt og 57 kg. gjødkalvkjøtt. Herav er solgt i sterilisert tilstand 3 179 kg. storfekjøtt og i saltet tilstand 2 502 kg. svinekjøtt. Den gjennemsnittlige utsalgspris har vært pr. kg.: storfekjøtt, rått kr. 2,08, sterilisert kr. 1,12, hestekjøtt kr. 1,06, svinekjøtt, ferskt kr. 2,91, saltet kr. 2,96, saupekjøtt kr. 2,49, gjete-

kjøtt kr. 1,81, spedkalvkjøtt kr. 1,56, gjødkalvkjøtt kr. 2,39. Samlet salgsbeløp kr. 137 485,42. Provisjon er beregnet ned 10 %. Steriliseringen er utført uten godtgjørelse.

Tønnekjøttkontrollen. Av utenlandsk saltkjøtt er kontrollbehandlet 17 774 (i 1919: 2 576,7) kg. storfekjøtt, 114 307 (136 357,2) kg. sauekjøtt, 5 754 (348 kg svinekjøtt og 3 540 (5 171) kg. tarmer. Kassert og tilbakevist 1 140 kg. sauekjøtt.

Kjøtthallen. Til veining og salg er tilført — foruten det på slaktehallen slaktede kjøtt — følgende antall skrotter: 10 209 storfe, 405 hester, 2 981 svin, 17 648 sauер, 1 201 gjeter, 16 299 kalver. Opbevart etter salgstiden er 3 745 storfe, 156 hester, 689 svin, 12 189 sauер, 65 gjeter, 777 kalver. Der er foretatt 48 892 veininger og utstedt 60 106 vektsedler.

I kjølerummets opbevart 3342½ storfe, 112½ hester, 634 svin, 2 648 sauер, 21 gjeter og 1 696 kalver.

Slaktehallen. Der er slaktet følgende antall dyr: 3 857 storfe med over 80 kg.s kjøttvekt, 396 storfe med kjøttvekt 30–80 kg., 90 kalver med under 30 kg.s kjøttvekt, 97 hester, 884 svin, 553 sauер og 13 gjeter.

Handelsfjøset. Antall opstallede dyr: 4 296 (i 1919: 2414) storfe, 620 (444) hester, 1 516 (1 110) svin og smågriser, 633 (447) sauер, 71 (34) gjeter, 332 (254) kalver, 93 (22) høns og 4 hunder.

Utdrag av slaktehusets regnskap for budgettåret 1919/20.

Inntekt.

Slaktehallen	kr.	9 619,00
Kjøtthallen og kjølerummets	»	43 755,50
Handelsfjøset	»	23 222,77
Provisjon for salg av 2. klasses kjøtt	»	6 194,52
—»— blod	»	287,16
Kontrollavgift for innf. fersk kjøtt	»	3 451,50
—»— tønnekjøtt	»	1 236,60
Husleie og andre inntekter	»	7 178,29
Bykassen:		
Kjøttkontrollen	kr.	27 191,66
Medicinalvesenet	»	4 650,00
Forrentning	»	40 000,00
Ballanse	»	71 841,66
	kr.	159,15
	kr.	<u>166 946,15</u>

Utgift.

Lønninger	kr.	81 077,91
Andre driftsutgifter	»	44 031,64
Bykassen:		
Revisjonen	kr.	600,00
Kontrollavgift	»	1 236,60
Forrentning	»	40 000,00
	kr.	41 836,60
	kr.	<u>166 946,15</u>

Årsaker til 2nen kl. stempling og kassasjon på kontrollstationen. (Trondhjem).

35. Tønsberg.

Kontrolløren, distriktsdyrlæge *A. Kragerud*, meddeler:

Kontrolldelen har vært drevet uforandret som før. Tilførslen har vært større enn i fjor. Det tilførte kjøtt har gjennemgående vært pent og av god kvalitet. Der er tilført 503 okseskrotter fra Danmark, det har for det meste vært av unge dyr og fin kvalitet.

I februar blev kassert 12 store okseskrotter hos en av slakterne her. Kjøttet hadde vært frossent og tinet igjen, hvorefter det var blitt befengt med sopp, sortflekket, råttent. Disse skrotter var hitført fra et fryseri i Horten. De var efter sigende innført fra Sverige. Hos samme slakter blev også kassert flere hestelass spekepølser og opskjært kjøtt. Da dette siste kjøtt ikke var passert kjøttkontrollen blev saken anmeldt for politiet og vedkommende slakter blev forlagt en bot på kr. 1000,00 som han vedtok.

Bøndernes fellesslakteri på Løren i Østre Aker.

Kontrolløren, dyrlæge *A. Austdal*, meddeler:

Tilførslen både av levende dyr og av slaktet vare har i det forløpne år vært noget bedre enn foregående år; kvaliteten gjennemgående meget bra. Vistnok var det også i høstmånedene adskillige unge og tynde dyr, men mindre enn vanlig.

Nogen smittsom sykdom er ikke forekommet på fjøset og åntallet av kassasjoner av kropper og organer har vært omtrent som vanlig. Den vesentligste kassasjonsgrunn for organer har særlig vært leverikter, betendelsesprosesser fremkalt av skarpt og tuberkulose.

Her kommer en og anden besetning til nedslakting, som har reagert for tuberkulinprøven, og hos de allerflestes reagerende er pavist tuberkulose.

III.

Offentlige bestemmelser vedrørende veterinærvesenet og kjøttskontrollen.

A. Plakater, rundskrivelse m. v. i 1920.

1. Kongelig resolusjon av 9de januar 1920, hvorved bestemmes, at arbeider med opførelse av de nødvendige bygninger for en veterinærhøiskole på Lindern i Kristiania — overensstemmende med de av stortingen 19de juli 1918 godkjente planer og tegninger -- nu settes i gang.
2. Kongelig resolusjon av 21de mai 1920, hvorved der i henhold til § 2, 3dje avsnitt, i lov av 27de juni 1892 om kommunale slakthus, kjøttskontroll m. v. meddeles approbasjon på Moldes bystyre s beslutning av 16de mai 1918 angående innforelse av kommunal kjøttskontroll for kjopsta den Molden.
3. Rundskrivelse fra direktoren for det civile veterinærvesen av 3dje juni 1920:

Det kgl. departement for sociale saker har under 29de mai d. å. tilskrevet veterinærdirektoren således:

Med hjemmel av § 16 i de midlertidige forskrifter av 5te desember 1919 om innførsel, salg og sending av brennvin, spiritus (ikke denaturert) og sterk (het) vin til teknisk, videnskapelig og medisinsk bruk bestemmer departementet herved følgende regler om undtagelse av visse brennvinsblandinger av over 12 volumprocent alkoholstyrke fra bestemmelsene i de ovennevnte midlertidige forskrifter:

»Reglene i §§ 11 B punkt 1 og 2 og i § 14 forsåvidt tannlegers resepter på spirituose munnpreparater angår samt i § 15 B punkt 1 og 2 angående dyrlægers resepter, kommer ikke til anvendelse på spirituose og vinose blandinger som

- a. er optatt i den nugjeldende norske farmakopø,
- b. er optatt i Supplement til farmakopøen undtagen for:
  - Mixt. Stockesii, Mixt. terpini, Spirit. Bay comp., Spirit. formicarum, Spiritus lavandulae, Tinet. cardamomi comp., Vin cocae, Vin colae,
- c. er optatt i Supplement til Veterinærmedisinaltaksten for Norge
- d. i 100 gr. veske inneholder minst 4 maksimaldoser (for mennesker) giftig stoff,
- e. i oplosning inneholder i forhold til vektsmengden av sterk spiritus et av følgende stoffe i et vektsforhold av minst:

Aluminiumsubacetatoplosning 20 %. Blyedik 10 %. Brækrotuttræk svarende til brækrot 1 %. Glycerin 50 %. Kamfer 10 %. Kininsalte 5 %. Kresol og Kreolin 2 %. Menthol 2 %. Ricinusolje 50 %. Salicylsyre 5 %. Salol 5 %. Sennepsolje 2 %. Sæpe (alle slags) 10 %. Tannin 5 %. Terpentinolje og andre æteriske oljer 10 %. Thymol 2 %. Tjære (alle slags) 10 %.

De under e nevnte blandinger og oplosninger kan i mengder inntil 100 gram utleveres fra apotek i håndkjøp, forsåvidt sådan utlevering ikke kommer i strid med bestemmelser om utlevering av gifte».

Herved bedes landets dyrkæger gjort bekjent.

Med ovenstående bedes samtlige dyrkæger innen hr. fylkesmannens embedsdistrikt gjort bekjent, idet der til lettelse ved sakens ekspedisjon vedlegges endel avtrykk av nærværende rundskrivelse.

4. Kongelig resolusjon av 24de september 1920, hvorved den i henhold til § 5 i lov om kommunale slaktehus, kjøttkontroll m. v. av 27de juni 1892 bestemmes, at § 5 i kongelig plakat av 4de august 1911 (inneholdende regler for innforsel og kontroll av ferskt kjøtt) skal lyde således:
  - »For kontroll av det importerte kjøtt betales en avgift av kr. 1,00 pr. hel eller halv skrott«.
5. Kongelig plakat av 24de september 1920 angående innforsel av husdyr og smitteførende gjenstande.
6. Kongelig plakat av 1ste oktober 1920, inneholdende endringer i forannevnte plakat.
7. Rundskrivelse fra veterinærdirektøren av 27de september 1920 angående munns- og klovsyken.

Smittomme sykdomme hos husdyrene og da særlig munn- og klovsyken har under og etter krigen utbredt sig sterkt i forskjellige europeiske land. Denne sykdom optrer fortiden også i Danmark og synes stadig å vinne i utbredelse dermede. Faren for at sykdommen kan bli overfort også hertil synes dessverre å være større enn tidligere, også fordi at kreatur- og hestehandlere fra Danmark for tiden besøker forskjellige dele av vårt land for å innkjope hester. For tiden bor der derfor vises stor forsiktighet med å la sådanne oppkjopere få adgang til husdyrenes opholdssteder, spesielt hvor der finnes storfe; hvis sådan adgang er uomgjengelig nødvendig, bor den dog ikke tilstedes, for vedkommende fremmede kreaturhandlere har desinfisert sine hender og skotoi og byttet kler eller tatt ren overfrakke og rene kalosjer på.

Veterinaerdirektoren har henledet departementets opmerksomhet på den fare, som for tiden er tilstede med hensyn til sykdommens mulige overforelse hertil og har etter samråd med andre sakkyndige på området fremlagt for departementet et forslag til revisjon av våre bestemmelser om innførsel av husdyr og smitteforende gjenstande, i den utstrekning som dette fantes påkrevet. De nye bestemmelser blev utferdiget ved kgl. plakat av 24de september d. å; nogen avtrykk av denne plakat vedlegges.

Man vil videre henlede opmerksomheten på faren ved smitteoverforelse ved hoi, halm osv., som ankommer hertil fra smittede land i form av impakningsmateriale. Under henvisning til, at innførsel av gress, hoi og halm er forbudt (undtagen fra Sverige, se vedl. plakats punkt VII) må sådan stræcmballasje fra forbudt land ikke iflandbringes for å anvendes som fôr eller stroelse for husdyr. Fremdeles bor der utvises forsiktighet med gamle kraftfôrsekker fra utlandet; disse menes undertiden å kunne være smitteforende, om kraftfôret i og for sig antas ufarlig i denne henseende. Man bor derfor om mulig helst få sitt kraftfôr hjem i egne, rene sekker eller i ethvert fall må sekkene ikke plaseser på steder, hvor husdyrene kan komme til dem. (Forovrig kan herom også henvises til cirkulære fra veterinær direktoren av 30te mars 1911).

Munn- og klovsyken er fryktet, særlig på grunn av sin store smittsomhet og tilboielighet til å bre sig ved siden av de økonometiske tap og de strenge veterinaer-politimeslige forholdsregler med innskrenkning i omsetningsforholdene m. v., som følger dermed. Dodeligheten pleier som oftest ikke være stor ved denne sykdom, i fall ikke hos voksne dyr, men sykdommen kan dog anta mere ondartede former.

De vanlige symptomer hos angrepne dyr er: Mathet, feber, dårlig appetitt, ophørt drøvtygging, senere sagling av munnen, hvorfra flyter spytt og skum. En smaskende lyd høres ofte, når de syke dyr åpner munnen. På tungen og leberne opstår væskefylte blærer, der brister og etterlater sårdannelser. Undertiden ses utslett også i klovspalten, på juret o. a. steder.

Sykdommen angriper oftest storfe, dernæst svin og småfe, undertiden også hest, hund og katt; likeledes kan mennesket smittes, oftest ved nydelse av melk fra syke dyr.

Munn- og klovsyken henhører til de ondartede smittsomme husdyrsykdomme (i kapitel I i lov om smittsomme husdyrsykdomme av 14de juli 1894), hvis behandling er det offentliges særlige omsorg undergitt. Efter loven har enhver, som besitter dyr, der er eller kan mistenkes for å være angrepet av denne sykdom, til plikt snarest mulig å tilkalle dyrlæge eller herom gjøre anmeldelse til politiet eller lensmannu. Inntil dyrlæge kan komme tilstede, holdes dyrene avsondret eller innesperret.

Da det er av så overordentlig stor betydning for en snarlig bekjempelse av sykdommen at mulig opdåkkende tilfelle av denne hurtigst mulig blir oppdaget og kommer under sakkyndig behandling, tør jeg be hr. fylkesmannen bekjentgjøre nærværende cirkulære på beste måte innen Deres embedsdistrikt.

8. Meddelelse fra veterinærdirektøren til dyrlægerne av 4de oktober 1920 angående munn- og klovsyken.

Hvis dyrlægen blir kallet til en for munn- og klovsyke mistenkt eller derav angrepet besetning, bør han ha med sig særskilt fjøstoi (jerretsfrakk, gummikappe el. lign., lue, kalosjer) foruten desinfeksjonsmidler, termometre osv.

Kjoretoiet bør lates tilbake noget tilbaketrukket fra gården og må ikke komme i berøring med dennes folk.

I henhold til husdyrlovens § 3 treffer dyrlægen foreløbig på stedet alle de foranstaltninger som er nødvendige til forebyggelse av smitte. Gården avspesres for all trafikk til og fra denne uten dyrlægens tillatelse. Husdyr (også hunder, katter og allslags fjerfe) innestenges. Brukshester kan av dyrlægen tillates brukt utenfor gården mot visse forsiktighetsregler (hest, seletoi og kjoretoi renses og desinfiseres; opstallning utenfor gården eller samkvem med fremmede husdyr er ikke tillatt). Døren til fjoset låses, gjodselkjeller stenges.

Ved veier og innkjørsler til det avsperrede område anbringes plakater med »adgang forbudt« — »munn- og klovsyke« likesom dyrlægen ved politiet plaserer vaktposter i fornøden utstrekning til å påse forbudet overholdt. Vaktpostene må være forsynt med desinfeksjonsmidler for hender, fottoei osv.

Der soktes bragt på det rene, hvorfra smitten stammer, fra utlandet eller fra samtrafikk med annen smittet gård i landet. Spesielt må her forholdene innen de siste ca. 14 dager for sykdomsutbruddet has for øie i så henseende.

Videre undersøkes hvortil sykdommen kan antas spredt fra gården til andre steder, med melk levert til meieri eller ved samkvem ellers. Er melk levert til meieri meddeles meieriet at den leverte melk stammer fra munn- og klovsykesmittet besetning og nødvendige foranstaltninger treffes til å få meieriet midlertidig stengt og til å hindre at melk, meieriprodukter eller andre smittefarlige gjenstander føres bort.

Er undersokelsene og de forelobige nødvendige foranstaltninger truffet innberettes hurtigst (telegrafisk) til veterinær direktøren og til fylkesmannen, idet henstilles til denne siste straks å sette besetningen under »offentlig tilsyn« etter husdyrlovens §§ 5 og 6.

Ved bortreise desinfiserer dyrlægen sig selv og i tilfelle sitt kjøretoi på det grundigste.

Om nødvendig påkalles politets assistanse.

9. Rundskrivelse fra landbruksdepartementet av 29de november 1920 angående munn- og klovsyken.

I vore naboland er der utbrutt munn- og klovsyke og det er fare for at sykdommen også vil kunne utbre sig til vort land. Man skal derfor innskjerpe bestemmelsene i husdyrloven av 14de juli 1894 om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer, ifølge hvilke enhver, der som eier eller på annen måte har i besiddelse husdyr, som er angrepet eller med sannsynlighet kan antas angrepet av denne sykdom, er forpliktet til uopholdelig å tilkalle autorisert dyrlæge eller gjøre anmeldelse til lensmannen (i byene til politimesteren). Dyren blir inntil dyrlægen kommer tilstede å holde avsondret eller innesperret (lovens § 2).

Ifølge lovens § 3 har dyrlægen å treffe de foranstaltninger, som er fornødne til forebyggelse av smitte, såsom avsondring og innesperring av syke og mistenkte dyr, nedgravning eller tilintetgjorelse av dode dyr og smitteforende avfall samtrensning og desinfeksjon.

Likeledes gir loven fylkesmannen og Landbruksdepartementet myndighet til å treffe en rekke foranstaltninger til bekjempelse av sykdommen (lovens §§ 5, 6 og 7).

Dyrets eier eller besitter er forpliktet til å etterkomme ethvert ham i henhold til lovens bestemmelse gitt pålegg; for så vidt det ikke frivillig etterkommes kan politiet la det foraoedne utføre for vedkommendes regning. —

Lovens § 27 fastsetter straff av boter eller fengsel for overtrædelse eller undlatelse av å etterkomme de i loven eller i kraft av samme givne og offentliggjorte bestemmelser eller andre på behørig måte givne påbud.

Under henvisning til Veterinaerdirektørens cirkulære av 18de november 1908 angående offentlig tilsyn med besetninger m. v. skal man særlig henlede opmerksomheten på, at det må anses nødvendig at enhver husdyrbesetning i sin helhet straks settes under offentlig tilsyn, når der i denne forekommer eller antas å foreligge tilfelle av munn- og klovsyke eller smitte kan antas overført til denne. Ennvidere at dette tilsyn ikke heves, forimmen der er foretatt grundig rensning og desinfeksjon på vedkommende sted efter sykdommens fullstendige ophør.

Idet departementet således går ut fra, at vedkommende besetning straks settes under offentlig tilsyn finner man å burde gjøre hr. fylkesmannen bekjent med enkelte forholdsregler, som departementet etter konferanse med Veterinaerdirektøren i det tilfelle anser påkrevet:

1. Eieren eller i tilfelle besittere av husdyrene tilpliktes å anbringe opslag påtrykt (eller tydelig påskrevet) »Adgang forbudt. Munn- og klovsyke« på iolinefallende steder på eiendommen og dens grenser, spesielt ved alle veier og innkjørsler. Hos vedkommende dyrlæge vil man som regel kunne påregne å få sådanne trykte plakater, som utleveres gratis.
2. Politiet kan i tilfelle bestemme, at all ferdsel til og fra gården eller stedet skal foregå langs visse veier (over visse steder).
3. Fra vedkommende gård eller sted forbys bortfort klovbarende dyr, kjøtt, ennvidere melk, flote, myse, samt huder, horn, klover, fehår, ull, hoi, halm og annet dyrefør, gjodsel, fjosredskaper og ukokte eller udesinfiserte sekker og andre smitteforende gjen-

stande — alt uten innhentet tillatelse fra dyrlægen eller vedkommende polititjenestemann.

Hest og kjoretoi kan av dyrlægen eller vedkommende tjene-stemann i tilfelle tillates brukt utenfor gården mot iakttagelse av sådanne nærmere forsiktighetsregler som han fastsetter.

Person, som er på gården eller stedet, må ikke forlate dette før de av dyrlægen påbudte forsiktighetsregler med ombytte av klær, sko, vaskning, desinfeksjon m. v. er foretatt. Person, som forlater gården (stedet) bør undgå uten tvingende grunner innen forløpet av den av dyrlægen bestemte tid å begi sig til sted, hvor husdyr finnes eller pleier å ferdes uten tillatelse av dyrlægen eller vedkommende polititjenestemann og under iakttagelse av nödvendige forsiktighetsregler.

4. Til vedkommende gård eller sted må ingen uvedkommende person tilstedes adgang uten tillatelse fra dyrlægen eller vedkommende polititjenestemann og ikke under nogen omstendighet må sådan person tilstedes adgang til husdyrenes opholdssteder eller til opbevaringsstedet for fôr eller gjodsel. Det samme gjelder fremmede husdyr. Fremmede husdyr må således ikke gis adgang til vedkommende gård eller sted likesom såvel gården (stedets) som dyrenes eier (eller i tilfelle besitter) etter evne må soke å hindre at de kommer derinn. Undtagelse kan av dyrlægen eller vedkommende polititjenestemann gjøres for hest i skyss på nærmere fastsatte vilkår.
5. På vedkommende gård eller sted må alle husdyr (også fjerfe, katt og hund) holdes innesperret eller bundet, hvis ikke dyrlægen eller vedkommende polititjenestemann anderledes bestemmer. Dorene til husdyrenes opholdssteder og forhusene skal holdes lukket (låset) og plakat som under 1. nevnt slåes op ved alle innganger. Dyrenes eier (besitter) og andre nödvendige rokter må under sitt arbeide på dyrenes opholdssted bære særskilt til dette bruk bestemte klær, fottoei og hodeplag, der efter endt arbeide skiftes og blir tilbake på et dertil anvist sted likesom henderne må vaskes og desinfiseres for arbeidsstedet forlates. Rokterne må mest mulig undgå å komme i fôrrummene.

Melkespandene må alltid forblî utenfor selve fjoset.

Melk og flote må ikke benyttes uten i kokt tilstand.

Gjodselen skal, forinden den bringes bort, overheldes med frisk kalkmelk. Forovrig bestemmer dyrlægen, hvorledes gjodselen skal bringes bort og uskadeliggjores. Urinavlop påheldes morgen og aften frisk kalkmelk.

Trafikerte veier eller gangstier mellem gårdenes huser,

plassen foran inngangsdør til stall, fjos, fjerfe-, hunde- og grisehus, fórrum og andre for smitte særlig utsatte steder påheldes daglig frisk kalkmelk.

Slaktningen av drovtyggere må ikke finne sted uten forutgående besiktigelse av og skriftlig tillatelse fra dyrlægen.

Departementet forutsetter, at hr. fylkesmannen og vedkommende dyrlæge benytter sig av den myndighet, som loven gir til å treffe ytterligere bestemmelser og forordninger, som måtte være påkrevet og som ikke er nevnt her.

Departementet vil i denne forbindelse forøvrig også henlede opmerksomheten på den almindelige borgerlige straffelovs § 154 som lyder således:

»Den, som bevirker eller medvirker til, at en farlig smittsom sykdom finner inngang eller almindelig utbredelse blandt mennesker, husdyr eller vekster, straffes med fengsel inntil 10 år. Under særdeles formildende omstendigheter kan boter anvendes.

Har en sådan handling som i 1ste ledd nevnt medført, at noget menneske omkommer eller får betydelig skade på legeme eller helbred, er straffen fengsel fra 5 år inntil på livstid.«.

Denne bestemmelse omfatter bl. a. også munn- og klovesyke. Enhver som bevirker eller medvirker til at denne sykdom finner inngang eller almindelig utbredelse blandt husdyr vil således kunne pådra sig en meget streng straf etter denne paragraf, selv om hans forhold ikke rammes av bestemmelsene i husdyrsykdomsloven eller av de i medhold av den utfordigede bestemmelse eller på bud. Enhver person, hvad enten han hører til gårdenes folk eller ikke, bør derfor omhyggelig iakta de forsiktighetsregler som tilsies av omstendighetene for å undgå å bringe smitten med sig, idet han ellers vil kunne utsette sig for strengt straffansvar etter nevnte bestemmelse i straffeloven, likesom han vil kunne pådra sig stort erstatningsansvar overfor dem som han ved sitt forhold har påført skade. Enhver bør således undgå al unødvendig ferdsel mellom smittede og ikke smittede gårder (steder) og under enhver omstendighet iakta de fornodne forsiktighetsregler (ombytte av klær, desinfeksjon o. s. v.). Hos vedk. dyrlæge eller polititjenestemann vil man kunne få nærmere opplysning om de forsiktighetsregler som bør iakttas.

Man vedlegger endel eksemplarer av denne rundskrivelse, som man ber hr. fylkesmannen tilstille dyrlægene, politimestrene og lensmennene innen fylket, som også bedes anmodet om i tilfelle av, at munn- og klovesyke er utbrutt i deres distrikt, å gjøre innholdet av denne skrivelse videre bekjent i den utstrekning de finner hensiktsmessig.

10. Kongelig plakat av 3de desember 1920, inneholdende endringer i kongelig plakat av 24de september 1920 angående innførsel av husdyr og smitteførende gjenstande.
  11. Kongelig plakat (ny) av 10de desember 1920 angående innførsel av husdyr og smitteforende gjenstande.
-

B. Gjældende love og bestemmelser m. v.

Lov

av 14de juli 1894, (kfr. love av 26de mai 1899 og 14de mai 1918) om
foranstaltninger mot smitsomme husdyrsygdomme.

Kapitel 1.

O m o n d a r t e d e s m i t s o m m e s y g d o m m e .

§ 1. Følgende smitsomme sygdomme blandt husdyrene skal være undergivne det offentliges særlige forsorg, nemlig:

k v æ g p e s t;

m i l t b r a n d og dermed likeartede sygdomme;

h u n d e g a l s k a p;

s n i v e;

s p e c i f i k m u n d - o g k l o v s y k e;

o n d a r t e t l u n g e s y k e o g o n d a r t e t k a t a r r h a l f e b e r
hos hornkvæget;

k o p p e r o g s k a b hos faaret;

s v i n e p e s t o g r o d s y k e hos svinet.¹⁾)

Skulde nogen anden sygdom blandt husdyr anta en smitsom eller ondarteret karakter eller større utbredelse, eller skulde nogen af de her opregnede sygdomme optræde ondarteret eller vinde utbredelse hos andre dyr end de nævnte, kan Kongen utvide bestemmelsene i denne paragraf til ogsaa at omfatte disse sygdomme.

Likeledes kan Kongen, naar dertil findes grund, bestemme, at en sygdom, der hittil har været gjenstand for det offentliges indgripen efter denne paragraf, skal behandles som en mildere smitsom sygdom efter bestemmelserne i nedenstaaende kapitel 3.

§ 2. Er noget husdyr angrebet eller død av en af de i § 1 omhandlede sygdomme, eller er der sandsynlighet for, at saa er tilfældet, skal enhver, der som eier eller paa anden maate har i besiddelse saadant dyr, snarest mulig tilkalde en autorisert dyrlæge eller derom gjøre anmeldelse, i byene til politimesteren, paa landet til lensmanden, fra hvem meddelelse uopholdelig skal ske til en autorisert dyrlæge.

¹⁾ Rødsyken er ved kronpr. resol. av 9de mars 1904 overført til de mildere smitsomme sygdomme.

Ved kgl. resol. av 7de april 1922 er smittsom anæmi hos hesten blitt optatt blandt husdyrlovens ondarterede smitsomme sykdommer.

Dyret blir, indtil dyrlæge kommer tilstede, saavidt omstændighetene tillater det, at holde avsondret eller indesperret.

Naar kvaegpest er utbrutt, skal enhver indenfor en av amtmanden nærmere bestemt avstand boende eier eller opsynsmand over drøvtyggende dyr uten ophold anmeldt ethvert tilfælde av indvortes sygdom, som maatte indtræffe i hans besætning blandt de nævnte arter av dyr.

§ 3. Den praktiserende dyrlæge, der mottar meddelelse om eller under sin praksis paatræffer et tilfælde av nogen av de i § 1 omhandlede sygdomme, skal snarest mulig paa stedet undersøke tilfældets beskaffenhet og træffe de foranstaltninger, som er fornødne til forebyggelse af smitte, saasom avsondring og indesperring af syke og mistænke dyr, nedgravning eller tilintetgjorelse af døde dyr og smiteførende affald samt rensning og desinfektion. Privatpraktiserende dyrlæge er dog kun forpligtet til at foreta undersøkelse, naar tvingende grunde skjønnes at være tilstede.

Dyrlæge skal, naar han har undersøkt et tilfælde av nogen av de i § 1 omhandlede sygdomme, snarest mulig til øvrigheten indgi beretning om det ved undersøkelsen fundne sygdomstilfælde, med oplysning om, hvad der er foretak eller anordnet for at motarbeide sygdommen og hindre dens utbredelse. Privatpraktiserende dyrlæge, der efter mottat anmeldelse avslaar at foreta undersøkelse, skal snarest mulig oversende anmeldelsen til øvrigheten.

§ 4. Dydrets eier eller besidder er forpligtet til at efterkomme ethvert ham i henhold til denne lovs bestemmelse git paalæg; forsaaividt det ikke frivillig efterkommes, kan politiet la det fornødne utføre for vedkommendes regning.

Politiet er forøvrig forpligtet til at yde fornøden bistand ved de i henhold til denne lov paabudte foranstaltningers gjennemførelse.

§ 5. Amtmanden har, naar han mottar underretning om noget tilfælde av de i § 1 nævnte sygdomme, at træffe de forføininger, som efter omstændighetene maa ansees paakrævet for at hindre sygdommens utbredelse; finder han det fornødent, kan han la den besætning, i hvilken sygdomstilfældet er forekommet, samt de besætninger, hvortil smitte kan antages overført, sætte under offentlig tilsyn, indtil sygdommen eller smittefaren er ophørt.

§ 6. Saalænge en besætning er under offentlig tilsyn, kan amtmanden

- a) paabyde eftersyn av vedkommende besætning ved dyrlæge, saa ofte som omstændighetene kræver dette;
- b) forbyde, at dyr og smiteførende gjenstande bortføres fra stedet, samt at uvedkommende tilstedes adgang; ved kvaegpest kan han forbyde alt unødvendig samkvem mellem smittede og smitefrie dele av distriket;
- c) forbyde, at noget nyt dyr indføres i en besætning, i hvilken der er forekommet tilfælde av kvaegpest, kvægets ondartede lungesyke, mund- og klovsyke, snive eller svinepest; til fornøden kontrol hermed kan

han la opta fortegnelse over og merke de til vedkommende besætning hørende dyr.

Amtmanden kan derhos

- d) under særlige omstændigheter forbyde benyttelse av heiter og andre steder som kan formodes at være smittede;
- e) under særlige omstændigheter paabyde optagning og fornyelse av gulver, vægger og lignende i rum, hvor smittede dyr har staat, samt tilintetgjørelse av smittebefængte gjenstande, saasom høi, halm, redskaper og lignende;
- f) for by eller herred, hvor eller i hvis nærhet hundegalskap forekommer, ved offentlig bekjendtgjørelse paabyde, at enhver hund skal enten holdes forsvarlig bunden eller indesperret eller være forsynt med mundkurv av nærmere angit beskaffenhet, eller under særlige omstændigheter blot kunne føres paa offentlig vei eller gate i baand av voksen person, selv om hunden er forsynt med mundkurv;
- g) når nogen farsot vinder større utbredelse, ved dyrlæge la foreta almindelig undersøkelse av besætninger i den utstrækning, som maatte findes nødvendig;
- h) paalægge vedkommende by- eller herredskommune at rense og desinficere stalde og vettingssteder, som er til offentlig avbenyttelse.

§ 7. Vedkommende regjeringsdepartement har at

- a) foreskrive de nærmere forholdsregler, der utkræves til forebyggelse av smitte, saavel i sin almindelighet som ved de enkelte sygdomme, samt avgi bestemmelser for dyrlægernes forhold med hensyn til reiser, indberetninger m. v.;
- b) gi forskrifter til forebyggelse av smitte blandt husdyr ved dyrskuer, markeder og lignende samt ved transport av dyr inden landet;
- c) gi bestemmelse angaaende benyttelse av produkter av syke dyr.

Departementet kan derhos

- d) under særlige omstændigheter forbyde avholdelse av markeder eller større dyresamlinger i distrikter, hvor farsot blandt husdyr er herskende, eller hvortil smitsom sygdom kan frygtes indført;
- e) under særlige omstændigheter forbyde, at dyr føres fra en landsdel til en anden, eller gjøre adgangen dertil avhængig af saadanne forsigtighetsregler, som maatte ansees fornødne for at hindre overførelse av smitte;
- f) ved utbrudd av hundegalskap paabyde, at for større eller mindre dele av landet alle hunde skal holdes forsvarlig länkede, bære mundkurv eller føres i baand;
- g) ved utbrudd av kvægpest, paabyde avspærring av det av sygdommen angrepne distrikt;
- h) ved utbrud av kvægpest, kvægets ondartede lungesyke, mund- og klov-

klovsyke og svinepest paabyde nedslagtning av hele besætninger, hvori sygdommen optræder.

§ 8. Vaksination av besætning mot nogen smitsom sygdøm maa ikke finde sted uten tilladelse av vedkommende regjeringsdepartement.

Naar det kan antages, at en farsot derved hurtigere vil kunne stanses, kan departementet paabyde vaksination av de for smitte utsatte besætninger samt fastsætte en godt gjørelse til dyrlægen for hvert podet dyr.

§ 9. Enhver dyreeier er pligtig til at la ham tilhørende døde dyr og smitteførende gjenstande tilintetgjøre eller nedgrave. Til bruk i saadan viemed skal enhver kjøbstadskommune anskaffe en av vedkommende regjeringsdepartement godkjendt indretning eller nedgravningsplads. Ogsaa ladesteder med særskilt kommunestyre saavelsom landkommuner med tæt bebyggelse kan av Kongen paalægges den samme forpligtelse. Fornoden grund kan av kommunen efter tilladelse meddelt av Kongen fordres avgitt mot ersatning, der i mangel av overenskomst bestemmes ved almindelig takstforretning.

I kommuner, hvor saadan indretning eller nedgravningsplads enten ikke haves eller i tilfælde ikke kan benyttes, skal døde dyr og smitteførende gjenstande efter dyrlægens anordning tilintetgjøres eller nedgraves paa eierens egen grund eller — hvis der ikke er anledning — paa anden grund, hvor det med mindst ulempe for dens eier eller bruker kan foregaa. Er ved foranstaltningen nogen ulempe foraarsaget grundens eier eller bruger, skal vedkommende kommune yde erstatning, hvis storrelse i mangel av overenskomst bestemmes ved skjon avholdt efter de i lov om veivæsenet av 15de september 1851 § 24 fastsatte regler.

Kapitel 2.

O m n e d s l a g t n i n g o g e r s t a t n i n g .

§ 10. Ved mistanke om kvægpest, kvæggets ondartede lungesyke eller svinepest kan amtmannen paabyde nedslagtning av indtil tre dyr for ved obduktion af disse at erhölde vishet om sygdommens natur.

De dyr, om hvilke det efter en dyrlæges erklæring maa ansees for avgjort, at de er angrepne af en af de nævnte sygdomme, skal efter amtmannens foranstaltning dræpes, medmindre vedkommende regjeringsdepartement paabyder det motsatte.

Enhver hest, som efter dyrlæges erklæring er angrepen af snive, skal dræpes.

Dyr, angrepet av hundegalskap, skal dræpes; hund eller kat, som er bidt af noget af hundegalskap lidende dyr, skal likeledes dræpes.

§ 11. Eieren er, med de nedenfor nævnte begrænsninger, berettiget til at erhölde erstatning for de dyr, som ved det offentliges foranstaltning

dræpes paa grund av kvægpest, kvæggets ondartede lungesyke, snive, svinepest og mund- og klovsyke.

Dyr, der ved obduktion ikke viser spor av disse sygdomme, erstattes med det fulde beløp, hvortil de paa nedenangivne maate er værdsatte.

Dyr, der ved obduktion findes angrepne af kvægpest, kvæggets ondartede lungesyke eller mund- og klovsyke, erstattes med to tredjedele, dyr, der ved obduktion findes angrepne af snive eller svinepest, med halvdelen af det beløp, hvortil de paa den nedenfor nævnte maate er værdsatte.

Dyr, der er døde som følge af tvungen vaksination, erstattes med deres fulde værdi.

§ 12. Forsaavidt eieren ved indførsel fra utlandet av smittede dyr, ved overtrædelse av givne forholdsregler eller paa anden maate selv har forskyldt skaden, erholder han ingen erstatning.

Ret til erstatning for dyr, nedslagtede efter offentlig foranstaltning, er derhos betinget av, at de har opholdt sig mindst 6 maaneder inden landets grænser, medmindre det kan godtgøres, at de paa en eieren uforskyldt maate er smittede efter at være indførte her til landet.

Erstatningskrav maa fremsættes forinden nedslagningen. Erstatningsbeløpet maa i intet tilfælde overstige kr. 300,00 for halvdelen af et enkelt dyr, kr. 400,00 for to tredjeparter og kr. 600,00 for det hele dyr.

§ 13. De dyr, der blir at dræpe efter foranstaende bestemmelser, skal, forsaavidt erstatningskrav derom fremsættes, værdsættes af en politiembedsmand (paa landet av lensmanden) i forening med to af ham dertil opnævnte mænd. Dydrene ansættes til den værdi, de antages at ha som uangrepne af sygdommen, hvorfra trækkes værdien af det dræpte dyr, forsaavidt det helt eller delvis kan benyttes.

Det dræpte dyr skal, saavidt fornødiges, obduceres av en af det offentlige antat dyrlæge, som gjennem amtmanden skal tilstille vedkommende regjeringsdepartement en beskrivelse af obduktionsforretningen. Eieren er berettiget til for egen regning at tilkalde en autorisert dyrlæge for at være tilstede ved obduktionen og delta i avgjørelsen af spørsmaalet, om dyret har været angrebet af den antagne sygdom.

Er der tvil eller meningsforskjellighet herom mellem dyrlægerne, avgjøres saken av en af departementet opnævnt sakkyndig.

Kapitel 3.

O m m i l d e r e s m i t s o m m e s y g d o m m e .

§ 14. Følgende syglomme hos husdyrene henregnes til de mildere smitsomme, likeoverfor hvilke efterstaende regler kommer til anvendelse, nemlig:

Lungesyke, influenza, kværke, strengel, mundsyke og beskeler syke hos hesten, skab og kopper hos andre dyr end faaret,

smitsom klovsyke hos faaret,
ringorm hos alle husdyr,
haarsækmoder hos hunden,
feber sygdomme av smitsom karakter,
tuberkulose.¹⁾

Med hensyn til disse sygdomme gjøres det eieren eller den, der paa hans vegne fører tilsyn med dyrene, til pligt:

- at anmeldte for en autorisert dyrlæge eller for politimesteren eller lensmanden, naar nogen av disse sygdomme maatte vise sig i hans besætning;
- ikke at la dyr, der antages angrepne av nævnte sygdomme, føres paa markeder, til dyrskuer, paa fremmed beite eller i fremmede fjøs eller stalder;
dog skal det være tillatt fra eierens fjøs at sælge saadanne dyr til slagt eller at føre dem til handelsmarkedet til egen avsondret avdeling for at sælges til slagt medmindre departementet anderledes bestemmer for de enkelte sygdomme.

Politimester eller lensmand, der har mottat saadan meddelelse som i litr. a nævnt, har at indsende meddelelse til vedkommende dyrlæge. Finder dyrlægen, at sygdommens opræden er af foruroligende beskaffenhet, indsender han anmeldelsen til amtmanden.

Finder amtmanden det nødvendig for at hindre sygdommens videre utbredelse, kan han la forholdene paa stedet undersøke av dyrlæge og efter dennes forslag gi forskrifter angaaende avsondrings- og desinfektions-foranstaltninger.

§ 15. Vedkommende departement kan gi almindelige bestemmelser angaaende de nærmere foranstaltninger for hver enkelt af de i § 14 nævnte sygdomme samt angaaende anvendelse og salg av kjøt og melk fra syke dyr.

Departementet kan derhos bestemme, at dyr, som i henhold til § 14 litr. b er avhændet til slagt, og som senere anträffes levende hos ny besidder, skal inden en fastsat frist, i fornødent fald ved offentlig foranstaltung, kunne paabydes nedslagtet for besidderens regning.

§ 16. Kongen kan bestemme, at andre sygdomme end de nævnte skal henføres under bestemmelserne i dette kapitel.

¹⁾ Ved kgl. resol. av 22de juni 1903 er smitsom kasting og ved kronprinsregentens resol. av 9de mars 1904 rødsyke hos svinet overført til de mildere smitsomme sygdomme.

*Kapitel 4.**O m i n d f ö r s e l o g u t f ö r s e l a v d y r .*

§ 17. Kongen kan forbyde indførsel av dyr og smitteførende gjenstande fra fremmede lande eller landsdele, fra hvilke smitsom husdyrsygdom kan frygtes indført.

Han kan anordne, at indførsel av dyr kun maa finde sted over bestemte havne eller steder, paabyde, at indførte dyr skal undersøkes av dyrlæge og henstaa i karantæne paa vedkommende importørs bekostning, paalægge eieren af indførte dyr at utrede betaling for sundhetsundersøkelse efter en fastsat takst samt anordne, at dyr, der ved indførselen findes angrepne af smitsom sygdom, eller som har været utsat for smitte, nedslagtes uten erstatning.

Han kan overhodet foreskrive de nødvendige forholdsregler for at hindre indførsel av smitsom husdyrsygdom.

§ 18. I særskilte tilfælde kan vedkommende departement tillate indførsel af enkelte dyr eller gjenstande fra lande, fra hvilke indførsel er forbudt.

§ 19. Kongen kan med hensyn til utførsel av husdyr gi saadanne forskrifter og træffe saadan foranstaltninger, som maatte findes nødvendige for at forebygge, at der her fra landet utføres husdyr, der er mistænkte eller kan mistænkes for at lide af eller overføre smitsom sygdom, og at de herfra til utlandet avsendte dyr under transporten utsættes for saadan sygdomme. Han kan anordne, at utførsel af husdyr kun maa finde sted fra visse bestemte steder i riket.

For undersøkelse av dyr bestemt til utførsel, saavel som for undersøkelse og desinfektion af vedkommende skib kan det paalægges henholdsvis avsenderen og skibets fører at utrede betaling efter takst.

For de skibe, der benyttes til saadan utførsel, kan kongen gi nærmere regler angaaende deres indredning og nødvendige forsyning med fôr og drikkevand for dyrene, likesom han overhodet kan træffe anordninger for at sikre dyrenes forsvarlige behandling under reisen.

§ 20. Kongen kan anordne, at jernbanevogner og fartøier, som benyttes til transport av dyr, tillikemed de dertil hørende indretninger og redskaper skal renses og desinficeres efter hver saadan benyttelse. Omkostningerne hermed utredes av den, for hvis regning jernbanen eller fartøiet drives.

*Kapitel 5.**O m e f t e r s y n v e d m a r k e d e r o . l .*

§ 21. Amtmanden kan foranstalte, at der ved markeder og andre større samlinger av husdyr inden amtet er dyrlæge tilstede for paa det of-

fentliges vegne at føre tilsyn med, at intet av de der fremstillede husdyr er angrepet av nogen smitsom sygdom.

Amtmanden kan paabyde, at handyr, der frembydes til almindelig bedækning, skal paa eierens bekostning underkastes et sundhetseftersyn av autorisert dyrlæge, som i tilfælde har at utstede attest for dyrets fuldkomne sundhed.

Kapitel 6.

O m o m k o s t n i n g e r o g d e r e s u t r e d e l s e m . v .

§ 22. Utgifter, som paa grund av denne lovs forskrifter foranlediges ved smittede eller for smitte mistænkte dyrs røgt, avsondring og desinfektion, ved desinfektion af fjøs, stald, redskaper og deslike, ved døde dyrs nedgravning eller tilintetgørelse, utredes av vedkommende dyrs eier. De med de syke dyrs kurbehandling forbundne omkostninger utredes likeledes av dyrets eier, medmindre vedkommende amts-, kjøbstads- eller ladestedskommune — den sidstnævnte, forsaavidt den har eget kommunestyre — maatte fatte særlige bestemmelser desangaaende for de enkelte smitsomme sygdomme.

I tilfælde av uformuenhet hos eieren avholdes disse utgifter av vedkommende amts-, kjøbstads- eller ladestedskommune, denne sidste, forsaavidt den har eget kommunestyre.

Erstatning til eierne av dyr, nedslagtet efter bestemmelsene i kapitel 2, og de utgifter, der foranlediges ved de i § 13 omhandlede værdsættelsesforretninger samt ved nedslagtninger, utredes, forsaavidt angaar dyr, der ikke findes angrepne av nogen sygdom, for hvilken nedslagtning kan finde sted, eller forsaavidt angaar dyr, døde som følge af tvungen vaksination, af statskassen, men forsaavidt de findes angrepne av nogen saadan ovennævnt sygdom, med det halve av statskassen og med den anden halvdel av vedkommende amtskommunes, kjøbstads eller ladesteds kasse, den sidste kun, naar ladestedet har særskilt kommunestyre.

Paa samme maate som i sidstnævnte tilfælde og efter saadan værdiesættelse som i § 13 bestemt gis vedkommende eier erstatning, naar det for at hindre smittes videre utbredelse maatte ansees nødvendig at tilintetgjøre smittefarlige gjenstande som huse, husindredninger, fôr, redskaper o. l.

Alle andre utgifter ved foranstaltninger efter denne lovs bestemmelser utredes av vedkommende amtskommunes, kjøbstads eller ladesteds kasse, forsaavidt ikke noget andet er eller maatte bli fastsat.

Dog falder omkostningerne ved avsperringsforanstaltninger likeoverfor fremmede lande statskassen tillast, likesom Kongen for hvert enkelt tilfældes vedkommende kan bestemme, at utgiftene ved de i § 7 omhandlede foranstaltninger skal utredes av statskassen.

Endelig utredes den for tvungen vaksination fastsatte godtgjørelse til

dyrlægen samt skyssgodtgjørelse for reiser i det offentliges tjeneste efter denne lov av statskassen.

§ 23. For forretninger i det offentliges tjeneste efter denne lov tilkommer privatpraktiserende dyrlæge kr. 6,00 for hver forretning samt i tilfælde af reiser, skyss- og kostgodtgjørelse; som én forretning regnes, hvad dyrlægen under én reise paa én gang foretar paa et enkelt sted. Dyrlæge, der er ansat i et amts tjeneste med fast løn av vedkommende amtskommune, tilkommer for forretninger i det offentliges tjeneste efter denne lov kr. 4,00 for hver forretning samt i tilfælde af reiser skyss- og kostgodtgjørelse. For obduktion af en hest eller et stykke storfæ tilkommer dyrlægen derhos kr. 8,00, for obduktion af et dyr av mindre art kr. 4,00, dog saaledes, at han for paa én dag utførte obduktioner ikke kan oppehære over kr. 30,00. For kontorundersøkelse i det offentliges tjeneste tilkommer dyrlægen kr. 3,00, forsaavidt offentlig reise eller obduktion derved undgaaes.

Amtmanden kan, forsaavidt reise i samme anledning eller obduktion inden samme besætning uten nødvendighet er gjentat uten ordre av øvrigheten, helt eller delvis utbetaling av forretningsgodtgjørelse, kostgodtgjørelse og obduktionshonorar, likesom skyssgodtgjørelsen i samme tilfælde kan negtes.

Dyrlægen tilkommer ikke nogen forretningsgodtgjørelse for vaksination af besætninger efter paabud av departementet eller for undersøkelse af indførte eller utførte dyr utenfor den for hvert poedt eller undersøkt dyr fastsatte takst. Dyrlægen tilkommer heller ikke skyss — og i tilfælde kostgodtgjørelse — for reise til undersøkelse af import- eller eksportdyr, modmindre reisen er foretaget efter særskilt rekvisition af det offentlige.

For offentlige indberetninger, obduktionsbeskrivelser, attestere, erklaeringer og lignende tilkommer der dyrlægen ingen særskilt betaling.

§ 24. De i henhold til denne lovs bestemmelser opnævnte vurderingsmænd tilkommer for de av dem utforte forretninger hver en godtgjørelse av kr. 2,00 pr. dag.

Kapitel 7.

O m a u t o r i s e r t e d y r l æ g e r .

§ 25. Husdyr, angrepne av ondartet smitsom sygdom, faareskab undtagt, maa ikke tas under behandling av andre end autoriserte dyrlæger.

§ 26. Enhver autorisert praktiserende dyrlæge skal efter hvert aars utlop inden en av departementet fastsat frist gjennem amtmanden avgå til det regjeringsdepartement, hvorunder det civile veterinærvæsen er henlagt, en efter nærmere bestemmelse avfattet beretning om sin virksomhet som dyrlæge i det forløpne aar. Uteblir indberetningen utover den fastsatte tid, kan

amtmanden forelægge vedkommende dyrlæge en mulkt for hver uke, som oversettes.

Likesaa skal enhver autorisert dyrlæge ved tilflytning til eller fraflytning fra et distrikt derom indsende meddelelse til departementet gjen-nem vedkommende amtmand.

Kapitel 8.

O m s t r a f f e b e s t e m m e l s e r .

§ 27. Overtrædelse eller undlatelse av at efterkomme de i denne lov eller de i kraft av samme givne og offentligjorte bestemmelser eller andre paa behørig maate givne paabud blir, saafremt forseelsen ikke efter den almindelige lovgivning er belagt med strengere straf, at straffe med bøter eller fængsel.

Sakene blir at behandle paa den for politisaker foreskrevne maate.

Dyr eller gjenstande, som forsøkes indførte eller er indførte her til landet i strid med noget i henhold til § 17 utfærdiget forbud eller anden ifølge denne paragraf given bestemmelse, eller som forsøkes utførte i strid med nogen i henhold til § 19 givne forskrift, forbrydes til fordel for stats-kassen, forsaavdigt de ikke blir at tilintetgjøre.

Hund, som anträffes ute med tilsidesættelse av noget i anledning av hundegalskap git paabud, skal ved politiets foranstaltning optas og dræpes enten straks eller inden en av politiet given frist, inden hvilken den kan indløses av eieren mot erlæggelse av opbevaringsomkostningerne.

Likesaa kan ethvert dyr, som paaträffes ute med tilsidesættelse av nogen bestemmelse i denne lovs kapitel 1 eller noget ifølge derav utfærdiget paabud, naar det findes angrepet av nogen der nævnt smitsom sygdom, ved politiets foranstaltning dræpes uten erstatning til eieren.

§ 28. Privat praktiserende dyrlæger skal, naar de under forretninger for det offentlige gjør sig skyldige i misligheter, som, begaat av dyrlæger med offentlig ansættelse, vilde være strafbare som forbrydelser i embede eller bestilling, straffes med bøter eller fængsel.

Kapitel 9.

O m l o v e n s i k r a f t t r æ d e n m . v .

§ 29. Denne lov trær i kraft den 1ste januar 1895.

Fra samme tid ophæves lov av 20de mai 1882 angaaende foranstaltninger i anledning av ondartede smitsomme sygdomme blandt husdyrene, lov av 15de september 1851 angaaende foranstaltninger mot skabsyke blandt faar og gjeter og de i henhold til sidstnævnte lov utfærdigede bestemmelser samt lov av 14de juni 1890 angaaende forholdsregler mot utførelsel af syke husdyr.

De i medhold av nævnte lov av 20de mai 1882, dens § 4, sidste punktum givne bestemmelser og de i medhold av samme lovs § 8 utfærdigede indførselsforbud samt de i medhold av nævnte lov av 14de juni 1890 utfærdigede bestemmelser blir fremdeles indtil videre i kraft.

Lov

**om kommunale slagtehus, kjøtkontrol m. v. av 27de juni 1892, jfr. lov av
27de juli 1895, lov av 6te august 1897, lov av 25de juli 1910
og lov av 14de juli 1914.**

§ 1. I kommuner, for hvilke der er indrettet slagtehus, hvis beliggenhet og plan er godkjendt av Kongen, kan kommunestyret med Kongens samtykke paabyde, at al slagtning av nærmere bestemte arter av husdyr, hvis kjøt skal benyttes til menneskeføde, skal foregaa i det kommunale slagtehus.

Paa samme maate kan fastsættes, at al handel med nærmere bestemte arter av levende husdyr inden en kommune skal foregaa under kontrol paa dertil bestemt torv eller plads.

§ 2. I enhver kjøbstads- eller ladestedskommune med over 4000 indbyggere skal alt inden kommunen slagtet eller til samme indført ferskt slagtekjøt av hest, kvaeg, svin, faar, gjet og ren, der skal benyttes som menneskeføde, undersøkes av communal kjøtkontrollør, der skal være dyrlæge. Kongen kan dog, efterat formandskapet i indførselskommunen er git anledning til at uttale sig, bestemme, at kjøt, som indføres fra en kommune til en anden kommune, hvori communal kjøtkontrol er oprettet, fritages for fornyet undersøkelse og stempling i indførselskommunen, naar kjøttet stammer fra dyr, som er slagtet i et av vedkommende departement godkjendt slagtehus, hvor kontrol utføres av dyrlæge, ansat af departementet, og i henhold til nærmere av departementet utfærdigede regler for kontrollens haandhævelse samt for kjøttets transport og dets efterbesigtigelse.

Efter andragende fra kommunestyret kan det av Kongen bestemmes, at kjøt av dyr, der slagtes inden dele av kommunen, som ikke er bymæssig bebygget, og hvor kontrollens gjennemførelse paa grund av deres avstand fra kontrolstationen vil falde uforholdsmæssig besværlig, kan fritages for undersøkelse av communal kjøtkontrol, naar kjøttet ifølge erklæring, avgitt av den, for hvem det slagtes, alene skal benyttes av denne og hans husstand.

Efter beslutning av kommunestyret og med Kongens samtykke kan

saadan kontrol paabydes ogsaa for kjøbstads- eller ladestedskommuner med ikke over 4000 indbyggere.

Det samme gjelder landkommuner, dog saaledes, at i saadan kommune kun det kjøt, der utbydes til salg inden kommunen, kan forlanges kontrollert.

Det fra utlandet indførte ferske eller saltede kjøt, som indføres i fjerdedels kropper eller mindre dele — saakaldt tøndekjøt samt pølser og andet findelt kjøt — skal likeledes underkastes kontrol av en dertil av departementet godkjendt kommunal kontrollør.

Kongen kan bestemme, at indførsel fra utlandet av kjøt eller kjøt av visse arter av dyr kun tillates til visse bestemte kjøbstæder eller ladesteder. For grænsetrafikken med slagtekjøt kan dog Kongen fastsætte undtagelsesbestemmelser.

Kongen kan derhos bestemme, at indførsel fra utlandet av benfrit tøndekjøt — ferskt eller saltet — samt pølser og andet findelt kjøt helt forbydes.

§ 3. Kjøt, som av kommunal kontrollør findes tjenlig til menneskeføde, skal stemples eller merkes. Findes det utjenlig dertil, skal det ufortøvet beslaglægges og ikke tilbageleveres vedkommende, forinden det er gjort uskadelig for den menneskelige sundhet eller ubrukbart som næringssittel. I de kommuner, hvor kontrol i henhold til denne lov er indført, maa ustempllet slagtekjøt eller umerket opdelt kjøt, som er undergit kontrol, ikke falbydes, torvføres eller forhandles.

Hvis beslaglagt kjøt, som ikke tilbakefordres, av vedkommende kommune blir utnyttet til teknisk bruk istedenfor at tilintetgjøres, har eieren krav paa en forholdsmaessig godtgjørelse.

Den kommunale kjøtkontrollørs avgjørelse kan indankes for stedets sundhetskommission, hvis ordfører i tilfælde ufortøvet skal gives fornøden underretning.

§ 4. Naar slagtetvang indføres efter § 1, pligter vedkommende kommune at gi erstatning for den værdiforringelse, som de for slagtebedrift inden kommunen lovlige opførte bygninger og indretninger maatte lide ved ikke længere at kunne benyttes efter sit øiemed, forsaavidt bedriften lovlige der har været drevet og ved slagtetvangens indførelse endnu drives.

Erstatningen fastsættes i tilfælde ved lovlige skjøn, optat for kommunens regning. Overskjøn maa forlanges inden 4 uker; omkostningene derved utredes efter de almindelige regler.

Erstatningskrav maa i tilfælde være fremsat inden tre maaneder efter slagtetvangens indførelse.

§ 5. For benyttelse av slagtehus eller torv, bestemt til handel med

levende husdyr, kan kommunestyret med Kongens samtykke for mindst et aar ad gangen fastsætte bestemte avgifter.

Disse maa dog ikke være høiere end fornødent til renter av den kapital, som er anvendt til vedkommende anlæg samt til dækkelser av driftsomkostningene.

Ønskes den i § 2 omhandlede undersøkelse utført i slagteri eller andetsteds utenfor kontrolstationen, skal dertil være adgang til saadan tider og mot saadan godtgjørelse, som av kommunestyret med Kongens approbation bestemmes.

I kommuner, hvor offentlig slagtehus ikke er oprettet, skal vedkommende kommunestyre ansætte særskilt kontrollør paa det sted, som slagterborgere eller kjøthandlere andrar om, paa betingelse av, at disse refunderer kommunen de utgifter, som medgaar til saadan kontrollørs avlønning. Lønnens størrelse bestemmes av kommunestyret med departementets approbation. I twilsomme tilfælde skal kjøttet uten utgift for kommunen frembringes til den kommunale kontrolstation.

Kongen kan fastsætte en avgift til dækkelser av de utgifter, som er forbundet med kontrol av det fra utlandet indførte kjøt saavel i hele slagt eller dele av slagt som i opdelt tilstand.

§ 6. Kongen kan utfærdige nærmere forskrifter til denne lovs gjennemførelse. Han kan saaledes bestemme, at der for det indenlandske kjøt paa forlangende av kontrolløren meddeles oplysninger om kjøttets oprindelse m. v., at der medfølger det til kontrol fremstillede utenlandske kjøt — saavel slagtekjøt som opdelt kjøt — oprindelsesbevis og attest om dyrets tilstand i levende live, at røkte skinker, saltet flesk, talg, fett eller kjøt, som indføres i lufttætte kar og har været underkastet en særegen mot bedærvelse beskyttende behandling (hermetiske varer), fritages for den i henhold til denne lov anordnede kontrol, at der fastsættes en mindstevegt for de kjøtstykker, som indføres i opdelt tilstand, at der forbydes anvendelse av andre konserveringsmidler end salt, og at kjøt av visse arter av dyr eller kjøt, som ikke uten betingelse godkjendes av kontrolløren, skal — saafremt vedkommende kommunestyre fatter beslutning derom — forhandles i egne lokaler. Han kan fremdeles fastsætte regler for det kontrollerte kjøts stempling eller merkning samt for kontrol av de til det slagtede dyr henhørende organer.

§ 7. Overtrædelser av de i denne lov eller med hjemmel derav givne ~~forskrifter~~ paatales av politiet og straffes¹⁾ med bøter fra kr. 2,00 til kr. 1000,00.

---

¹⁾ Kfr. den nye straffelov.

Regler

For innførsel og undersøkelse av opdelt kjøt. Plakat av 4de august 1911.

§ 1. Ved opdelt kjøt forstaaes kjøt av slagtede husdyr, naar kjøttet er delt i fjerdedels kropper eller mindre dele. Til kjøt henregnes muskler med tilhørende ben, fett, bindevæv og itler, fremdeles indre organer, hode og tarmer.

Oppdelt kjøt kan indføres til:

1. Kristiania,
2. Drammen,¹⁾
3. Skien,
4. Arendal,
5. Kristiansand,
6. Stavanger,
7. Haugesund,
8. Bergen,
9. Trondhjem,²⁾
10. Bodø.

Indførsel av saadant kjøt til andre steder end de her nævnte er forbudt. Landbruksdepartementet kan dog for enkelte tilfælde tillate indførsel til andre steder.

§ 2. Indførsel av blod og hakkekjøt samt usaltet benfrit kjøt er forbudt, medmindre bestemmelserne i nærværende plakats § 11 kommer til anvendelse.

Paa samme maate er indførsel av faarekjøt i mindre stykker end paa 2 kg. og av andet kjøt i mindre stykker end paa 4 kg. forbudt. Forøvrig er indførsel av saltet kjøt tillatt. Saltet kjøt, som indføres, skal være undergitt kontrol efter reglerne i denne plakat.

§ 3. Bestemmelserne i §§ 1, 2 og 6 skal indtil videre ikke gjælde for røkte eller saltede skinker, saltet flesk, talg, fett eller kjøt, som indføres i lufttaette kar og har været underkastet en særegeen mot bedærvelse beskyttende behandling (hermetiske varer), endvidere pølser, posteier o. lign. i lufttaet pakning, indhyllet i gelatin o. lign. eller nedlagt i eddik. Pølser, posteier o. lign. kan kun indføres i særskilte postpakker paa indtil 5 kg. vekt.

Ved skinker forstaaes bogen eller laaret av svin med tilhørende ben, med eller uten hud.

Likeledes skal frossent renkjøt indtil videre være fritatt for den ved denne plakat anordnede kontrol.

§ 4. Til salt kjøt henregnes alene kjøt, hvor muskelmassen ogsaa i de inderste lag indeholder mindst 4 — fire — procent salt.

§ 5. Kjøt, som er tilsat farvestoffer eller andre konserveringsmidler end koksalt, sukker eller salpeter, saasom

- a) borsyre og borater (boraks),
- b) formaldehyd,

¹⁾ Konf. kgl. resol. av 26de mai 1922. Tønsberg utgik ved kgl. resol. av 9de februar 1912.

²⁾ Aalesund utgik ved kgl. resol. av 8de oktober 1915.

- c) alkali — jordkali — oxyder — hydroxyder og karbonater,
  - d) svovlsyre og undersovvlsyrlige salter (sulfiter og hyposulfiter),
  - e) fluorider,
  - f) benzoësyre, salicylsyre og deres forbindelser,
  - g) klorater
- maa ikke indføres, medmindre bestemmelserne i nærværende plakats § 11 kommer til anvendelse.

§ 6.

- a) Efterat det i § 1 og 2 omhandlede i tønder, fustager eller anden indpakning indførte kjøt er toldbehandlet eller, forsaavd til stedets toldvæsen og vedkommende kjøtkontrollør finder det hensigtsmæssig, før toldbehandling har fundet sted, skal kjøttet, førend det utleveres importøren, underkastes kontrol av dertil av departementet godkjendt kommunal kontrollør.
- b) I særegne tilfælde saasom ved større indførsel til fabrik eller lagerhus, kan departementet bestemme, at kontrollen utføres paa vedkommende fabrik eller lager.

§ 7.

- a) Enhver sending av indført kjøtt, som omfattes af bestemmelserne i disse regler, skal ledsages af papirer bekræftet af stedets norske konsul, som godtgjør, hvorfra kjøttet kommer, kjøttets art og at kjøttet stammer fra dyr, som er undersøkt i levende live af dyrlæge og av ham fundet sundt, og at kjøttet ved dyrlæge-undersøkelsen efter slagningen er fundet tjenlig til menneskeføde. De indførte fustager eller anden emballage skal være saaledes merket og plombert, at varrens identitet efter de ledsagende papirer kan godtgøres. Indtil videre skal der dog ikke kræves dyrlæge-attest for det fra Island indførte saltede faarekjøt eller for saltede tammer.
- b) Landbruksdepartementet bemyndiges til at fastsætte formularer for de attestere, som skal medfølge det fra utlandet indførte kjøt.
- c) Forsendelsen skal aapnes i kontrollørens paasyn i det dertil bestemte undersøkelseslokale, eller, forsaavd kontrol er tillatt i henhold til § 6 b, paa vedkommende sted.

Derpaa undersøkes, om varen stemmer med angivelsen i de ledsagende papirer, og om varen i sundhetsmæssig henseende frembyder betænkelighed.

§ 8. Naar kjøttet er kontrollert og fundet tjenlig til menneskeføde, skal der paa vedkommende pakning anbringes enten et brandmerke eller et farvestempel.

Stemplet skal for kjøt av faar, kvæg eller svin være af regelmæssig sekskantet form og sekskantens sider skal være mindst 2,5 cm.

For hestekjøt skal stemplet være firkantet med 5 cm. lang grundlinje og 2,5 cm. lang sidelinje.

Stemplet, hvis bokstaver skal være skarpe og tydelige, skal, naar farve anvendes, avstemple et rødt merke, som indeholder ordet »Import« samt den kontrollerende kommunes navn.

Indeholder pakningen hestekjøt, skal merket angi dette.

§ 9. Hvis kjøttet tilbakevises fra kontrollen, fordi de i § 7 omhandlede legitimationer m. v. mangler eller ikke er fyldestgjørende, eller fordi det ikke er tillatt at indføre det til benyttelse som menneskeføde

eller det beslaglægges, skal pakningen stempes med en sort trekant av 5 cm. sider, hvor der findes ordene »Import«, kontrolkommunens navn og henholdsvis ordet »tilbakevist« eller »beslaglagt«.

Den anvendte farve maa være holdbar.

§ 10. Der skal tillike foruten stempelmerket paaklistres sendingen en merkelap, som angir undersøkelsens datum og kontrollørens navn.

Stempelmerkerne skal anbringes paa pakningen paa mindst 2 steder (et merke paa lokket og et andetsteds) og paa iøinefaldende maate.

§ 11. Kjøt, som ikke er bestemt til menneskeføde, kan indføres uten at underkastes kontrol, naar kjøttet er gjort eller gjøres utjenlig til menneskeføde, saasom ved indsnit i kjøttet og tilsætning af kalk, tjærerestoffer (karbolsyre, kreosot) o. lign. efter nærmere bestemmelse.

§ 12. Kontrolløren har at anføre i kontrolprotokollen nøiagtige oplysninger om

- a) undersøkelsens datum,
- b) importørens navn,
- c) varens art,
- d) varens oprindelse (avsendelsessted og avsendelsesfirma),
- e) kort angivelse av de ledsagende papirers indhold (sundhetsattest, fustagens eller sendelsens nr.) o. lign.,
- f) varens nettovegt (som netto regnes sendelsens indhold av kjøt),
- g) det beslaglagte kjøts nettovegt og mængden av det tilbakeviste kjøt,
- h) grunden til beslaglæggelsen eller tilbakevisningen,
- i) oplysninger om det i henhold til § 11 indførte kjøt, som er utjenlig til menneskeføde.

Den av kontrolløren trufne avgjørelse kan indankes for stedets helseraad. Den, der fremfører kjøttet til kontrol, skal i saa fald straks protestere mot den trufne avgjørelse og har ved henvendelse til helseraadet at kræve dettes kjendelse. Kontrolløren bør være tilstede ved sakens behandling og for helseraadet nærmere begrunde sin avgjørelse. Kjøttet blir, indtil kjendelsen er avgitt, at opbevare paa forsvarlig vis ved kontrolstationen. Hvis helseraadet ikke opretholder kontrollørens avgjørelse, blir kjøttet at stemple — med tilføielse efter kommunens navn — av ordet »Helseraad».

§ 13. For undersøkelse av det indførte kjøt skal erlægges en kontrolavgift av 2 øre pr. kg. Avgiften beregnes efter kjøttets vekt.

§ 14. Med hensyn til toldens erlæggelse og eventuel tilbakebetaling av erlagt told for beslaglagt eller tilbakevist kjøt, har kontrolløren at rette sig efter den ordning, som i denne henseende maatte træffes av vedkommende toldkammer.

§ 15. Kontroltiden fastsættes av magistraten. Kontrol skal som regel kun finde sted ved dagslys; i mørketiden skal der sørget for tilstrækkelig kunstig belysning av kontrollokalet.

§ 16. Overtrædelse af de i denne plakat givne forskrifter blir forsaavidt de ikke indgaar under strengere straffebestemmelser, at belægge med straf overensstemmende med den almindelige borgerlige straffelov av 22de mai 1902 § 339.

§ 17. Denne plakat træder i kraft fra 1ste november 1911.

Regler

for innførsel og kontrol av ferskt kjøt (slagtekjot). Plakat av 4de august 1911.

A. Om indførsel fra utlandet av slagtekjøt.

§ 1. Indførsel av ferskt slagtekjøt av hest, kvæg, faar, gjet, svin og ren bestemt til menneskeføde, skal alene være tillatt fra de land, som indførselsplakaten i henhold til lov om foranstaltninger mot smitsomme husdyrsygdomme (husdyrloven) av 14de juli 1894 med tillægslove til enhver tid bestemmer.

§ 2. Indførsel maa alene finde sted til de kjøbstæder eller ladesteder, hvor der er indført offentlig kjøtkontrol i henhold til lov av 27de juni 1892 (kfr. lov av 25de juli 1910) om kommunale slagtehus m. v. Landbruksdepartementet kan for enkelte tilfælde tillate indførsel til andre steder. Derhos skal det indtil videre være tillatt at indføre slagtekjøt over riksgrænsen mot Sverige til benyttelse for befolkningen i grænse-distriktene. Likeledes skal frossent renkjøt kunne indføres til Finnmarken fra de ved Nordishavet og det Hvide Hav beliggende russiske havner uten at underkastes den ved denne plakat anordnede kontrol.

§ 3. Ferskt slagtekjøt, hvorved forstaaes slagtemæssig behandlet kjøt uten tilsætning av konserveringsmidler, maa ikke indføres i mindre dele end halve slagtekropper, opdelt efter længden. Kalver og smaaafæ kan kun indføres i hele kropper.

§ 4. Æthvert slagt skal være ledsaget av attest fra en i utførselslandet autorisert dyrlæge indeholdende nøiagtige oplysninger om slagtningsted og slagtningstid samt bevidnelse om, at dyret er synet af dyrlægen umiddelbart før slagtningen og fundet sundt, og at slagtet er undersøkt og fundet tjenlig til menneskeføde. Hvis attesten omfatter flere slagt i samme forsendelse, skal hvert slagt være saaledes merket, at det efter attesten kan identificeres.

Dog skal for hesteslags vedkommende særskilt attest medfølge for hvert enkelt slagt, og attesten skal derhos indeholde angivelse av hestens signalement og tilstand før slagtningen.

Hvis slagtet indføres fra andre land end Sverige og Danmark, skal dyrlægens attest være paategnet bevidnelse fra norsk konsul om, at vedkommende dyrlæge er en i utførselslandet autorisert dyrlæge. Til kontrolkommuner kan der dog fra de svenske grænse-distrikter indføres slagt uten dyrlæge-attest, naar der medfølger slagtet attest fra svensk politimyndighet, grænsetoldstations-bestyrer eller ordfører i vedkommende kommune med oplysning om kjøttets oprindelse, slagtningsted og slagtningstid samt bevidnelse om, at slagtet efter de foreliggende oplysninger ikke stammer fra dyr, som er slagtet paa grund av sygdom, og at der ikke i distriket for tiden opträder ondartet smitsom husdyrsygdom. Dog skal disse attester, naar det gjælder hester, indeholde erklæring om, at hesten er besiktiget av attestutstederen umiddelbart før salgningen og fundet fri for sygdomstegn.

§ 5. For kontrol av det indforte kjøt betales en avgift av kr. 1,00 pr. hel eller halv skrot.¹⁾

¹⁾ Kfr. kgl. resol. av 24 septbr. 1920.

B. *Om kontrollens haandhævelse.*

§ 6. I enhver kommune, hvor offentlig kjøtkontrol i henhold til loven av 27de juni 1892 er anordnet, skal der være en kontrolstation, hvor kontrollen av det ferske slagtekjøt skal foregaa.

§ 7.

- a) Intet kjøt skal undersøkes og stemples, medmindre det, hvis det stammer fra hest, svin, kvaeg (undtagen kalver) eller ren, fremlægges i mindst en fjerdedels krop (for- eller bakfjerdning), og hvis det stammer fra kalv, faar eller gjet, fremlægges i hele kropper, som kan være delt efter længden; dog skal slagt, som stammer fra dyr, der er slagtet paa grund av sygdom (nødslagtede dyr), altid fremlægges i sin helhet. Renkjøt, som ved indførsel til kontrolkommune er frossent, skal være fritat for den ved denne plakat anordnede kontrol.
- b) Hele kropper skal ved fremlæggelsen være opbrystet. Med bakparter skal følge nyrrerne i organisk sammenhæng. Andre organer, som ved slagtningen er fraskilt kroppen, saasom hode, tunge, net, lever, hjerteslag o. lign. kan mottages til kontrol, naar de ved et merke er betegnet som tilhørende det slagt, hvormed de fremføres, og for tungens vedkommende er heftet til dette.
- c) Ferske organer av slagtedyr maa ikke benyttes som menneskeføde inden en kommune uten at være fremført til kontrol og stemplet.
- d) Kommunestyret kan ved approbation av Landbruksdepartementet fastsætte regler, ifølge hvilke større dele av slagt eller flere organer end ovenfor nævnt kan kræves fremlagt for kontrolløren i tilfælde i organisk sammenhæng med slagtet.
- e) Ved undersøkelse i slagteri av kjøt av dyr, slagtet inden vedkommende kommune, skal samtlige dyrets organer være tilstede og særligt for hvert dyr fremvises for kontrolløren.

§ 8. Naar hesteslagt fremlægges til kontrol, skal slagtet ledsages av attest enten fra en dyrlæge, som meddeler oplysning om hestens tilstand umiddelbart før slagtningen, eller fra to troværdige mænd, som i henhold til en besigtigelse af hesten umiddelbart før slagtningen bevidner, at dyret er fundet frit for sygdomstegn. Attesten skal tillike indeholde oplysning om dyrets farve. Slaget maa være forsynt med et merke, som godtgjør dets identitet efter den medfølgende attest. Mændenes troværdighet skal være bevidnet av politiet eller av kommunens ordfører.

§ 9. Slagt, som ved fremførelse til kontrol ikke er i hel og ube-skadiget stand, saaledes at ingen hindedebedækning er fjernet, itler eller andre organdele bortskaaret, eller som ikke tilfredsstiller de i § 7 og 8 opstillede krav, eller som fremlægges i tilsmudset tilstand avvises fra kontrollen, forsaavidt der ikke foreligger grund til at beslaglægge kjøttet.

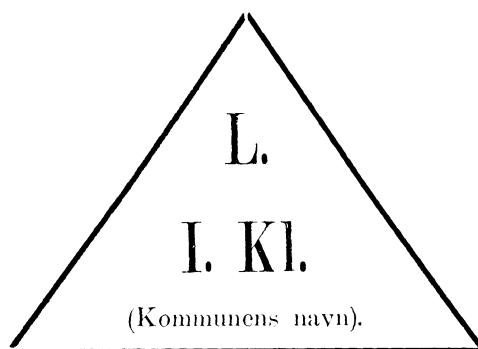
§ 10. Kontrolløren skal, forsaavidt slagtet efter foranstaende bestemmelser kan mottages til kontrol, underkaste dette en nøiagtig undersøkelse for at avgjøre, om kjøttet er tjenlig til menneskeføde. Avgjørelse herav træffes overrensstemmende med den til enhver tid gjældende instruks for kontrollen. Hvis kontrolløren paa grund av særegne forhold ikke kan træffe avgjørelse ved slagtets fremlæggelse, kan avgjørelsen utskytes indtil 24 timer, mellemliggende helligdag ikke iberegnet. Ved under-

søkelsen har kontrolløren ret til at gjøre de nødvendige indsnit i kjøt og organer.

§ 11.

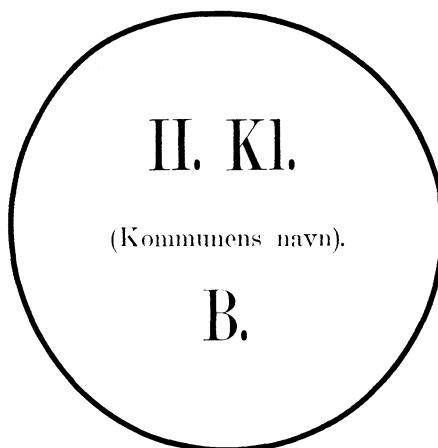
- a) Den, som fremstiller kjøt til kontrol, skal ved fremlæggelsen meddele oplysning om, hvad der er ham bekjendt om slagtet, saasom eierens navn, hvorfra slagtet er kommet, slagningssted og slagningstid, om dyret har været sykt eller har fået medicin før slagtingen m. v.
- b) Hvis slagtet stammer fra et sykt dyr, skal der meddeles oplysning om dyrets tilstand før slagtingen, om det har fået medicin før slagtingen m. v.

ningen og andre oplysninger som kontrolløren anser nødvendige. Kan fornødne oplysninger ikke tilveiebringes, avvises slagtet, medmindre der ved undersøkelsen findes tegn, som betinger slagtets beslaglæggelse.

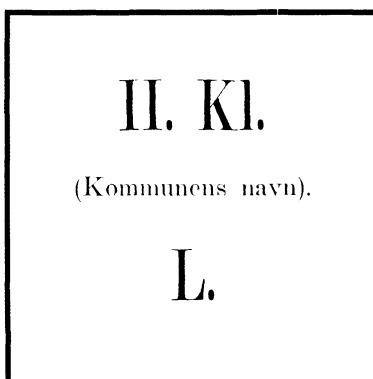
§ 12. Naar et slægt efter foretaget undersøkelse findes tjenlig til menneskeføde, skal der paa slagtet anbringes stempelmerker.

Paa kjøt af slægtdyr, slagtet inden en kommune, hvor kontrol er inført, og undersøkt i vedkommende slagteri med dyrets samtlige organer saaledes tilstede, at der ingen tvil er om, at organene tilhører det foreviste slægt, skal naar kjøttet i enhver henseende findes sundt og ubeitinget tjenlig til menneskeføde, anbringes stempelmerker i bla a farve og oval form; saadanne stempeler skal være 6 cm.

og hvis hoidediameter skal være 3,5 cm., skal indeholde foruten kommunens navn (helt eller forkortet) tillike tegnene I Kl. (ø: første klasse), B. (ø: bykontrol), se hosstaaende tegning.

Paa kjøt av slagtedyr, som enten er indført utenbysfra eller slagtet inden byen, men fremført til kontrol uten tilstedeværelse av dyrets samtlige organer, skal, naar kjøttet i enhver henseende antages sundt og ube tinget tjenlig til menneskeføde, anbringes stempelmerke i blaa farve

og trekantet form; saadanne triangulære stempler, hvis grundlinje skal være 6 cm. og hvis sider skal være 5 cm., skal foruten vedkommende kommunenes navn tillike indeholde tegnene I Kl. (ø: første klasse), L. (ø: landkontrol), se hosstaaende tegning.

§ 13. Paa kjøt, som ved undersøkelse findes at lide av mangler i sanitær henseende, men hvor den tilstedeværende mangel ved omhyggelig tilberedning ikke antages at kunne betinge fare for den menneskelige sundhet, skal der hvis kjøttet hitrører fra dyr, undersøkt i vedkommende slagteri med dyrets samtlige organer saaledes tilstede, at der ingen tvil er om, at organene tilhører det foreviste slagt, anbringes stempelmerker i sort farve og rund form, hvis diameter skal være 6 cm. Stempel-

merket skal avstemple foruten vedkommende kommunes navn tillike tegnene II. Kl. (ø: 2den klasse), B. (ø: bykontrol), se hosstaaende tegning.

Hvis kjøttet derimot fremstilles til kontrol, uten at samtlige organer er tilstede, eller hvis det er indført utenbysfra, skal der, under samme betingelse som ovenfor i denne paragraf nævnt, anbringes merker i sort farve og kvadratisk form; kvadratets sider skal være 5 cm., og merket skal avstemple, foruten vedkommende kommunes navn, tillike II. Kl. (ø: 2den klasse), L. (ø: landkontrol), se hosstaaende tegning.

§ 14. Hvis der ved undersøkelse av kjøttet findes mangler av saadan art, at kjøttet ikke ansees tjenlig til menneskeføde, skal det beslaglægges og indtil videre opbevares paa kontrolstationen paa en saadan maate, at der ingen risiko er for tilsmudsning og bedærvelse af andet kjøt eller for spredning av sygdomsstof. Fra kontrolstationen eller fra undersøkelsstedet skal det beslaglagte kjøt føres paa forsvarlig vis enten til destruktionsanstalt, opbrændingsovn eller nedgravningsplads for saadant kjøt eller til en af kommunen godkjendt indretning, hvor kjøttet gjennemkokkes. Kjøttet kan dog tilbakeleveres eieren, hvis det ikke er befængt med nogen sygdom, som ifølge husdyrloven betinger dets opbrænding eller nedgravning. Kjøttet skal, hvis det tilbakeleveres eieren, af kontrolløren forsynes med dype indsnit, hvori der strøes ulæsket kalk eller petroleum, raa karbol-syre o. lign., hvorved det gjøres utjenlig til benyttelse for mennesker eller dyr.

§ 15. Den av kontrolløren trufne avgjørelse om kjøttets stempling eller beslaglæggelse kan indankes for stedets helseraad. Den, som fremfører kjøttet til kontrol, skal i saa fald straks protestere mot den trufne avgjørelse og har ved henvendelse til helseraadet at kræve dettes kjen-delse. Kontrolløren bør være tilstede ved sakens behandling og nærmere begrunde sin avgjørelse. Kjøttet blir, indtil kjendelsen er avgitt, at opbevare paa forsvarlig vis ved kontrolstationen. Hvis helseraadet ikke opretholder kontrollørens avgjørelse, blir kjøttet at stemple med tilføielse — efter kommunens navn — av ordet »Helseraad«.

§ 16. Stempelmerkerne skal anbringes paa mindst følgende steder paa hvert halve slagt:

- I. Hos h e s t o g k v æ g (undtagen kalver)
  1. paa siden av halsen,
  2. paa underarmen,
  3. paa bogen,
  4. paa brystet,
  5. paa høiryggen,
  6. i nyrepartiet,
  7. paa indsiden av laaret,
  8. paa utsiden av laaret,
  9. paa tungen og hodet.
- II. Hos k a l v e r o g r e n s d y r
  1. paa bogen eller underarmen,
  2. paa brystet,
  3. paa laaret eller bækkenpartiet.
- III. Hos s v i n
  1. paa hodet,

2. paa brystet,
3. paa bogen,
4. paa ryggen,
5. paa buken,
6. paa laaret.

Paa smaa griser er det nok at stemple hodet og ryggen.

IV. Hos faar og gjet

1. paa brystet,
2. paa bogen,
3. paa ryggen,
4. paa laaret.

Hos smaal am og killinger er det nok at stemple halsen og ryggen.

Hvis kontrolløren finder det hensigtsmæssig, eller hvis kjøttets eier kræver det, kan flere stempeler anbringes.

§ 17. Enhver kontrolstation skal være forsynt med vand, vask og avløp til kloak, samt de til undersøkelse av slagtet nødvendige instrumenter og forovrig være indrettet og utstyrt saaledes som Landbruksdepartementet til enhver tid bestemmer. Stemplene maa utenfor bruken opbevares i et sikkert tillaast skap.

Der skal sørges for, at slagtet kan fremlægges til kontrol uten at utsættes for regn eller stov. For det beslaglagte kjøt skal der findes et eget ophængningsrum eller en egen kasse, hvilke holdes forsvarlig avlaast.

§ 18. Kontrolstationen skal holdes aaben for undersøkelser og stempling af kjøt til de tider, som vedkommende magistrat og formandskab bestemmer.

§ 19. Ved enhver kontrolstation skal der føres en protokol over alt kjøt, som fremføres til kontrol ved hovedstationen, samt en anden protokol over alt kjøt, som undersøkes utenfor kontrolstationen.

I vedkommende protokol anføres rekvirentens eller eierens navn, kjøttets oprindelse (fra indlandet eller fra utlandet), undersøkelsens datum, kjøttets art og størrelse samt undersøkelsens resultat. Der skal tillike føres regnskap over de for undersøkelsen betalte avgifter.

§ 20. Naar noget kjøt avvises, stempler med 2den klasse eller beslaglægges, skal grunden hertil anføres i protokollen.

Det beslaglagte eller efter § 13 stempledé kjøt skal veies. Det skal anføres i protokollen, hvorledes der senere er forholdt med det beslaglagte kjøt.

§ 21. Kontrolstationens bestyrer har inden 1ste februar hvertaar gjennem vedkommende helseraad og magistrat at avgi til direktøren for Det civile veterinarvæsen en nøiagtig beretning over kontrollens virksomhet i det forløpne aar overensstemmende med de for saadan beretning fastsatte skemaer.

§ 22. Overtrædelse av de i denne plakat givne forskrifter blir, forsaavidt de ikke indgaar under strengere straffebestemmelser, at belægge med straf ovenensstemmende med den almindelige borgerlige straffelov av 22de mai 1902 § 339.

§ 23. De ved de kongelige plakater av 5te november 1895, 2den november 1896, 3dje august 1897, kgl. res. av 19de august 1897 samt

de kongelige plakater av 20de oktober 1900, 26de oktober 1901, 24de mai 1907 og 27de november 1908 fastsatte kjøtkontrolregler ophæves fra 1ste september 1911 at regne. Denne plakat trær i kraft fra samme dag.

**Nugjeldende (1 juni 1922) bestemmelser
angående innførsel av husdyr m. v. (plakat av 10 desember 1920 og plakat av 20 mai 1921).**

I. Hest og annet til hesteslekten hørende dyr skal det være forbudt å innføre.

Skyss- og trafikkhester, som fra Sverige passerer riksgrensen til Norge for umiddelbart etter å vende tilbake til Sverige, rammes ikke av dette forbud, når hestens identitet tilfredsstillende godtgjøres.

II. Storfe, sau og gjet kan innføres fra Sverige, dog inntil videre ikke fra Malmöhus, Kristianstads, Hallands, Kronobergs og Blekinge län, til livdyr eller til slaktning på følgende betingelser:

a) 1) ad nærmeste landvei til Kornsjö stasjon til direkte innlasting i jernbanevogn for videre transport til det kommunale slakthus i Fredrikshald eller Kristiania;

2) pr. jernbane eller sjøværts direkte til Fredrikshald eller Kristiania;

3) pr. jernbane direkte til Trondhjem til slaktning i denne by.

b) Det skal ved en attest, utstedt av autorisert svensk dyrlæge, godtgjøres, at dyrene ikke er eller i de nærmest forutgående 6 måneder har vært angrebet av ondartet smittsom husdyrsykdom, såsom kvegpest, miltbrand, munn- og klovsyke eller ondartet lungesyke, og at dyrene kommer fra et distrikt, hvor der ikke for tiden optrer eller i de sist forløpne 6 måneder har opptrått sådan sykdom som foran nevnt, samt at dyrene ikke i de nærmest forutgående 6 måneder er innført fra utlandet eller fra noget av forannevnte Malmöhus, Kristianstads, Hallands, Kronobergs eller Blekinge län i Sverige.

Dyrene skal være merket eller i attesten således beskrevet, at deres identitet kan tilfredsstillende konstateres.

c) Dyrene skal ved ankomsten føres til den innhegnede, for sådant øiemed reserverte karantenepllass, hvor de blir å undersøke av vedkommende kommunale dyrlæge.

Storfe, som aktes solgt til livdyr, skal opstalles i særskilt avdeling på det kommunale fjøs i 5 døgn — helligdager ikke iberegnet — og i denne tid undersøkes med tuberkulin.

De dyr, som ved denne undersøkelse finnes lidende av eller er mistenkt for tuberkulose, merkes i huden med et innbrent tydelig T.

De dyr, som innføres for å selges til slakt, skal på samme vis merkes med et i huden innbrent tydelig S.

De med T og S brennemerke dyr skal innen 4 døgn etter innførselen slaktes overensstemmende med de nærmere bestemmelser, som Landbruksdepartementet fastsetter. Dyr, som innføres til Kristiania eller Fredrikshald, skal henstå på karantenefjøset, inntil de føres direkte fra dette til slaktning. Dog kan dyr, innført til Fredrikshald, føres direkte med jernbanen fra karantenefjøset i Fredrikshald til umiddelbar slaktning i Kristiania, når de ved den på karantenefjøset i Fredrikshald foretatte undersøkelse finnes fri for tegn på ondartet smittsom sykdom. Karantenefjøsets bestyrer skal i fjøsets protokoll anføre, hvorhen de fra karantenefjøset fjernede dyr føres for å slaktes, samt har å underrette vedkommende politikammer om, hvor slaktning av karantenerete dyr finner sted, forsåvidt sådan slaktning skal skje utenfor kommunalt slaktehus.

Storfe, som ved undersøkelse finnes fri for tuberkulose, skal på en iøinefallende måte være merket med ordet »Sund« samt årstallet for den stedfundne undersøkelse

Sau og gjet, som innføres til livdyr, og som ved sundhetsundersøkelse finnes fri for tegn eller mistanke på smittsom sykdom, kan frigis fra karantenen 5 døgn etter ankomsten og etterat hvert dyr på betryggende måte er merket, f. eks. ved et utklipp i øret. Sau og gjet innført til slakt skal nedslaktes i det kommunale slaktehus innen 48 timer, etterat innførselen har funnet sted.

- d) Karantenefjøset blir å holde strengt avsperret for publikum, inntil sundhetsundersøkelse av samtlige innførte dyr har funnet sted og dyrene er funnet fri for tegn på smittsom husdyrsykdom.
- e) Som erstatning for de med heromhandlede undersøkelse, merking, opstalning og føring av dyrene samt anskaffelse av tuberkulin, instrumenter, fjøsets rensning og desinfeksjon m. v. forbundne omkostninger skal vedkommende kommune være berettiget til å avkreve importøren en av kommunestyret fastsatt og av Landbruksdepartementet godkjent avgift for hvert dyr.
- f) Landbruksdepartementet bemyndiges til forøvrig å fastsette nærmere bestemmelser angående den heromhandlede imports ordning med hensyn til dyrenes slaktning, deres undersøkelse og merking samt atester og protokoller, endring av karantene-tiden m. v.

Forøvrig forbys innførsel av drøvtyggere (d. v. s. storfe, sau, gjet og andre drøvtyggende dyr) fra alle land.

Rensdyrtrafikken til Norge rammes ikke av dette forbud.

- III. Svin skal det være forbudt at innføre fra alle land med undtagelse av de russiske havner ved Nordishavet og Det hvite hav, hvorfra det er tillatt å innføre disse dyr til Finnmarken. Fra Finnmarken skal det være forbudt å innføre svin til rikets øvrige egner.
- IV. Hund og annet til rovdyrne hørende dyr skal det være forbudt å innføre fra alle land.

Hund, som benyttes til voktning av renhjorder og i følge med

disses eiere eller voktere kommer fra Sverige, tillates innført, hvilket også gjelder, om lappene på flytningen til Norge har passert Finlands område.

- V. Alle andre pattedyr samt fjærfe skal det være forbudt å innfore.
- VI. Huder og skinn skal det være forbudt å innfore i rå, utilberedt tilstand.

Det skal inntil videre være tillatt å innføre fullstendig torrede eller godt saltede huder og skinn på betingelse av, at partiene ved ankomsten besiktiges av vedkommende kommunale dyrlege og av denne erklares å være i tilfredsstillende saniter tilstand.

Rå eller letsaltede deler av drovtyggere, hester og svin, såsom utilvirkede, utilberedte og urensede hår og borster, som ikke i forveien er desinfisert, samt muler, klover og ferske eller letsaltede tunger skal det likeledes være forbudt å innfore.

Innforsel av usaltet eller utilberedt kjott og flesk samt usmeltet talg skal være forbudt fra alle land undtagen fra Sverige*). Dog skal det være tillatt fra de ved Nordishavet og Det hvite hav beliggende russiske havner å innfore til Finnmarken frosset rensdyrkjott.

- VII. Gress, hoi og halm skal det være forbudt å innfore. Dog kan sådan innforsel finne sted fra Sverige (undtagen fra Malmöhus, Kristianstads, Hallands, Kronobergs og Blekinge län) og fra de russiske havner ved Nordishavet og Det hvite hav, fra hvilke havner det er tillatt å innfore disse varer til Finnmarken.
- VIII. Brukte fjørsredskaper skal det være forbudt å innfore fra alle land, medmindre det godtgjores ved en av norsk konsul bekriftet, av vedkommende sundhetsmyndighet utstedt, attest, at de er betryggende desinfisert.
- IX. Landbruksdepartementet bemyndiges til å tillate innforsel av enkelte dyr og gjenstander, hvis innforsel ved denne plakat er forbudt, og i tilfelle å fastsette de nærmere vilkår for innforselen, således karantenering, dyrlegeundersøkelse og betalingen herfor. Innforsel av hest fra andre land enn Sverige kan i tilfelle bare skje over Fredrikshald, Kristiania, Kristiansand, Stavanger, Bergen eller Trondhjem.
- X. Overtredelse av disse bestemmelser er belagt med straff.

Nugjeldende regler

for utførelse av hester, hornkvæg, svin, sau og gjeter fra Norge.
(Konf. plakat av 19de september 1894, plakat av 18de juni 1895, plakat av 4de august 1896 og plakat av 28de juli 1921).

§ 1. Hester, hornkvæg, svin, sau og gjeter, som med skib agtes utførte til utlandet, skal umiddelbart forinden indskibningen i vedkommende eksportfartøi paa avsenderens bekostning undersøkes av den dertil

*). Ifølge kgl. resol. av 20de januar 1922 er sådan innforsel midlertidig forbudt fra Malmöhus og Kristianstads len.

av vedkommende amtmand antagne norske dyrlæge og maa kun indskibes, saafremt det ved undersøkelsen befindes, at de ikke frembyder tegn til at lide av nogen smitsom sygdom, og der heller ikke er nogen grund til at formode, at de ved berørelse med smittede dyr eller paa anden maate rylig kunde være smittet av saadan sygdom. Herom skal av dyrlægen avgives attest til avsenderen.

§ 2. Umiddelbart efterat dyrene er undersøkte og godkjendte, slippes de enten ombord eller ind i en særskilt indhegning, saaat berøring med de ikke undersøkte dyr undgaaes. Samtidig forsynes hvert dyr med et merke, der betegner, at det er undersøkt og kan utføres. Dyrenes antal og kjøn, samt merkets art anføres i den sundhetsattest, som av dyrlægen utstedes.

§ 3. Forsaavidt undersøkelse foretages umiddelbart før indskibning i lokalskib, der skal gaa til eksportstedet, er ny undersøkelse ved ankomsten hertil unødvendig, saafremt enten dyrene i lokalskibet er holdt avsondret fra andre ikke undersøkte dyr, eller samtlige ombordværende dyr er undersøkte og fundne fri for sygdom, og dyrene fra skibet overføres enten direkte til eksportskibet eller til den i § 2 nævnte indhegning.

§ 4. Ethvert skib, som agtes anvendt til utførsel som under § 1 nævnt, skal for hver reise paa det første sted, hvor det her i landet indtar dyr, undersøkes av den dertil af vedkommende amtmand antagne norske dyrlæge eller, forsaavidt ingen saadan der findes, af stedets politi. Finder den, der har anstillet undersøkelsen, grund til at anse skibet for smittefarlig, maa dyr ikke indtages, forinden det er behørig desinficert. Forsaavidt drøvtyggere eller svin agtes utført, skal desinfektion af skibet i ethvert tilfælde finde sted, førend dyrene indskibes. For hver gang skibet er blit undersøkt og godkjendt, skal attest herom avgives til skibets fører.

Undersøkelsen og desinfektionen sker paa skibets bekostning.

§ 5. For dyrs undersøkelse med merkning erlegger avsenderen for hver forretning en betaling pr. dyr til dyrlægen. Denne betalings størrelse blir at fastsætte efter en takst, som vedkommende fylkesmand og dyrlæge under forbehold av Landbruksdepartementets godkjendelse kommer overens om.

Betalingen beregnes efter det samlede antal dyr, som samme eksporter forlanger undersøkt paa en gang.

Paa samme maate fastsættes godtgjørelsen for den i § 4 omhandlede undersøkelse af skibet, hvilken godtgjørelse skibets fører skal betale til dyrlægen eller vedkommende politifunktionær, samt betalingen til disse for at paase skibets desinfektion, forsaavidt denne ikke kan finde sted samme dag som undersøkelsen.

§ 6. Hvis noget husdyr af de under § 1 nævnte arter utføres med jernbane skal de likeledes sundhetsundersøkes ved dyrlæge umiddelbart for avsendelsen og sundhetsattest utstedes saaledes som i § 1 omhandlet. Den godtgjørelse som avsenderen skal betale dyrlægen for undersøkelsen m. v. fastsættes som under § 5 bestemt.

§ 7. Landbruksdepartementet bemyndiges til at gi nærmere bestemmelser angaaende de her nævnte foranstaltningers gjennemførelse. Landbruksdepartementet bemyndiges derhos til, forsaavidt angaar utførsel, som ikke foregaar pr. skib eller jernbane, at gi almirdelige eller for det enkelte tilfælde gjeldende bestemmelser om sundhetseftersyn m. v. av husdyr.

§ 8. Overtrædelse av disse bestemmelser er belagt med straf.

Anvisning til tuberkulinundersøkelse av besætninger.

Tuberkulinet forsendes i flasker i ufortyndet og steril tilstand. Det maa opbevares paa et mørkt, kjølig og tørt sted og holder sig da virksomt i meget lang tid.

Til undersøkelse anvendes til et voksent dyr (hest, kvæg eller svin) 50 centigram, til ungdyr 30—40 centigram, til kalver og nyfødte dyr 20 centigram efter dyrets størrelse og alder.

Den for hvert dyr bestemte dosis tilblandes i det øieblik, den skal benyttes, med rent og i forveien kokt vand i et rent, kokt glas.

Bekvemmere er det dog at blande den til vedkommende besætning bestemte mængde tuberkulin med det nødvendige kvantum vand paa engang paa en større flaske (alt sterilt) i et forhold av 1 til 10 (10 % saaledes, at der i en fortynding af 5 kubikcentimeter kommer 50 centigram tuberkulin). Av denne fortynding vil altsaa, naar sprøiten rummer 10 kcm., 5 kcm. være passende dosis for et stort voksent dyr, 4 kcm. for et mindre voksent dyr, 3 kcm. for et ungdyr og 1—2 kcm. for smaadylene.¹⁾ Fortyndingen holder sig dog ikke länge uten at dekomponeres, hvorfor den enten maa tillaves paa bruksstedet eller ogsaa i hjemmet 1—2 dage iforveien og isaaftald til sættes $\frac{1}{2}$ % karbolsyre.

Førend indsprøtning foretages, maa samtlige dyrs temperatur være maalt; maalingen foretages ved et maksimaltermometer, der holdes godt inde i endetarmen i 2 minuter, hvorefter termometret trækkes langsomt ut og temperaturen avlæses nøjagtig og noteres. Man maa være forsynt med 1 termometer for hvert 20 dyr, foruten nødvendig reserve. Til maaling av 20 dyr iberegnet avlæsning, nedskrivning av temperaturen, rengjøring av termometret (det avtørres bedst med en klut dyppet i lysol-, kreolin- eller sublimatopløsning) samt dettes indoljning, medgaard for en øvet mand ca. $1\frac{1}{2}$ time.

Glem ikke at slaa kviksølvsøilen ned mellem hver gang termometret benyttes.

Efterat samtlige dyrs temperatur er maalt, foretages indsprøtningen av tuberkulinet. Den kan hensigtsmæssigst ske paa halsen og bedst efterat huden iforveien er avbarbert samt renvasket med et desinfektionsmiddel (2% lysol-, karbol- eller kreolinopløsning, 10'00 sublimatopløsning). Injektionssprøten, hvis stempel maa være af et materiale, der taaler kokning, maa iforveien være kokt. Man bør ha mindst 2 sprøiter og 4 sprøitespidser. Spidsen stikkes igjennem huden, hvorefter sprøiten sættes til spidsen og den nødvendige dose indsprøtes. Spidsen rengjøres for hver gang ved at dyppes i ren kokhet olje eller i et desinfektionsmiddel. Indsprøtningen bør helst foretages mellem kl. 8—10 om aftenen (eller kl. 4—8 om morgen). Dydrene maa under undersøkelsen være i ro paa fjøset; 6—7 timer efter indsprøtningen paabegyndes temperaturmalingen igjen, og der fortsættes med denne hvert anden time. Dyr, der ved maaling indtil den 13de time findes at ha git sikkert tegn paa at være tuberkuløse, behøver ikke at maales mere, mens dyr, der ikke har reagerert, eller hvis reaktion er tvilsom, maa maales indtil den 17de eller 23de time efter indsprøtningen.

¹⁾ Den indsprøtede tuberkulinmængde angives altid i gram (ikke i volum).

Dyrlægen maa enten selv foreta maalingen eller la denne foreta av mænd, som av ham er git den til temperaturmaalingen nødvendige anvisning, og hvis maalinger han isaafald personlig maa kontrolere paa stedet. Det maa paasees, at dyrene ikke vandes umiddelbart foran en maaling. Brunstige dyr viser ofte en høiere temperatur end normalt, dog vil den ikke av denne grund stige over 40°.

Undersøkelsens resultat anføres paa det dertil bestemte skema og indsendes snarest mulig til veterinærdirektøren.

(Konf. forøvrig cirkulære fra veterinærdirektøren av 7de april 1905).

Cirkulære fra direktøren for det civile veterinærvesen av 7de april 1905 om tuberkulosens bekjæmpelse i kvægbesætninger.

Ogsaa for budgetterminen 1905—1906 er der i likhet med foregaaende aar av Stortinget git bevilgning til:

1. tuberkulinundersøkelser av kvægbesætninger og
2. erstatningsbidrag ved nedslagtning av tuberkuløst kvæg.

I. Undersøkelse og foranstaltninger.

Tuberkulosen henregnes til de i husdyrloven av 14de juli 1894 (kfr. lov av 26de mai 1899) kap. 3 omhandlede mildere smitsomme sygdomme, for hvis vedkommende en dyreier er pligtig til at anmelde for det offentlige, naar sygdommen maatte vise sig i hans besætning; dyr, der antages angrepne av tuberkulose, er det forbudt at føre paa markeder, til dyrskuer, paa fremmed beite eller i fremmede fjøs; dog er det tillatt at sælge saadanne dyr til slagt.

Tilladelse til at la kvægbesætning tuberkulinundersøke paa offentlig bekostning vil av Landbruksdepartementet, som tidligere, meddeles paa derom indsendt særskilt ansøkning, hvortil trykt blanket erholdes ved henvendelse til den dyrlæge, ved hvilken undersøkelsen agtes utført. Ved indsendelsen av ansøkningen har kvægeiere at forpligte sig til efter foretagen undersøkelser, hvis tuberkulose findes i besætningen, inden 3 uker efter undersøkelsen paa betryggende maate

- at skille de tuberkuløse og mistænkte dyr fra de sunde dyr og at holde og stelle de sunde og syke dyr hver for sig baade i fjøs og havnegang;
- at rense fjøset paa betryggende maate, efter hvad dyrlægen derom foreskriver;
- at slagte straks dyr, som lider av jurtuberkulose eller lungetæring, og ikke at sælge eller benytte melk fra saadanne dyr uten i kokt tilstand;
- at la nyfødte og nyindkjøpte dyr tuberkulinprøve¹⁾, førend de sættes ind i den sunde del af besætningen;
- at la de tuberkuløse og mistænkte dyr brændemerke med et T i huden eller paa hornet;

¹⁾ Omkostningene ved saadanne prøver utredes ikke av det offentlige.

at tilbakebetale de med undersøkelsens utførelse forbundne omkostninger, hvis nogen af disse forpligtelser ikke overholdes eller hvis de tuberkuløse dyr ikke nedslagtes inden 6 maaneder efter undersøkelsen, hvis erstatning for nedslagtning maaatte være indvilget.

I ansøkningen oplyses, om besætningen for er unkersøkt og isaa-fald naar og av hvem samt om der dengang var tukerkulose i besætningen.

Hvis besætningen tidligere har været tuberkulinundersøkt, kan indvilgning kun ventes i de tilfælder, hvor besætningen ved sidste prøve endnu viste sig at indeholde tuberkuløse dyr, eller hvor der kan næres frygt for, at smitte i mellemtíden kan være tilført, eller hvor der iøvrig maaatte foreligge særlige omstændigheter, som gjør omprøve ønskelig. Forsaavidt derfor ansøkningen angaaer fornyet prøve, har dyrlægen angaaende disse punkter at avgå de nødvendige oplysninger paa ansøkningen. Det henstilles til dyrlægerne at benytte de nye ansøknings-blanketter, hvorpaa findes avtrykt samtlige ovennævnte forpligtelser for ansøkeren.

Med hensyn til de offentlige tuberkulinundersøkelser skal jeg forøvrig bemerke følgende:

Dyrlægen vil ha at underkaste de reagerende dyr en nærmere noi-agtig undersøkelse, særlig av juret, og at gi eieren underretning om undersøkelsens utfald samt om de nødvendige anvisninger til sygdommens utryddelse i besætningen overensstemmende med følgende regler:

1. de av tuberkulose angrepne eller for sygdommen mistænkte dyr skal paa betryggende maate adskilles fra de sunde dyr enten ved opførelse av en skillevæg i fjøset eller ved anbringelse av de sunde dyr i et særskilt fjøs;
2. der skal anvendes særskilte vandings- og fôrkar samt øvrige fjøsredskaper, der kommer i berøring med dyrene eller deres avsondringer, til hver avdeling av dyrene. Saavel det for de sunde dyr bestemte rum som de til dem anvendte fjøsredskaper og fôrkar maa i forveien være tilfredsstillende rensede og desinficerte;
3. den sunde avdeling maa stelles av egen røgter eller budeie, eller ogsaa maa den syke avdeling stelles efter den sunde; idet hele maa alt samkvem og færdsel fra den syke avdeling over i den sunde undgaaes. Naar røgteren har stelt den syke del av besætningen, maa han vaske og børste sig samt bytte fottøi;
4. de syke dyr maa holdes borte fra fælles beite saavel paa sæteren som hjemme i bygden;
5. saadanne dyr, der efter dyrlægens nærmere undersøkelse findes lidende av jurtuberkulose eller av almindelig utbredt tuberkulose med lungetæring eller avmagring, maa slagtes snarest mulig; der maa ikke anvendes eller sælges melk av saadanne dyr uten i kokt tilstand;
6. intet sykt eller mistænkt dyr maa sælges uten til slagt;
7. kjøt av tuberkuløse hjemmeslagtede dyr maa ikke sælges, uten at dyret i slagtet tilstand er undersøkt av dyrlæge og av ham erklært tjenlig til menneskeføde eller uten at det hele slagt føres til kontrolstationen, førend det falbydes;
8. de av tuberkuløse dyr fødte kalver, der skal opdrættes, maa skilles fra deres mødre og anbringes i et smitefrit rum samt ikke føres

- med melk fra syke eller mistænkte dyr, uten at den i forveien er kokt; dog kan kalven i de to første døgn gives raa mormelk, naar juret ikke er angrepet;
9. nyfødte og nyindkjøpte dyr maa ikke indsættes blandt den friske del av besætningen, medmindre de ved en i forveien foretagen tuberkulinprøve er fundne sunde.

Resultatet av undersøkelsen for hver besætning anføres paa skema, der erholdes uteleveret fra amtskontoret. Dette indsendes i utfyldt stand snarest mulig til direktøren for det civile veterinarvæsen.

For sit arbeide med disse undersøkelser erholder dyrlægen av statskassen efter indgiven særskilt regning skyss- og kostgodtgjørelse i henhold til lov af 10de juli 1894 samt tillike et honorar, som fastsættes av Landbruksdepartementet under hensyn til reisernes længde og varighet og de undersøkte besætningers størrelse. Honoraret fastsættes og utbetales ved budgetterminens utløp under ett for samtlige de av dyrlægen i terminen foretagne undersøkelser. Skyss- og kostregningene, der regelmæssig anvises kvartalsvis, bør angi antallet av de paa hver reise undersøkte dyr.

For at paase, at de givne forskrifter til tuberkulosens bekjæmpelse efterkommes, vil der desuden i tilfælde bli tilstaat dyrlægen skyss- og kostgodtgjørelse samt en arbeidsgodtgjørelse af kr. 4,00 pr. døgn for en reise til vedkommende sted i passende tid, efterat undersøkelsen er foretatt.

Forsaavidt flere gaardbrukere i samme grænd tilstaaes offentlig bidrag til tuberkulinundersøkelse av sine besætninger, har dyrlægen at foreta disse undersøkelser og den eventuelt senere nødvendige inspektion paa samme reise, forsaavidt der derved ikke vil forårsakes et forholdsmaessig langt fravær fra dyrlægens hjem og forsommelse av anden paatrængende offentlig eller privat praksis.

Angaaende fremgangsmaaten ved utførelse av tuberkulinundersøkelser henvises til den i veterinaeraarsberetningen indtagne anvisning til tuberkulinundersøkelse av kvægbesætninger.

Til veiledning ved bedømmelsen av utfaldet av tuberkulinprøverne meddeles følgende:

Er prøven rigtig iverksat og utført, vil der ved bedømmelsen av hvorvidt et dyr har reagert for tuberkulinindpodningen eller ikke, bli at ta hensyn til dyrets alder, dets temperatur før indsprøtningen, forskjellen mellem begyndelsestemperaturen og den høieste temperatur, tidspunktet for dette maksimums indtræden i forhold til podningstidspunktet samt temperaturkurvens maate at stige og falde paa begge sider av høidepunktet.

Intet dyr bør podes, som ikke viser normal temperatur, eller som har tydelig feber. Den øverste grænse for den normale legemsvarme hos voksent kvæg kan sættes til $39,5^{\circ}$ C. og for kalver under 6 maaneder indtil 40° C., men den normale temperatur svinger ialmindelighet mellem $38-39^{\circ}$ hos kvæg over 6 maaneder og $38,5^{\circ}-39,5^{\circ}$ hos yngre dyr. Friske dyr kan podes, selv om de paa grund av begyndende kalvningstegn har en noget forhøjet temperatur. Er der forøvrig noget særlig at bemerke ved noget dyr, bør dette antegnes paa temperaturlisten.

Ved en typisk reaktion hos ikke før sprøitede dyr vil temperaturen, oftest efter en ringe nedgang i de første timer efter sprøtningen sedvanligvis efter 6—8 timers forløp, begynde at stige; stigningen viser sig

oftest jevnt tiltagende gjennem flere timer, indtil maksimum naaes ved 11—13—15de time, for derefter atter jevnt at falde ned til det normale, inden 24 timer er forløpet siden podningen. Stigningen til maksimum er sedvanligvis noget kortvarigere end faldet ned til det normale. Maksimumstemperaturen kan dog i enkelte tilfælde indtræffe nogen timer saavel før som efter det ovenfor anførte tidspunkt. I tvilsomme tilfælde bør maalingen finde sted saa hyppig som mulig, i tilfælde hver time; forøvrig bør der altid maales mindst hveranden time.

Hvis der er grund til at anta, at dyret iforveien har været indsprøjtet med tuberkulin, bør maalingen begynde senest allerede 4de time efter indsprøjtningen og fortsættes hver time indtil 14de— 16de time. Hos saadanne dyr indtræder nemlig ofte reaktionen tidligere end ellers.

Det anvendte tuberkulin maa være rent og ikke ældre end 6 maaneder; fortynding bør foretages paa stedet i det øieblik tuberkulinet skal benyttes. Ved omprøve bør anvendes dobbelt dose.

Ved bedømmelsen av prøvens utfald skal følgende princip følges:

- I. Som reagerende er at anse ethvert dyr, som før indsprøjtningen ikke viser en over $39,5^{\circ}$ C. gaaende temperatur, men hvis temperatur efter indsprøjtningen stiger over $39,5^{\circ}$ C., hvis forskjellen mellem høieste og laveste temperatur før og efter indsprøjtningen er mindst 1° .
- II. Hos kalver under 6 maaneder eller hos voksne dyr, hvor temperaturen før indsprøjtningen svinger mellem 39° og $39,5^{\circ}$ C., gir en stigning efter podningen indtil 40° C. grund til at mistænke dyret for at være tuberkuløst.

Tuberkulinprøve av dyr, hvis temperatur overstiger $39,5^{\circ}$ C. maa ikke finde sted.

Temperaturstigninger, som ikke nærer op i $39,5^{\circ}$ C., kan ikke betragtes som tuberkulinreaktion hos kvæg.

Hvis dyrlægen finder bedømmelsen vanskelig eller tvilsom, bør han, førend han uttaler sig til besætningens eier, indhente min avgjørelse.

Omsprøjtninger av tvilsomt reagerende dyr kan foretages, naar der er forløpet mindst 3 maaneder siden forrige podning, men dyret maa i denne tid isoleres og behandles som tuberkuløst; saadan omsprøjtning vil dog ikke kunne foretages paa offentlig bekostning uten efter særskilt tilladelse. Omsprøjtning af sikkert reagerende dyr er unødvendig og unyttig.

II. Nedslagtning av tuberkuløst kvæg.

Angaaende bevilgningen til erstatningsbidrag ved nedslagtning av tuberkuløst kvæg meddeles, at bidragene fortiden er forutsat at kunne tilstaaes med indtil tredje parten¹⁾ av det ved nedslagtningen foraarsakede tap samt kun at komme de kvægeiere tilgode, der ønsker at nedslagte de dyr, der efter offentlig tuberkulinundersøkelse erklæres tuberkuløse eller mistænkte.

Forsaavidt en kvægeier efter offentlig tuberkulinundersøkelse ønsker at nedslagte sine tuberkuløse eller mistænkte dyr og til delvis dækkelse av det derved forvoldte tap agter at søke bidrag av statskassen, har han

¹⁾ For tiden indtil trekvert.

at underskrive en ansøkning, hvortil blanket erholdes ved henvendelse til vedkommende dyrlæge. I ansøkningen forpligter kvægeieren sig til for det tilfælde, at ansøkningen indvilges,

- 1.¹⁾) snarest mulig at slagte de syke dyr;
- 2.¹⁾) at la besætningen tuberkulinundersøke 1 gang aarlig i de førstkomende aar, indtil besætningen efter prøvernes resultat kan antages fri for tuberkulose — dog under forutsætning af, at denne undersøkelse efter derom for hver gang indsendt andragende tillates foretagen paa offentlig bekostning;
- 3.¹⁾) mot sedvanlig erstatning av statskassen, hvorom andragende blir at indsende for hver gang, at la slagte de syke dyr, som ved disse gjentagne tuberkulinundersøkelser findes tuberkuløse.

Blanketten utfyldes forøvrig af dyrlægen, der tillike besvarer de til ham rettede spørsmaal, der skal tjene til belysning af, hvorvidt nedslagtning maa ansees ønskelig eller nødvendig. Derpaa sender dyrlægen ansøkningen til lensmanden, der efter paaført besvarelse af det til ham stillede spørsmaal sender den til amtmanden til videre oversendelse til Landbruksdepartementet.

Saabremt andragendet indvilges, har dyrlægen ved sakens tilbakekomst til ham snarest mulig at beramme en dag til dyrenes vurdering og nedslagtning, hvorom eieren blir at underrette.

Dyrene blir af dyrlægen og en af ham opnævnt takstmand at ansætte til den værdi, som de virkelig staar i i den tilstand, hvori de forefindes ved taksten, dog saaledes, at der ikke tages hensyn til, at de ved en tuberkulinprøve er paavist at være tuberkuløse, medmindre denne sygdomstilstand af andre grunder (magerhet, hoste, jurlidelse) er aabenbar. Forsaavidt et dyrs værdi saaledes maatte findes høiere end et beløp av kr. 250,00²⁾, blir værdien at nedsætte til dette beløp. Fra denne værdi trækkes værdien af huden og slagtet. Hvis huden og slagtet af eieren skal sælges, kommer deres værdi til fradrag med det ved salget indvundne beløp, hvorom av to paalidelige mænd attestert opgave gjennem dyrlægen blir at indsende til veterinærkontoret i forbindelse med takstdokumentet. I motsat fald blir hudens og slagtets værdi at ansætte ved takst af dyrlægen og takstmanden.

Er dyrlægen og takstmanden uenige om værdiansættelserne, blir det midlere tal, der fremkommer ved at addere begge takstbeløp og derpaa halvere summen, at anse som den rette værdi.

De slagtede dyr skal undersøkes af dyrlæge, og forsaaividt noget dyr findes angrebet af tuberkulose i saa høi grad, at kjøttet ansees utjenlig til menneskeføde, skal dyrlægen paase det brændt eller nedgravet, likesom de ved slagningen forøvrig fundne tuberkuløse dele av dyret snarest mulig maa oprændes eller forsvarlig nedgraves.

Hvis noget dyr ikke slagtes paa stedet, men efter vurderingen sælges til slagt, kan dette tillates paa betingelse af, at dyrlægen uten avgift for det offentlige efter avtale med kjøperen overværer dyrets nedslag-

¹⁾) Dyrlægen maa ha sin opmerksamhet henvendt paa, at disse forpligtelser overholderes.

²⁾) Ved cirk. fra veterinærdirektøren av 1ste december 1916 er dette beløp tillatt forhøjet til kr. 400,00 og i 1919 til kr. 600,00. Ved cirk. af 22de april 1922 blev beløpet atter nedsat til kr. 400,00 fra 1ste juli s. a.

ning. Forsaavidt dyret sælges til nogen inden en kommune, hvor kommunal kjøtkontrol er indført, kan dyrlægen undlade at møte under slagtingen, hvorimot attest fra stedets politi eller 2 troværdige mænd om, at dyret er nedslaget, maa indsendes til veterinærkontoret.

Under sit nærvær paa stedet ved vurderings- og slagningsforretningen har dyrlægen at gi kvægeieren anvisning om de nødvendige desinfektionsforanstaltninger, der blir at iverksætte for at hindre utbredelse av smitte efter de syke dyr.

Dyrlægen har snarest mulig at indsende til veterinærkontoret opgave over de ovenomhandlede værdiansættelser, underskrevet saavel av ham selv som den opnævnte takstmand. Sammen med denne opgave har dyrlægen ogsaa, forsaavidt slagtingen efter det foregaaende er overværet av ham, at indsende en nøiagtig beretning om den efter slagtingen foretagne undersøkelse, idet det paasees, at hvert dyr identificeres med vedkommende dyr paa de for tuberkulinprøver anordnede skemaer.

For sit arbeide med vurderingen og undersøkelsen af de slagtede dyr m. v. er dyrlægen berettiget til foruten skyss- og kostgodtgjørelse efter skyss- og kostloven at beregne kr. 2,00 og kr. 4,00 pr. døgn i henhold til husdyrlovens §§ 23 og 24.

Den opnævnte takstmand tilkommer for de av ham utførte forretninger kr. 2,00 pr. døgn. Denne godtgjørelse bør av dyrlægen for det offentlige utlægges til takstmanden. Efter regning vil dyrlægen da erholde utlægget refundert samtidig med utbetalingen af hans egen for disse forretninger tilkommende godtgjørelse, der vil anvises ham ved budgetterminens utløp i forbindelse med honoraret for tuberkulinundersøkelserne, godtgjørelser for inspektioner etc. i terminen.

Reglement

for sundhetsundersøkelse og sniveprøve av hester indført fra utlandet.

(Utfærdiget av Landbruksdepartementet den 25de januar og 12 december 1917 i henhold til kgl. plakat av 19de januar s. a.).

1. Dyret skal ved ankomsten placeres paa et sted, hvor det kan isoleres fra andre dyr, saaledes at eventuel smitteoverførsel ikke kan finde sted.
2. Saasnart dyret er kommet til ro paa sin standplads skal det underkastes en nøiagtig klinisk undersøkelse hvorved temperaturen maales og noteres. Der skal ofres særlig opmerksomhet paa huden (kløe, knuter, bylder, saar, ar), næsens slimhinde (utflod, saar, ar), øinenes slimhinde og lymfekjertlerne (hovenhet, haardhet, perleknuter).
3. Efterat tilberlig rengjøring av hud og sprøite har fundet sted, indføres i halsblodaaren (jugularvenen) en sproitekanyle saaledes at der uttømmes ca. 10 cem. blod enten direkte i det fra veterinærinstitutet til saadan prøve medsendte reagensglas eller i selve sprøiten, hvorfra det i saafald overføres til glasset, saaledes at dette fyldes til ca. to tredjedeler. Glasset korkes godt og merkes.

Kanyle og sproite maa straks nøiagttig skylles godt med kokt avkjelet vand saaledes at der ikke er spor tilbake av blod, naar næste prøve foretages.

Det uttagne blod indsendes derefter hurtigst mulig til veterinærinstitutet.

4. Derpaa gjøres med den fra veterinærinstitutet medsendte pensel en indgnidning i det ene øie av nogen draaper koncentrert mallein. Indgnidningen gjøres med nogen lette penselstrok frem og tilbake paa insiden av det nederste øielaaek foran blinkhindens paa bunden av konjunktivalsækken. (Pas godt paa at ingen glasbit fra malleinampullen eller andet irriterende stof følger med penslen under indgnidningen). Det øie, hvori mallein indgnides, maa iforveien være friskt, i motsat fald kan prøven ikke foretages. Dog hindrer ikke litt serøst utfloed (en let konjunktivalkatarrh) prøvens utførelse. Prøven paa begyndes bedst om aftenen.
5. Efter 10, 14, 18 og 24 timer undersøkes øjet og det iagttagne noteres.
Hvis der inden denne tid ikke er kommet nogen anden virkning end litt slim eller serøst utfloed, antegnes: **i n g e n r e a k t i o n** (−).
Hvis der er kommet utfloed af materie (pus) med svulst av nederste øielaaek og begyndende lysskyhet antegnes: **r e a k t i o n** (×). Hvis der kommer rikelig floed av materie med svulst av begge øielaaek, lysskyhet og mathet, antegnes: **s t e r k r e a k t i o n** (++).
6. Hvis resultatet er tvilsomt kan ny prøve iverksættes tidligst 24 timer efter den første prøve. Der bør da ogsaa maales temperatur før og under prøven.
7. Naar flere hester samtidig prøves maa hvert dyr og hver blodprøve nøiagttig merkes saa forveksling undgaaes. Meddelelse om prøvens resultat indsendes av dyrlægen straks til veterinærinstitutet.
8. Naar et dyr ikke viser reaktion for øienprøven kan det friges paa betingelse af at eieren opgir, hvor dyret er at faa fat i, indtil resultatet av blodprøven foreligger.
9. Hvis en hest findes at lide av snive eller i henhold til den særlige prøve maa antages at være angrepen af denne sygdom, skal den dyrlæge som har foretaget sniveprøven, sørge for at husdyrlovens bestemmelser om snive befølges, eller hvis dyret imidlertid er overført til et andet sted, straks underrette vedkommende amtsdyrlæge herom og henstille til ham om at træffe de fornødne forføininger.
10. For sundhetsundersøkelse og maleinprøve betaler importoren til vedkommende dyrlæge kr. 25 for første hest og kr. 10 for hver af de øvrige tilhørende samme eier. Dyrlægen har at indkassere hos importoren og indsende til veterinærinstitutet kr. 5 for de med blodprøvens utførelse forbundne omkostninger.

Omkostningene ved føring, opstaldning og røgt paahviler importøren.

Lov

av 9de august 1918 om offentlige tjenestemænds skyss- og kostgodtgjørelse.

I. Angaaende skyssgodtgjørelse.

§ 1. Offentlige tjenestemænd er for reiser inden riket, saavel i offentlige anliggender som til utførelse av forretninger for private, i de tilfælde, hvor der tilkommer dem skyssgodtgjørelse, berettiget til at oppebære denne efter de i nærværende lov fastsatte bestemmelser.

§ 2. Kongen fastsætter med Stortingets samtykke det regulativ, efter hvilket skyssgodtgjørelsen i almindelighet skal beregnes for de forskjellige befordringsmidler, tillands og tilvands.

§ 3. Naar den reisende i distrikter, hvor befordring bare kan ske med ren, benytter egne ren, blir den ham tilkommende godtgjørelse at bestemme av kongen.

§ 4. Tjenestemænd, som efter offentlig foranstaltung gives fri befordring eller som marsjerer med trop — hvorom nærmere regler gives av kongen — erholder ikke skyssgodtgjørelse, men faar kun godtgjort efter regning nødvendig utlæg for befordring av medbragt, fornøden bagage.

§ 5. Foruten den bestemte skyssgodtgjørelse, der ogsaa indbefatter tilsigelsespenger samt leie av baat og andre reiseredskaper, erholder samtlige tjenestemænd erstatning efter regning for nødvendige utlæg til

- a) befordring ombord til og island fra dampskeibe,
- b) transport av nødvendig bagage, saavel paa selve reisen som mellem bopæl eller forretningssted og det sted, hvor reisen begynder eller ender,
- c) bom-, bro-, brygge-, fløt- og færgepenger, indskrivningspenger, kanalavgift, slusepenger, telefon- og telegramgebyrer vedkommende reisen, pladsbillet og soveplads paa jernbane og dampskeib og andre nødvendige utgifter til selve befordringen med jernbane eller dampskeib.

§ 6. Forsaavidt den lovbestemte almindelige skyssbetaling med hjemmel av lov blir forhøjet, blir den av kongen bestemte godtgjørelse at forhøje med tilsvarende beløp.

§ 7. For reiser i statens anliggender, foretat utenfor rikets grænser, bestemmer Kongen eller den, han dertil bemynsiger, skyssgodtgjørelsens størrelse.

Likeledes kan Kongen bestemme særegne regler for beregning av skyssgodtgjørelse for toldofficierer paa grænsepatruljetur.

§ 8. Den mindste veilaengde, som maa reises, naar godtgjørelse for skyss saavel tillands som tilvands skal kunne fordres, er 3 km. fra den reisendes bopæl eller 6 km. tilsammen frem og tilbake.

Skyssen godtgøres bare for den virkelige veilaengde, dog saa, at for de strækninger, hvor skyssbetaling erlægges efter en større veilaengde end den virkelig reiste (se lov om skyssvæsenet av 14. juli 1893 §§ 28 og 30 samt § 36, sidste passus), tilkommer der tjenestemanden skyssgodtgjørelse efter denne forøkede veilaengde.

§ 9. Den godtgjørelse, som tilkommer offentlige tjenestemænd for skyss, skal beregnes efter den vei og den maate, hvorpaa reisen med mindst utgift kan foregaa — alt forsaavidt det ikke paa grund av særegne omstændigheter har været av væsentlig betydning at foreta reisen ad anden vei eller paa anden maate, hvilket i saa fald maa angives i regningen.

II. *Angaaende kostgodtgjørelse.*

§ 10. I tilfælde, hvor der for reiser inden riket — enten i offentlige anliggender eller til utførelse av forretninger for private — tilkommer offentlige tjenestemænd skyssgodtgjørelse efter nærværende lov, skal de ogsaa være berettiget til kostgodtgjørelse efter nedenstaaende bestemmelser.

Det samme gjælder ogsaa:

1. Offentlige tjenestemænd, som paa saadanne reiser ellers vilde tilkomme almindelig skyssgodtgjørelse, men som istedet derfor erholder fri befording.
2. Militære og civilmilitære tjenestemænd av sjøetaten ogsaa med hensyn til kommandoturer til sjøs.

Derimot skal nærværende lovs bestemmelser om kostgodtgjørelse ikke være anvendelige paa forlikskommisærer og i krigstilfælde heller ikke paa militære og civilmilitære tjenestemænd.

§ 11. Kongen fastsætter med Stortingets samtykke kostgodtgjørelsens størrelse.

Forsaavidt tjenestemændene i denne henseende inddeltes i klasser, bestemmes inddelingen af Kongen med Stortingets samtykke.

§ 12. Stortingsmænd tilkommer paa reiser, som de ifølge grundlovens § 65, 1ste led, erholder reisegodtgjørelse for, kostgodtgjørelse efter det til enhver tid gjældende regulativ, i tilfælde som for 1ste klasse bestemt.

§ 13. For medlemmer av offentlige kommissioner og komiteer eller for nogen, hvem særskilt hverv forøvrig er overdrat, bestemmer Kongen den kostgodtgjørelse, som blir at tilstaa vedkommende.

Det samme gjælder for reiser, som foregaar utenfor rikets grænser, forsaavidt disse ikke er kommandoturer til sjøs.

Endvidere skal det være overlatt Kongen under særegne omstændigheter at fastsætte en høiere kostgodtgjørelse end efter denne lov bestemt for amtmænd, statsadvokater, sorenskrivere, fogder, politiembedsmænd, lensmænd og sakførere for tilstedevarelse under de større fiskerier.

For reise foretat av jernbanefunktionær inden hans distrikt bestemmes kostgodtgjørelsens størrelse av Kongen eller den, han bemyndiger dertil.

§ 14. Den mindste veilængde, som saavel tillands som tilvands maa reises, naar kostgodtgjørelse skal kunne fordres, er 3 km. fra den reisendes bopæl eller 6 km. tilsammen frem og tilbage.

Valgte medlemmer av amtsting, amtsutvalg, amtsveistyrer, amtsskattestyrer og amtsskolestyrer tilkommer dog kostgodtgjørelse for forretningsdage, selv om reise ikke foretages. Det samme gjælder lagrettemænd og domsmaænd, som har forrettet.

§ 15. Døgn efter denne lov regnes fra det klokkeslet, da reisen paabegyndes. Dele av et døgn paa 5 timer og derover regnes for et helt døgn. For reiser, som varer mindre end 5 timer, tilstaaes ingen kostgodtgjørelse, medmindre den hele paa en reise tilbaketlagte veilængde utgør mindst 20 km.

Læger i praksis erholder dog, uanset bestemmelserne i denne paragraf, kostgodtgjørelse for alle reiser, for hvilke de tilkommer skyssgodtgjørelse.

§ 16. Kostgodtgjørelse kan alene beregnes for den tid, der med nødvendighet medgaar til reise til og fra forretningssstedet ad korteste vei eller paa billigste maate, overensstemmende med de for beregningen av skyssgodtgjørelse gjældende regler, samt til forretningens utførelse.

Naar reisen sker med hesteskyss, bør som regel mindst 60 km. daglig tilbakelægges.

§ 17. Kostgodtgjørelse tilkommer ikke nedennævnte tjenestemænd i følgende tilfælde:

1. Uthavnsbetjenter samt toldbetjenter og toldopsynsmænd, der er stationert i uthavner, paa reiser inden det til vedkommende uthavnsstationer hørende distrikt. Likeledes krydsbetjenter paa reiser i krydstiden.
2. Lensmænd:
  - a. paa reiser i anledning av brand- og skattetaksationer samt til indhentelse av oplysninger vedkommende den almindelige brandforsikring;
  - b. paa reiser i skyssvæsenets anliggender, herunder ikke indbefattet de reiser, der maatte bli paalagt lensmanden i anledning av de i skyssloven av 14. juli 1893 § 55 omhandlede undersøkelser;
  - c. paa reiser i postvæsenets anliggender;
  - d. paa reiser i anledning av de i lovene om tilvirkning af brændevin og malt omhandlede forretninger.
3. Valgte medlemmer avindrulleringskommissioner for reise til indrulleringsmøter inden det distrikt, for hvilket de er valgt.
4. Militære tjenestemænd paa reiser eller under utførelse av tjenesteforretninger, for hvilke der ved løns- eller tillægsregulativer eller andre bestemmelser maatte være fastsat særskilt godtgjørelse.

III. Almindelige bestemmelser.

§ 18. Av militærpersoner indgaar korporaler og menige ikke under nærværende lov. Disse tilkommer for reiser i anledning av militær tjeneste godtgjørelse kun i tilfælde og efter de regler, som Kongen med Stortingets samtykke bestemmer.

Det samme gjelder i sin almindelighed for militærpersoners reiser inden befæstningsområader, garnisonssteder og eksercerpladser eller til steder i disses umiddelbare nærhet eller for andre militære tjenestereiser under lignende forhold.

§ 19. Utføres paa en og samme reise flere forretninger for det offentlige eller for private, blir skyss- og kostgodtgjørelsen for reisedage at fordele paa de forskjellige forretninger i forhold til veilængden til hvert forretningsssted. Kostgodtgjørelsen for forretningsdage blir særskilt at belaste den eller de paa vedkommende dage avholdte forretning eller forretninger, i sidste fald med en like part paa hver.

§ 20. Foretar en offentlig tjenestemand reiser til utførelse av forretninger, som sorterer under en anden tjenestemand, for hvem en høiere kostgjørelse er fastsat, skal han for disse reiser være berettiget til at erholde samme kostgodtgjørelse som for sidstnævnte er bestemt, samme regler skal gjælde, om overtagelsen av anden tjenestemands forretninger indtræder under reise, som allerede er paabegyndt. Enhver anden, hvem

det overdrages at utføre en offentlig tjenestemands forretninger, skal være berettiget til samme skyss- og kostgodtgjørelse, som for denne er bestemt.

§ 21. Et passende forskud paa reiseutgifter kan anvises, naar disse blir saa store, at utlægget vil bli for byrdefuld for den reisende.

§ 22. Regninger over skyss- og kostgodtgjørelse, som efter denne lov tilkommer nogen af det offentlige, skal, forsaavidt ingen tidsbestemmelse paa andet sted maatte være git, være indsendt til vedkommende myndighet senest inden 6 maaneder, efter at reisen er tilendebragt. Fra tjenestemænd, som ifølge særskilt bestemmelse utfærdiger sine regninger for skyss- og kostgodtgjørelse kvartalsvis, maa regning være indsendt senest inden 6 maaneder efter utløpet av det kvartal, hvori reisen er foretaget. Oversettes fristen, godtgøres ikke fordringen af det offentlige.

Regning, som har været indsendt inden den fastsatte tidsfrist og som tilbakesendes regningsutstederen, undergives en ny forældelsesfrist av indtil 6 maaneder fra den dag, regningen av vedkommende myndighet sendes tilbage til regningsutstederen.

Forsaavidt regningene for en reise, for hvilken forskud er mottat i henhold til § 22 forældes i medfør av nærværende paragraf, blir det erholdte forskud at tilbakebetale.

Et efter foreløbig anvisning utbetalt beløp, som i henhold til bestemmelserne i nærværende paragraf ikke skulde ha været utbetalt, kan tilbakesøkes.

§ 23. Denne lov træder i kraft fra den tid, Kongen bestemmer. Fra samme tid sættes lov av 10. juli 1894 om offentlige tjenestemænds skyss- og kostgodsutgjørelse ut av kraft, og likesaa de i henhold til sammes § 25 givne kongelige resolutioner. Desuten ophøyes fra samme tid lov av 26. juli 1916 om ændringer i foran nævnte lov.

Regulativ

**for offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse, fastsatt ved
kgl. resolusjon av 16 juli 1920.**

A. Skyssgodtgjørelsen.

1. Skyssgodtgjørelsen blir å beregne efter følgende almindelige regulativ:

Tilsigelses- stasjon	Hesteskyss øre pr. km.	Automo- bil øre pr. km.	Båt øre pr. km.	Egen motor- båt (dampskib) øre pr. km.	Leiet motor- båt øre pr. km.	
Fast stasjon	Egen hest	Egen eller leiet	Tilsigelses- stasjon	Fast stasjon	Mindre I	Større II
32	37	55	65	60	66	70
					150	100

For reiser med jernbane beregnes godtgjørelsen etter de til enhver tid for vedkommende banestrekning gjeldende takster for annen klasse med tillegg for hurtigtog hvis sådant er benyttet.

For reise med offentlig automobilrute beregnes godtgjørelsen etter de takster som til enhver tid gjelder for vedkommende strekning med tillegg av 5 øre for hver kilometer som reises.

For reiser med elektrisk sporvei beregnes godtgjørelsen etter den for vedkommende strekning gjeldende takst.

For reiser med dampskib og rutegående motorbåt beregnes godtgjørelsen etter den for vedkommende rute gjeldende passagertakst, i tilfelle på beste plass.

Når der tillands benyttes annet befordringsmiddel enn ovenfor nevnt, beregnes godtgjørelsen som bestemt for hesteskyss på vedkommende strekning. For befordring med egen båt er godtgjørelsen den samme som for almindelig båtskyss på vedkommende strekning.

2. Den i foranstående regulativ fastsatte spesielle godtgjørelse for bruk av eget befordringsmiddel kan bare beregnes når det regjeringsdepartement som vedkommende tjenestemann sorterer under, har gitt sitt samtykke til at tjenestemannen selv holder pågjeldende befordringsmiddel til bruk på sine tjenestereiser.

I særegne tilfelle hvor reisenes lengde og farvannets beskaffenhet nødvendiggjør anvendelse av særlig stor motorbåt og motorbåt med særlig kraftig maskine, vil vedkommende departement, såfremt den for egen motorbåt fastsatte godtgjørelse ikke strekker til, kunne tilstå en høyere godtgjørelse til dekkning av de større utgifter.

3. Foregår reisen om natten blir godtgjørelsen å forhøie saaledes:

- for skyss med hest eller båt fra skyss-stasjon med en halvpart for den strekning som det skal erlegges forhøiet skyssbetaling for i henhold til lov om skyssvesenet av 14 juli 1893 med tilleggslov av 7 juni 1918.
- for skyss med egen hest, egen automobil, egen motorbåt (dampskib) eller annet befordringsmiddel som i punkt 1 siste avsnit nevnt, med en fjerdepart for den strekning som er reist mellom kl. 9 aften og 7 morgen, eller for skyss på en avstand av minst 10 km., mellom kl. 8 aften og 7 morgen.

4. Strekker den for leiet automobil og leiet motorbåt fastsatte godtgjørelse ikke til, refunderes de medgåtte utgifter. Regningen må da forsynes med attestasjon fra vedkommende tjenestemann for at benyttelse av leiet automobil, respektive motorbåt, har vært nødvendig, samt med erklæring om at det på samme automobil (motorbåt) ikke har vært befordret nogen annen til skyssgodtgjørelse berettiget.

5. For befordring innen en bys grenser mellom vedkommende boested og jernbanestasjon eller dampskibsbygge godtgjøres de hatte utlegg, forsåvidt ikke kilometerberegnung kommer til anvendelse på befordringen.

6. I følgende tilfelle skal det for hesteskyss og egen (eller leiet) automobil kun beregnes $\frac{3}{4}$ og for båtskyss samt egen (eller leiet) motorbåt kun halvdelen av den bestemte godtgjørelse, nemlig:

- Lensmenn på reiser som stevnevidner, når de reiser sammen med et annet stevnevidne eller med tilkalt vidne.

2. Stevnevidner, når de reiser to sammen eller sammen med tilkalte vidner.
3. Tilkalte vidner ved forkynnelse i straffesaker.
4. Sorenskriveres betjenter på reise til og fra de almindelige saketing, når to betjenter reiser sammen.
5. Tollopsynsmenn I og II, når to reiser sammen.

Beredne officerer er, når de på reiser med ruteskip eller jernbane medfører egen hest til bruk i tjenesten, berettiget til å erholde den for hest og i tilfelle hestepasser utlagte frakt godtgjort etter regning. For hestepasser som reiser alene tilbake etter å ha bragt tjenestehest frem til bestemt sted eller som reiser for å avhente tjenestehest, kan beregnes almindelig skyssgodtgjørelse.

7. Når reisen foregår utenfor de almindelige skyssruter, tillands eller tilvanns, med befordringsmiddel som ikke tilhører den reisende selv, er den reisende berettiget til erstatning for hatte utgifter, forsåvidt disse ikke dekkes av den fastsatte skyssgodtgjørelse.

Samme regel gjelder også under reiser på de almindelige skyssruter, forsåvidt angår utgifter ved nødvendig forretningsmessig ophold mellom stasjonene.

Hvor befordring bare kan skje på sadel, kløv eller ren, eller hvor den reisende bare kan komme frem tilfots, og hans to i m. v. må bæres, er han berettiget til, foruten den ham etter regulativet tilkommende godtgjørelse fra fast stasjon, å få erstattet etter regning nødvendig utlegg til befordring av sitt to i samt for veiviser hvor sådan er benyttet; dessuten hvad han måtte ha utlagt til befordring for sig selv utover nevnte regulativsats.

8. Tjenestemenn som benytter båtskyss, er i særegne tilfelle, når reisen lengde, farvannets beskaffenhet eller båtens størrelse m. m. nødvendiggjør anvendelse av forsterket skyss, berettiget til erstatning for hatte utgifter utover den godtgjørelse som tilkommer dem etter det til enhver tid gjeldende almindelige regulativ.

Den som således beregner sig forhøiet skyssbetaling, skal på vedkommende regning avgi bevisnelse om, at reisen ikke uten skade kunde utsettes, og at den benyttede forsterkede skyss har vært nødvendig, samt om at det på samme båt ikke har vært befordret nogen annen til skyssgodtgjørelse berettiget.

9. Når to eller flere tjenestemenn som er berettiget til reisegodtgjørelse, reiser sammen med båtskyss, skal de, uansett bestemmelsen under foranstående punkt 8, bare være berettiget til hver for sig å erholde godtgjørelse etter satsene i det gjeldende regulativ.

Hvis den godtgjørelse de derved tilsammen vil erholde, er utilstrekkelig til å dekke den lovbestemte betaling for den nødvendige og virkelig benyttede forsterkede båtskyss, er enhver av dem tillike berettiget til å få godtgjort sin forholdsvis del av det overskytende utlegg.

Med hensyn til foranstående bestemmelse blir de i punkt 6 1ste ledd nevnte tjenestemenn å betrakte hver som en person. Reiser tolllopsynsmenn på båt sammen med tollfunksjonærer som oppbevarer almindelig reisegodtgjørelse, kan de ikke beregne sig sådan.

B. Kostgodtgjørelsen.

I.

Kostgodtgjørelsen fastsettes saaledes:

1ste klasse kr. 10,00 pr. døgn.

2nen klasse kr. 9,00 pr. døgn.

3dje klasse kr. 6,00 pr. døgn.

Forsåvidt den reisende må overnatte (d. e. tilbringe over 3 timer av natten) utenfor sin bopel, skal de til 1ste klasse hørende tjenestemenn være berettiget til å erholde et tillegg til kostgodtgjørelsen stort kr. 7,00, de til 2nen klasse hørende kr. 6,00 og de til 3dje klasse hørende kr. 5,00 for hver natt som må tilbringes utenfor hjemmet. Tillegget bortfalder når det anvises den reisende fritt kvarter av det offentlige. Likeledes bortfalder det for netter, hvorfor det i henhold til loven beregnes godtgjørelse for utlegg til soveplass på jernbane eller dampskib, medmindre den reisende tilbringer 3 timer eller derover også av den påfølgende natt på jernbane eller dampskib og må opholde sig minst 6 timer av den mellemliggende dag i by eller landdistrikt.

Som nat regnes tiden mellom kl. 11 aften og 7 morgen.

For militære og civilmilitære tjenestemenn er deres virkelige embede og ikke deres grad i hæren eller marinen bestemmende for etter hvilken klasse de skal erholde kostgodtgjørelsen.

De ovenfor nevnte satser forhøies fra 1 juli 1920 og inntil videre for kostgodtgjørelsens vedkommende med 25 pet. og for natt-tillegget med 50 pet., for begges vedkommende for reiser av minst 24 timers varighet.

II.

Klasseinndeling.

I klasse I alle tjenestemenn som står i klasse I etter lov av 10 juli 1894.

I klasse II alle tjenestemenn som står i samme lovs klasse II.

I klasse III alle tjenestemenn som står i samme lovs klasse III og IV.

Nye tjenestemenn blir av Handelsdepartementet å henføre til en av disse klasser.

Hvor det finnes rimelig, kan Kongen inntil ny klasseinndeling foreligger vedtatt, rette på åpenbart uheldige forhold innen den gjeldende inndeling av tjenestemenn i kostgodtgjørelsesklasser.

C. Regulativets i kraft treden.

De foran bestemte forhøielser i skyssgodtgjørelsen for egen hest og egen motorbåt og forhøielsene i kostgodtgjørelsen gjøres gjeldende fra 1 juli 1920 å regne og inntil videre.

Norges Offisielle Statistikk, rekke VII.
(Statistique Officielle de la Norvège, série VII.)

Trykt 1921:

- Nr. 1. Skolevesenets tilstand 1915. (*Instruction publique.*)
- 2. Folkemengdens bevegelse 1917. (*Mouvement de la population.*)
- 3. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1917. (*Rapport sur l'État sanitaire et médical.*)
- 4. Sinnssykeasylenes virksomhet 1918. (*Hospices d'aliénés.*)
- 5. Industristatistikk 1918. (*Statistique industrielle.*)
- 6. Norges sparebanker 1919. (*Caisses d'épargne.*)
- 7. Norges kommunale finanser 1916/17. (*Finances des communes.*)
- 8. Sykeforsikringen 1919. (*Assurance-maladie.*)
- 9. Lønninger 1920. (*Gages et salaires.*)
- 10. Norges skibsfart 1919. (*Navigation.*)
- 11. Sjømannsforsikringen 1918. Fiskerforsikringen 1919. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 12. Jordbruksstillingen 1 januar 1918. Annet hefte. Arealet og dets anvendelse m. v. Oversikt over tellingens resultater. (*Recensement agricole du 1er janvier 1918. II. Étendue des exploitations, superficie cultivée. Aperçu général, etc.*)
- 13. Husholdningsregnskap sept. 1918—sept. 1919. (*Budgets de familles de sept. 1918 à sept. 1919.*)
- 14. Norges bergverksdrift 1918. (*Mines et usines.*)
- 15. Ulykkesforsikringen 1918. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 16. Norges jernbaner 1919/20. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 17. Fængselsstyrelsens aarbok 1917. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1917.*)
- 18. Norges postvesen 1920. (*Statistique postale.*)
- 19. Norges handel 1919. (*Commerce.*)
- 20. Fagskolestatistikk 1917/18—1919/20. (*Écoles professionnelles.*)
- 21. Norges telegrafvesen 1919/20. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 22. Veterinærvesenet og kjøttkontrollen 1919. (*Le service vétérinaire et l'inspection de la viande.*)
- 23. Forsikringsselskaper 1919. (*Sociétés d'assurances.*)
- 24. Norges fiskerier 1918. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 25. Utvandringsstatistikk. (*Statistique de l'émigration.*)
- 26. Skolevesenets tilstand 1916. (*Instruction publique.*)
- 27. Rekruttering 1917. (*Recrutement.*)
- 28. Private aktiebanker 1920. (*Banques privées par actions.*)
- 29. Norges skibsfart 1920. (*Navigation.*)
- 30. Fængselsstyrelsens aarbok 1918. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1918.*)
- 31. Folkemengdens bevegelse 1918. (*Mouvement de la population.*)
- 32. Sykeforsikringen 1920. (*Assurance-maladie.*)

Trykt 1922:

- Nr. 33. Rekruttering 1918. (*Recrutement.*)
- 34. Skiftevesenet 1918 og 1919. Overformynderiene 1917 og 1918. (*Successions, faillites et biens pupillaires.*)
- 35. Norges sparebanker 1920. (*Caisse d'épargne.*)
- 36. Norges handel 1920. (*Commerce.*)
- 37. Sjømannsforsikringen 1919. Fiskerforsikringen 1920. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 38. Fattigvesenet 1918 og 1919. (*Assistance publique.*)
- 39. Folketellingen 1 desember 1920. I. Folkemengde og areal i Rikets forskjellige deler. Hussamlinger på landet. (*Recensement. I. Population et superficie des divisions administratives, etc.*)
- 40. Folketellingen 1 desember 1920. II. Trossamfund. (Hjemmehørende folke-mengde.) (*Recensement. II. Population de droit classée par culte.*)
- 41. Norges jernbaner 1920/21. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 42. Rekruttering 1919. (*Recrutement.*)
- 43. Veterinæresenet og kjøttkontrollen 1920. (*Le service vétérinaire et l'inspection de la viande.*)

Det Statistiske Centralbyrå har dessuten bl. a. utgitt følgende verker:

Statistisk Årbok for kongeriket Norge. Senest utkommet: 40de årgang 1920. Kristiania 1921. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)

Meddelelser fra det Statistiske Centralbyrå. Senest utkommet: 39te bind 1921. Kristiania 1921. (*Journal du Bureau Central de Statistique.*)

Månedssopgaver over vareomsetningen med utlandet 1920. Niende bind. Kristiania 1921. (*Bulletin mensuel du commerce extérieur en 1920. Neuvième année.*)

Norges civile, geistlige og judiciale Inndeling 1ste oktober 1917. Kristiania 1917. (*Les divisions civiles, ecclésiastiques et judiciaires du royaume de Norvège le 1er octobre 1917.*)

Fortegnelse over Norges Offisielle Statistikk m. v. 1828—31 desember 1920. Kristiania 1889, 1913 og 1922. (*Catalogue de la Statistique officielle.*)

Statistiske Oversigter 1914. Kristjania 1914. (*Résumé rétrospectif 1914.*)

Samtlige verker er til salgs hos H. Aschehoug & Co., Kristiania.

Avgangene 1911, 1912, 1913 og 1915, er byråets beholdning meget knapp, hvorfor man vilde være takknemlig for å få overlatt eksemplarer av disse

årganger.

30 mai 1922.